

**REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY
dla woj. MAŁOPOLSKIEGO**

SPIS TREŚCI:

Priorytety dostępne dla przedsiębiorstw	3
Działanie 1.2 BADANIA I INNOWACJE W PRZEDSIĘBIORSTWACH.....	3
Działanie 3.3 UMIEDZYNARODOWIENIE MAŁOPOLSKIEJ GOSPODARKI	11
Działanie 3.4 ROZWÓJ I KONKURENCYJNOŚĆ MAŁOPOLSKICH MŚP	14
Działanie 4.2 EKO-PRZEDSIĘBIORSTWA	19
Działanie 4.5 NISKOEMISYJNY TRANSPORT MIEJSKI.....	21
Działanie 5.1 ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	28
Działanie 5.2 ROZWIJANIE SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI	32
Działanie 5.3 OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH	35
Działanie 6.1 ROZWÓJ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NATURALNEGO	37
Działanie 6.3 ROZWÓJ WEWNĘTRZNYCH POTENCJAŁÓW REGIONU	47
Działanie 8.2 AKTYWIZACJA ZAWODOWA	51
Działanie 8.3 WSPARCIE NA ZAKŁADANIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ....	53
Działanie 8.4 ROZWÓJ KOMPETENCJI KADR I ADAPTACJA DO ZMIAN	55
Działanie 8.5 WSPARCIE NA RZECZ ŁĄCZENIA ŻYCIA ZAWODOWEGO Z PRYWATNYM.....	59
Działanie 8.6 WSPARCIE NA RZECZ WYDŁUŻANIA AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ	60
Działanie 9.1 AKTYWNA INTEGRACJA	63
Działanie 9.2 USŁUGI SPOŁECZNE I ZDROWOTNE.....	68
Działanie 10.1 ROZWÓJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO.....	74
Działanie 10.2 ROZWÓJ KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO	81
Działanie 11.1 REWITALIZACJA MIAST	86
Działanie 11.2 ODNOWA OBSZARÓW WIEJSKICH.....	90
Działanie 11.3 FUNDUSZ REWITALIZACJI I ODNOWY MAŁOPOLSKI.....	94
Działanie 11.4 REWITALIZACJA TERENÓW POPRZEMYSŁOWYCH	96
Priorytety dostępne dla podmiotów innych niż przedsiębiorstwa	100
Działanie 1.1 INFRASTRUKTURA BADAWCZA SEKTORA NAUKI	100
Działanie 1.3 MAŁOPOLSKIE CENTRA INNOWACJI	102
Działanie 2.1 E-ADMINISTRACJA I OTWARTE ZASOBY	105
Działanie 3.1 STREFY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ	114
Działanie 3.2 PROMOCJA POSTAW PRZEDSIĘBIORCZYCH ORAZ POTENCJAŁ IOB	118
Działanie 4.1 ZWIĘKSZENIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII.....	120
Działanie 4.3 POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W SEKTORZE PUBLICZNYM I MIESZKANIOWYM	124
Działanie 4.4 REDUKCJA EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA	132
Działanie 6.2 OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ	138

Działanie 7.1 INFRASTRUKTURA DROGOWA.....	140
Działanie 7.2 TRANSPORT KOLEJOWY	145
Działanie 8.1 AKTYWIZACJA ZAWODOWA – PROJEKTY POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY.....	148
Działanie 9.3 WSPARCIE EKONOMII SPOŁECZNEJ	149
Działanie 10.3 ROZWÓJ KOMPETENCJI I UMIEJĘTNOŚCI OSÓB DOROSŁYCH..	153
Działanie 12.1 INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA.....	154
Działanie 12.2 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA.....	158

Priorytety dostępne dla przedsiębiorstw

Działanie 1.2 BADANIA I INNOWACJE W PRZEDSIĘBIORSTWACH

Cel i uzasadnienie działania

W ramach działania wspierane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na:
realizację projektów badawczo-rozwojowych,
rozwój infrastruktury badawczo-rozwojowej,
wzmocnienie współpracy mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw z sektorem B+R w ramach projektów o małej skali wspieranych w formie bonów na innowacje.

W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach działania zastosowanie będą mieć następujące zasady:

- zgodność z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Małopolskiego,
- wpływ na rozwój kluczowych technologii wspomagających (Key Enabling Technologies, KETs),
- wspierane przedsięwzięcia powinny charakteryzować się: wysokim potencjałem do zastosowania wyników projektu w działalności gospodarczej, wysokim stopniem współpracy pomiędzy partnerami zaangażowanymi w realizację inwestycji, rzeczywistym zapotrzebowaniem na środki publiczne, istotnym znaczeniem dla gospodarki regionalnej, utrzymaniem trwałości i efektów realizacji projektu w regionie, pozytywnym wpływem na uzyskanie przez region pozycji lidera w danym obszarze (niszy), a także pozytywnym wpływem na środowisko naturalne,
- w przypadku projektów związanych z prowadzeniem badań i prac rozwojowych lub świadczeniem usług B+R, ich realizacja służyć powinna osiągnięciu końcowego etapu zaawansowania danego rozwiązania (produktu, usługi lub procesu), umożliwiającego wdrożenie wyników do działalności gospodarczej; preferowane będą projekty charakteryzujące się wyższym poziomem gotowości technologicznej ocenianej przed rozpoczęciem realizacji projektu,
- wsparcie skoncentrowane zostanie na sektorze mikro, małych i średnich przedsiębiorstw,
- w przypadku inwestycji dużych przedsiębiorstw wsparcie warunkowane będzie:
- dążeniem do zapewnienia konkretnych efektów dyfuzji działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej do polskiej gospodarki (np. w wyniku realizacji projektu powstaną nowe miejsca pracy, w tym głównie nowe etaty badawcze), natomiast preferencją objęte będą projekty podejmowane wspólnie z MŚP lub przewidujące

współpracę z MŚP, uczelniami, jednostkami naukowymi lub organizacjami pozarządowymi,

- zapewnieniem, że wkład finansowy z funduszy nie spowoduje znacznego ubytku liczby miejsc pracy w istniejących lokalizacjach na terytorium Unii Europejskiej.

Poddziałanie 1.2.1 PROJEKTY BADAWCZO-ROZWOJOWE PRZEDSIĘBIORSTW
Wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia dotyczące realizacji badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych, w tym linii demonstracyjnych i pilotażowych, walidacji, włącznie z uruchomieniem pierwszej produkcji i przygotowaniem do wdrożenia wyników prac B+R w działalności gospodarczej, ale już nie samego wdrożenia.

W zakresie wspieranych przedsięwzięć możliwe będzie:

- nabycie wyników badań lub prac rozwojowych, jeżeli celem przedsięwzięcia jest opracowanie innowacyjnego rozwiązania w oparciu o prace B+R dotyczące nowych właściwości danej technologii lub możliwości jej zastosowania w nowych warunkach związanych z indywidualnymi potrzebami danego przedsiębiorstwa,
- przygotowanie prototypów doświadczalnych,
- tworzenie instalacji demonstracyjnych i pilotażowych,
- walidacja danego rozwiązania,
- uruchomienie pierwszej produkcji (eksperymentalnej i niekomercyjnej),
- wsparcie przygotowania wyników fazy badawczej do zastosowania w działalności gospodarczej (jako uzupełniający komponent projektu badawczego), w zakresie obejmującym w szczególności:
  - badania rynku dla nowego lub istotnie ulepszonego rozwiązania,
  - opracowanie procedur związanych z wykorzystywaniem rynkowym danego rozwiązania,
  - działania związane z certyfikacją,
  - działania związane z ochroną własności intelektualnej,
  - działania związane z wzornictwem,
  - nabycie usług doradczych w zakresie innowacji i usług wsparcia innowacji.

W zakresie działań związanych z ochroną własności intelektualnej możliwe będzie uzyskanie wsparcia w zakresie:

- przygotowania zgłoszenia wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego przez zawodowego pełnomocnika, który zgodnie z przepisami obowiązującymi w danym kraju jest uprawniony do występowania przed właściwym organem ochrony własności przemysłowej,
- zgłoszenia przez zawodowego pełnomocnika wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego do właściwego organu w celu uzyskania ochrony przyznawanej przez krajowe, regionalne, unijne lub międzynarodowe organy ochrony własności przemysłowej,
- zakupu, w związku z przygotowaniem zgłoszenia, zgłoszeniem, analiz i ekspertyz prawnych, ekonomicznych, marketingowych i technicznych dotyczących przedmiotu

zgłoszenia lub postępowania, w tym w zakresie wyceny wartości własności intelektualnej, perspektyw rynkowych i uwarunkowań prawnych komercjalizacji oraz zarządzania w przedsiębiorstwie prawami własności przemysłowej,
  doradztwa w zakresie ochrony wartości niematerialnych i prawnych oraz korzystania z nich, korzystania z norm i regulacji, w których są one osadzone.

Wsparcie w ramach poddziałania będzie realizowane z uwzględnieniem następujących zasad:

a) przedmiotem oceny jest każdorazowo całościowa koncepcja projektu, tj. zarówno prace B+R, jak i założenia dotyczące dalszego wdrożenia: przedmiotem oceny jest poziom naukowy i innowacyjność proponowanych rozwiązań oraz możliwość dokonania wdrożenia pod względem technicznym i ekonomicznym;

b) wsparcie może być udzielone pod warunkiem zobowiązania się wnioskodawcy do wdrożenia wyników prac B+R – w okresie trwałości projektu, przy czym wdrożenie może być sfinansowane ze środków własnych lub innego, zewnętrznego źródła finansowania, np. ze środków przeznaczonych na wdrożenia wyników prac B+R w ramach poddziałań 3.4.3 i 3.4.4 RPO WM;

c) przedsiębiorca dokonuje wyboru modelu realizacji projektu, przy czym:

- może zrealizować prace B+R samodzielnie – w przypadku, gdy dysponuje odpowiednią bazą infrastrukturalną oraz innymi niezbędnymi zasobami,
- może zlecić realizację prac B+R: organizacji badawczej, jednostce naukowej, uczelni, przedsiębiorcy posiadającemu status centrum badawczo-rozwojowego w rozumieniu ustawy z dn. 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej oraz posiadającemu siedzibę na terytorium RP, konsorcjum naukowemu, konsorcjum naukowo-przemysłowemu, niezależnej jednostce, stanowiącej akredytowane laboratorium (posiadające akredytację Polskiego Centrum Akredytacji) lub notyfikowanemu laboratorium (ujętemu w aktualnym obwieszczeniu Ministra Gospodarki w sprawie informacji o notyfikowanych jednostkach certyfikujących i jednostkach kontrolujących oraz notyfikowanych laboratoriach), posiadającym siedzibę na terytorium RP,
- prace B+R mogą być realizowane w partnerstwie z innymi podmiotami, w szczególności z jednostkami naukowymi, uczelniami (w tym spółkami celowymi uczelni), organizacjami pozarządowymi,
- prace B+R mogą być realizowane wspólnie z innym przedsiębiorcą lub organizacją badawczą w ramach tzw. skutecznej współpracy;

d) przerwanie realizacji projektu oraz rezygnacja z wdrożenia wyników prac B+R nie skutkuje koniecznością zwrotu środków wyłącznie w przypadku, gdy w trakcie realizacji prac B+R lub po ich zakończeniu wykazane zostanie, że wdrożenie nie jest możliwe z względów technicznych i/lub ze względu na brak lub nikłą wartość merytoryczną wyników prowadzonych prac B+R, bądź też nie jest uzasadnione ze względów ekonomicznych;

e) weryfikacja zasadności i/lub opłacalności wdrożenia dokonywana jest na podstawie oceny eksperckiej oraz analizy ekonomicznej i/lub badań rynkowych.

W ramach poddziałania wsparcie uzyskać mogą przedsięwzięcia zgodne z obszarami inteligentnej specjalizacji regionalnej, przy uwzględnieniu mechanizmu eksperymentacji. Mechanizm ten jest częścią procesu monitorowania inteligentnych specjalizacji regionu i służy umożliwieniu identyfikacji, w ramach otwartej i konkurencyjnej procedury naboru, nowych dziedzin niszowych, potencjalnej przewagi konkurencyjnej Małopolski. Mechanizm eksperymentacji oznacza, że w ramach prowadzonych naborów ograniczony strumień środków przeznaczony zostanie na wsparcie projektów spoza obszarów zidentyfikowanych jako aktualna specjalizacja regionalna.

Wsparcie kierowane jest do przedsiębiorstw, w szczególności do podmiotów z sektora MŚP. Przewiduje się, że w ramach prowadzonych naborów określone zostaną strumienie środków dedykowanych MŚP oraz dużym przedsiębiorstwom. Możliwe jest również organizowanie naborów dedykowanych wyłącznie jednej z powyższych kategorii firm.

Poddziałanie 1.2.2 -INFRASTRUKTURA BADAWCZO-ROZWOJOWA PRZEDSIĘBIORSTW

Wsparciem objęte zostaną inwestycje przedsiębiorstw dotyczące tworzenia warunków infrastrukturalnych dla działalności badawczo-rozwojowej, ukierunkowanej na wytworzenie i wprowadzenie do własnej działalności gospodarczej nowych produktów, procesów lub usług. Zakres wsparcia obejmuje:

- a) inwestycje w aparaturę badawczą oraz innego typu infrastrukturę niezbędną do prowadzenia działalności B+R, w tym infrastrukturę służącą badaniu jakości wytwarzanych przez dane przedsiębiorstwo produktów, procesów lub usług,
- b) inwestycje w infrastrukturę centrów badawczo-rozwojowych: uzupełniająco możliwe jest uzyskanie wsparcia w zakresie rozwoju kadr B+R, w tym poprzez zapewnienie wsparcia doradczego w zakresie ubiegania się o status centrum badawczo-rozwojowego, w rozumieniu ustawy z dn. 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej.

Warunkiem wsparcia tego typu inwestycji i podstawą dla ich oceny będzie przedstawienie przez wnioskodawcę planu dotyczącego prac badawczo-rozwojowych.

Poddziałanie 1.2.3 -BONY NA INNOWACJE

Wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia służące wzmocnieniu współpracy mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw z sektorem naukowo-badawczym oraz proinnowacyjnym otoczeniem biznesu.

Pomoc udzielana w formie bonów powinna prowadzić do usprawnienia procesu transferu technologii i zwiększenia poziomu wdrażania do działalności rynkowej przedsiębiorstw innowacji o charakterze technologicznym lub nietechnologicznym.

Wsparcie w ramach bonu na innowacje może zostać przeznaczone w szczególności na zakup:

a) usług badawczo-rozwojowych związanych z opracowywaniem, rozwojem lub praktycznym zastosowaniem nowego lub ulepszanego produktu, usługi, bądź zmian procesowych, w tym:

- analizy przedwdrożeniowe, wykonywanie testów oraz badań dotyczących jakości i zgodności z określonymi wymogami lub normami, a także certyfikacją nowych lub znacząco ulepszonych rozwiązań,
- wykonywanie prac związanych z dostosowaniem technologicznym nowych lub ulepszonych rozwiązań, a także wykonanie serii próbnej (pierwsza produkcja) przed uruchomieniem produkcji masowej lub działalności handlowej,
- w powiązaniu z powyższymi: badania i prognozy rynku dla nowego lub istotnie ulepszanego rozwiązania, opracowanie strategii i procedur związanych z wykorzystywaniem rynkowym danego rozwiązania;

W ramach usługi nie będą kwalifikowane działania i wydatki związane z uruchomieniem produkcji masowej lub działalności handlowej.

b) usług w zakresie wzornictwa, w tym:

- wykonanie projektu wzorniczego, obejmującego opracowanie cech technicznych, użytkowych lub estetycznych danego produktu, w celu wprowadzenia do działalności rynkowej,
- opracowanie projektu inżynierskiego, obejmuje projekty szczegółowe: konstrukcyjny, technologiczny oraz projekty oprzyrządowania;

c) usług ochrony własności intelektualnej, w tym:

- zakup, w związku z przygotowaniem zgłoszenia, zgłoszeniem, analiz i ekspertyz prawnych, ekonomicznych, marketingowych i technicznych dotyczących przedmiotu zgłoszenia lub postępowania, w tym w zakresie wyceny wartości własności intelektualnej, perspektyw rynkowych i uwarunkowań prawnych komercjalizacji oraz zarządzania w przedsiębiorstwie prawami własności przemysłowej,
- doradztwo w zakresie ochrony wartości niematerialnych i prawnych oraz korzystania z nich, korzystania z norm i regulacji, w których są one osadzone.

Zasady realizacji bonów na innowacje:

a) wsparcie przeznaczone jest dla podmiotów z sektora MŚP,

b) wnioskodawca samodzielnie wybiera wykonawcę usługi/usług, którym może być wyłącznie:

- jednostka naukowa, w rozumieniu ustawy z dn. 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, posiadająca przyznaną kategorię naukową A+, A lub B, o której mowa w tej ustawie i posiadająca siedzibę na terytorium RP,
- przedsiębiorca posiadający status centrum badawczo-rozwojowego w rozumieniu ustawy z dn. 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej oraz posiadający siedzibę na terytorium RP,
- niezależna jednostka, stanowiąca akredytowane laboratorium (posiadająca akredytację Polskiego Centrum Akredytacji) lub notyfikowane laboratorium (ujęte w aktualnym obwieszczeniu Ministra Gospodarki w sprawie informacji o notyfikowanych

jednostkach certyfikujących i jednostkach kontrolujących oraz notyfikowanych laboratoriach), posiadające siedzibę na terytorium RP,

- instytucja otoczenia biznesu (IOB) – ośrodek innowacji, tj. podmiot posiadający osobowość prawną i siedzibę na terytorium RP, który zalicza się do kategorii obejmującej: parki technologiczne (w tym parki naukowe, badawcze, przemysłowo-technologiczne), inkubatory technologiczne, spółki celowe uczelni oraz centra transferu technologii, których działalność polega głównie na: świadczeniu usług badawczo-rozwojowych; świadczeniu usług doradczych w zakresie: badań naukowych, prac rozwojowych, wsparcia innowacji, transferu technologii lub praw własności intelektualnej; sprzedaży wartości niematerialnych i prawnych; dzierżawie, najmie nieruchomości lub infrastruktury technicznej do celów prowadzenia badań naukowych, prac rozwojowych lub działalności innowacyjnej.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 1.2.1 -PROJEKTY BADAWCZO-ROZWOJOWE PRZEDSIĘBIORSTW

A. badania przemysłowe i prace rozwojowe

B. prace rozwojowe związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej / demonstracyjnej

Poddziałanie 1.2.2 -INFRASTRUKTURA BADAWCZO-ROZWOJOWA PRZEDSIĘBIORSTW

A. infrastruktura i doposażenie laboratoriów lub działów badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach

B. centra badawczo-rozwojowe w przedsiębiorstwach

Poddziałanie 1.2.3 -BONY NA INNOWACJE

A. mały bon na innowacje

B. duży bon na innowacje

Typ beneficjentów

Poddziałanie 1.2.1 -

- przedsiębiorstwa, w szczególności mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa
- konsorcja przedsiębiorstw z udziałem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw
- konsorcja przedsiębiorstw z udziałem
  - uczelni, w tym spółek celowych uczelni
  - organizacji pozarządowych
  - instytucji otoczenia biznesu

Poddziałanie 1.2.2 -

- przedsiębiorstwa, w szczególności mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa
- konsorcja przedsiębiorstw z udziałem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw

Poddziałanie 1.2.3 -

- mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Działanie 1.2

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

Poddziałanie 1.2.1 -

typ projektu A obejmuje badania przemysłowe i prace rozwojowe albo prace rozwojowe (projekty, w których nie przewidziano prac rozwojowych nie mogą uzyskać dofinansowania)

- typ projektu B obejmuje wyłącznie prace rozwojowe z uwzględnieniem wytworzenia instalacji demonstracyjnej / pilotażowej
- limit środków na wsparcie projektów, których beneficjentami są podmioty inne niż mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa: 20 000 000 EUR
- limit środków na wsparcie projektów spoza obszarów aktualnej specjalizacji regionalnej wyodrębnionych w ramach tzw. mechanizmu eksperymentacji: łącznie 10% alokacji UE przeznaczonych na projekty badawczo-rozwojowe w ramach poddziałania, tj. 10 000 000 EUR
- wnioskodawca może zlecić realizację części zadań w ramach projektu podwykonawcy / podwykonawcom; łączna wartość zadań w projekcie realizowanych na zasadzie podwykonawstwa nie może przekroczyć 50% wartości wydatków kwalifikowanych
- limit wydatków przeznaczonych na przygotowanie wyników fazy badawczej do wdrożenia (jako uzupełniający komponent projektu inwestycyjnego) – do 10% kosztów kwalifikowanych projektu
- w zakresie dotyczącym ochrony własności intelektualnej wsparcie może zostać przeznaczone na wydatki ponoszone w związku z przygotowaniem zgłoszenia oraz zgłoszeniem wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego, z wyłączeniem kosztów postępowań sądowych w sprawach dotyczących ochrony praw własności intelektualnej

Poddziałanie 1.2.2 -

- limit środków na wsparcie projektów, których beneficjentami są podmioty inne niż mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa: 10 000 000 EUR

Poddziałanie 1.2.3 -

- wnioskodawca może uzyskać wsparcie w formie bonu jeden raz w ramach danego naboru
- w zakresie dotyczącym ochrony własności intelektualnej wsparcie może zostać przeznaczone na wydatki ponoszone w związku z przygotowaniem zgłoszenia oraz zgłoszeniem wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego, z wyłączeniem kosztów postępowań sądowych w sprawach dotyczących ochrony praw własności intelektualnej

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Działanie 1.2 –

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, obowiązujących na dzień udzielania wsparcia, w tym w szczególności z rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie: rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

Poddziałanie 1.2.1 -Wsparcie kwalifikowane w szczególności jako: pomoc na projekty badawczo-rozwojowe, pomoc de minimis, zgodnie z właściwymi przepisami prawa wspólnotowego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi na dzień udzielania wsparcia.

W przypadku pomocy na projekty badawczo-rozwojowe, co do zasady, nie więcej niż:

1. badania przemysłowe:

- mikro i małe przedsiębiorstwa – 70%
- średnie przedsiębiorstwa – 60%
- pozostali beneficjenci – 50%

2. eksperymentalne prace rozwojowe

- mikro i małe przedsiębiorstwa – 45%
- średnie przedsiębiorstwa – 35%
- pozostali beneficjenci – 25%

3. studium wykonalności

- mikro i małe przedsiębiorstwa – 70%
- średnie przedsiębiorstwa – 60%
- pozostali beneficjenci – 50%

Poddziałanie 1.2.2

Wsparcie kwalifikowane w szczególności jako: regionalna pomoc inwestycyjna, pomoc de minimis.

zgodnie z właściwymi przepisami prawa wspólnotowego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi na dzień udzielania wsparcia.

W przypadku regionalnej pomocy inwestycyjnej nie więcej niż:

- mikro i małe przedsiębiorstwa – 55%
- średnie przedsiębiorstwa – 45%
- pozostali beneficjenci – 35%

Poddziałanie 1.2.3

Wsparcie kwalifikowane jako pomoc de minimis:

- 90% - w przypadku wsparcia uzyskanego po raz pierwszy,

- 80% - w przypadku wsparcia uzyskanego po raz drugi,
- 70% - w przypadku wsparcia uzyskanego po raz trzeci i kolejny.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)
nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Poddziałanie 1.2.1

- minimalna wartość wydatków kwalifikowanych: typ projektu A i B: 100 000 PLN
- maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych: typ projektu A i B: 25 000 000 PLN

Poddziałanie 1.2.2

maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych: typ projektu A: 10 000 000 PLN typ projektu B: 25 000 000 PLN

Poddziałanie 1.2.3

maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych: typ projektu A: 50 000 PLN typ projektu B: 100 000 PLN

Instrumenty finansowe

Działanie 3.3 UMIEDZYNARODOWIENIE MAŁOPOLSKIEJ GOSPODARKI

Cel i uzasadnienie działania

Interwencja podejmowana w ramach działania ukierunkowana jest na zwiększenie aktywności międzynarodowej małopolskich MŚP oraz zwiększenie rozpoznawalności Małopolski jako marki gospodarczej.

Realizacja działania przyczyni się do stworzenia warunków sprzyjających budowaniu konkurencyjności małopolskich MŚP na arenie międzynarodowej.

W ramach działania realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu:

- szeroko rozumianej promocji gospodarczej (w wymiarze zarówno krajowym jak i międzynarodowym), poprzez:
  - promocję oferty gospodarczej regionu,
  - wsparcie małopolskich MŚP w ekspansji na rynki zewnętrzne,
  - promocję innowacyjności,
  - wsparcie procesu inwestycyjnego w regionie;
- bezpośrednie wsparcie dla małopolskich MŚP na rzecz zwiększania ich aktywności międzynarodowej oraz zdobywania nowych rynków zbytu.

W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach działania zastosowanie będą mieć następujące zasady:

- promocja gospodarcza jak i samodzielne projekty MŚP mają przynieść określone korzyści gospodarcze dla Małopolski, w tym przyczynić się do zwiększenia eksportu podmiotów gospodarczych z Małopolski – realizowane przedsięwzięcia mają przynieść mierzalne efekty gospodarcze,
- realizowane będą kompleksowe i skoordynowane działania wzmacniające wizerunek regionalnej gospodarki, obejmujące szeroko rozumianą promocję gospodarczą regionu w wymiarze krajowym i międzynarodowym, w oparciu o wypracowaną wspólnie z partnerami gospodarczymi, spójną politykę inwestycyjną regionu, w tym plan działań. Dokument stanowiący podstawę dla wsparcia w tym obszarze zostanie przygotowany przez Województwo Małopolskie we współpracy z partnerami gospodarczymi,
- wszystkie działania MŚP wspierane w zakresie umiędzynaradawiania działalności muszą wynikać ze strategii / planu działalności międzynarodowej przedsiębiorstwa,
- preferencje uzyskają podmioty działające w obszarach regionalnych specjalizacji, określonych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego.

Poddziałanie 3.3.1

PROMOCJA GOSPODARCZA MAŁOPOLSKI

W ramach poddziałania wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia z zakresu:

a) promocji oferty gospodarczej regionu,

b) wsparcia małopolskich MŚP w ekspansji na rynki zewnętrzne, m.in. poprzez organizację zagranicznych misji gospodarczych małopolskich przedsiębiorców, organizację konferencji, opracowywanie analiz rynków zagranicznych, ułatwianie nawiązywania kontaktów z partnerami zagranicznymi,

c) promocji innowacyjności, poprzez wzmocnienie współpracy na linii nauka-biznes, w szczególności w obszarze inteligentnej specjalizacji regionu (smart specialisation) oraz wsparcie komercjalizacji innowacyjnych pomysłów i rozwiązań technologicznych w Małopolsce, w szczególności przez organizację wydarzeń promujących Małopolskę jako region przyjazny dla podejmowania innowacyjnych inicjatyw, w tym np.

- festiwal innowacji,
- wykorzystanie nowoczesnych kanałów komunikacji,
- obecność Małopolski w najważniejszych europejskich i międzynarodowych inicjatywach dotyczących innowacyjności,
- organizację wydarzeń w zakresie ochrony własności intelektualnej i przemysłowej,

d) wsparcia procesu inwestycyjnego w regionie, m.in. poprzez rozwój zintegrowanego, regionalnego systemu informacji na temat ofert inwestycyjnych w regionie, przygotowywanie opracowań zawierających kluczowe dla inwestorów informacje o regionie, utworzenie sieci współpracy biznes – IOB – jednostki samorządu terytorialnego, prezentacja zintegrowanej oferty stref aktywności gospodarczej (SAG) na zagranicznych targach branżowych.

Poddziałanie 3.3.2

AKTYWNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA MAŁOPOLSKICH MŚP

W ramach poddziałania wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia z zakresu:

- a) opracowania i wdrażania nowych modeli biznesowych, w szczególności w celu umiędzynarodowienia,
- b) opracowania strategii / planu działalności międzynarodowej,
- c) udziału w charakterze wystawcy w imprezach targowo-wystawienniczych zorientowanych na rynki zagraniczne,
- d) zakupu specjalistycznych usług doradczych w zakresie umiędzynaradawiania działalności, w tym np. strategii finansowania przedsięwzięć eksportowych i działalności eksportowej, określenia potencjalnych partnerów handlowych, przygotowania ofert współpracy oraz negocjacji handlowych, wyszukiwania i doboru partnerów na wybranych rynkach zagranicznych, opracowania koncepcji marki / wizerunku przedsiębiorstwa na wybranym rynku zagranicznym,
- e) uzyskania niezbędnych dokumentów uprawniających do wprowadzenia produktów lub usług na docelowy rynek zagraniczny (certyfikaty, pozwolenia, homologacje, itp.),
- f) dostosowania produkcji (produktu i jego właściwości) bądź usługi do wymagań docelowego rynku zagranicznego (np. rozmiary produktu, jego opakowanie, minimalne standardy świadczenia usług).

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 3.3.1

PROMOCJA GOSPODARCZA MAŁOPOLSKI

- A. promocja oferty gospodarczej regionu
  - B. wsparcie małopolskich MŚP w ekspansji na rynki zewnętrzne
  - C. promocja innowacyjności
  - D. wsparcie procesu inwestycyjnego w regionie
- Typy projektów mogą być łączone.

Poddziałanie 3.3.2

AKTYWNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA MAŁOPOLSKICH MŚP

- A. nowe modele biznesowe
  - B. opracowanie strategii / planu działalności międzynarodowej
  - C. udział w imprezach targowo-wystawienniczych
  - D. specjalistyczne usługi doradcze w zakresie umiędzynaradawiania działalności
  - E. pozyskiwanie dokumentów uprawniających do wprowadzenia produktów lub usług na rynek zagraniczny
  - F. dostosowania produkcji/ usług do wymagań docelowego rynku zagranicznego
- Typy projektów mogą być łączone.

Typ beneficjentów

Poddziałanie 3.3.1

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia

- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- instytucje otoczenia biznesu
- organizacje pozarządowe

Poddziałanie 3.3.2

- mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

Główne limity i ograniczenia zostały wskazane w punktach 5, 24-28.

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Ponadto, w odniesieniu do poddziałania 3.3.2 – maksymalna kwota dofinansowania środkami EFRR: 200 000 PLN.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85% – w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 3.4 ROZWÓJ I KONKURENCYJNOŚĆ MAŁOPOLSKICH MŚP

Cel i uzasadnienie działania

Interwencja podejmowana w ramach działania ukierunkowana jest na wzmocnienie konkurencyjności sektora małopolskich MŚP.

Realizacja działania przyczyni się do tworzenia warunków sprzyjających budowie silnego i stabilnego sektora MŚP w Małopolsce, jako warunku niezbędnego dla zdynamizowania rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.

W ramach działania realizowane będą przedsięwzięcia zarówno z zakresu wsparcia dotacyjnego, jak i tworzenia systemu instrumentów finansowych wspierających przedsięwzięcia inwestycyjne małopolskich MŚP. Wsparcie dotacyjne dla przedsięwzięć

inwestycyjnych planuje się skoncentrować w obszarze wdrożeń prac B+R oraz na wsparciu produkcji urządzeń służących do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych.

W przypadku przedsiębiorstw we wczesnej fazie rozwoju (do 24 m-cy) środki EFRR będą przeznaczone na wsparcie inwestycyjne i wspomaganie rozwoju kolejnych etapów ich dojrzałości gospodarczej.

Natomiast w przypadku przedsiębiorstw funkcjonujących na rynku dłużej niż 24 m-ce, finansowane będą przedsięwzięcia inwestycyjne mające na celu rozwój/rozbudowę przedsiębiorstw, przedsięwzięcia prowadzące do wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług, zwiększające skalę działalności, prowadzące do wzrostu zasięgu oferty poprzez zdobywanie nowych rynków zbytu, w tym w szczególności: inwestycje w nowoczesne maszyny, urządzenia i sprzęt produkcyjny, w celu wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług, rozwój sprzedaży produktów i usług w Internecie (handel elektroniczny), inwestycje dotyczące stosowania w działalności gospodarczej technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK), przedsięwzięcia z zakresu dostosowania istniejących instalacji produkcyjnych do standardów najlepszych dostępnych technik (BAT – best available technology) – nowoczesne rozwiązania umożliwiające redukcję kosztów działalności rynkowej w przedsiębiorstwach, wynikającą z mniejszego zużycia energii lub bardziej efektywnego wykorzystania surowców (jako element kompleksowego projektu).

W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach działania zastosowanie będą mieć następujące zasady:

zgodność z zapisami Umowy Partnerstwa,
zastosowanie preferencji dla interwencji w obszarach specjalizacji regionalnej,
wyłączenie ze wsparcia projektów z branży handlu detalicznego, hurtowego (weryfikacja kwalifikowalności projektów na podstawie kodów PKD oraz zakresu rzeczowego projektu). Wyłączeniu temu nie podlega rozwój sprzedaży produktów i usług w Internecie (handel elektroniczny).

Poddziałanie 3.4.1

INSTRUMENTY FINANSOWE DLA MŚP – WCZESNA FAZA ROZWOJU

W ramach poddziałania wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia z zakresu tworzenia instrumentów finansowych przeznaczonych dla MŚP we wczesnej fazie rozwoju, tj. działających na rynku nie dłużej niż 24 m-ce, w tym instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe oraz w zależności od realnych możliwości połączenia wsparcia zwrotnego z bezzwrotnym. Dobór instrumentów finansowych, zakresu i obszarów ich zastosowania oraz formuły wdrażania tego narzędzia nastąpi w oparciu o ocenę ex-ante na podstawie art. 37 rozporządzenia ogólnego, w zakresie zawodności rynku w dostępie do kapitału i na podstawie zbadanych potrzeb inwestycyjnych przedsiębiorstw.

Szczegółowe rozstrzygnięcia dotyczące zakresu zaangażowania instrumentów finansowych, wskazania ich typów oraz ewentualnego łączenia ze wsparciem bezzwrotnym, a także warunków korzystania z tego typu wsparcia, przedstawione zostaną na późniejszym etapie prac.

Poddziałanie 3.4.2

INSTRUMENTY FINANSOWE DLA MŚP – POWYŻEJ 24 M-CY

W ramach poddziałania wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia z zakresu tworzenia instrumentów finansowych przeznaczonych dla MŚP działających na rynku dłużej niż 24 m-ce, w tym instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe oraz w zależności od realnych możliwości połączenia wsparcia zwrotnego z bezzwrotnym.

Dobór instrumentów finansowych, zakresu i obszarów ich zastosowania oraz formuły wdrażania tego narzędzia nastąpi w oparciu o ocenę ex-ante na podstawie art. 37 rozporządzenia ogólnego, w zakresie zawodności rynku w dostępie do kapitału i na podstawie zbadanych potrzeb inwestycyjnych przedsiębiorstw.

Szczegółowe rozstrzygnięcia dotyczące zakresu zaangażowania instrumentów finansowych, wskazania ich typów oraz ewentualnego łączenia ze wsparciem bezzwrotnym, a także warunków korzystania z tego typu wsparcia, przedstawione zostaną na późniejszym etapie prac.

Poddziałanie 3.4.3

DOTACJE DLA MŚP – WCZESNA FAZA ROZWOJU

W ramach poddziałania wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia MŚP działających na rynku nie dłużej niż 24 m-ce, z zakresu:

1. wykorzystania wyników prac B+R do wprowadzenia na rynek nowych produktów, procesów lub usług, tj. w szczególności uruchomienia pierwszej produkcji lub rozpoczęcia świadczenia usług, opartych na wynikach prac B+R. Beneficjent musi legitymować się uregulowanymi kwestiami z zakresu ochrony praw własności przemysłowej w odniesieniu do wdrażanych wyników prac B+R.

W tym zakresie wspierane będą:

projekty innowacyjne, polegające na pierwszym wdrożeniu wyników prac B+R, opracowanych w ramach realizacji fazy badawczo-rozwojowej projektu, przy wsparciu środków z osi 1 RPO WM,

projekty innowacyjne, polegające na pierwszym wdrożeniu wyników prac B+R, opracowanych w ramach własnej działalności B+R, finansowanej ze środków własnych lub zewnętrznych (poza wsparciem z osi 1 RPO WM) bądź też pierwszym wdrożeniu wyników prac B+R nabytych przez przedsiębiorstwo.

Poddziałanie 3.4.4

DOTACJE DLA MŚP

W ramach poddziałania wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia MŚP działających na rynku dłużej niż 24 m-ce, z zakresu:

1. wykorzystania wyników prac B+R do wprowadzenia na rynek nowych produktów, procesów lub usług, tj. w szczególności uruchomienia pierwszej produkcji lub rozpoczęcia świadczenia usług, opartych na wynikach prac B+R. Beneficjent musi legitymować się uregulowanymi kwestiami z zakresu ochrony praw własności przemysłowej w odniesieniu do wdrażanych wyników prac B+R.

W tym zakresie wspierane będą:

- projekty innowacyjne, polegające na pierwszym wdrożeniu wyników prac B+R, opracowanych w ramach realizacji fazy badawczo-rozwojowej projektu, przy wsparciu środków z osi 1 RPO WM,
- projekty innowacyjne, polegające na pierwszym wdrożeniu wyników prac B+R, opracowanych w ramach własnej działalności B+R, finansowanej ze środków własnych lub zewnętrznych (poza wsparciem z osi 1 RPO WM) bądź też pierwszym wdrożeniu wyników prac B+R nabytych przez przedsiębiorstwo.

2. inwestycji MŚP dostarczających urządzenia i instalacje finalne niezbędne do produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Wsparcie w ramach tego typu projektów będzie skierowane na rozwój MŚP wytwarzających urządzenia wykorzystywane do produkcji energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych. Wsparcie może zostać również udzielone na inwestycje w zakresie budowy/rozbudowy instalacji do produkcji biokomponentów i biopaliw. Jednak będą one ukierunkowane wyłącznie na produkcję paliw drugiej i trzeciej generacji.

Wspierany będzie rozwój urządzeń wytwarzających:

- a) energię elektryczną z wiatru, wody, biogazu i biomasy,
- b) ciepło przy wykorzystaniu biomasy oraz energii geotermalnej i słonecznej,
- c) energię elektryczną i ciepło w kogeneracji,
- d) biokomponenty oraz biopaliwa.

Poddziałanie 3.4.5

BONY NA DORADZTWO

W ramach poddziałania wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia służące zwiększeniu dostępności do wysokiej jakości, specjalistycznych usług doradczych, dostosowanych do potrzeb MŚP działających na rynku dłużej niż 24 m-ce.

Wsparcie w ramach bonu na doradztwo może zostać przeznaczone na zakup specjalistycznych usług doradczych, przez które rozumie się usługi nie związane ze zwykłymi kosztami operacyjnymi przedsiębiorstwa, takimi jak, np. rutynowe usługi doradztwa podatkowego, regularne usługi prawnicze lub reklama.

Pomoc udzielana w formule bonów prowadzić powinna do zwiększania konkurencyjności oraz produktywności MŚP.

Kierunkowe zasady realizacji bonów na doradztwo:

- a) wsparcie przeznaczone jest dla podmiotów z sektora MŚP działających na rynku dłużej niż 24 m-ce,
- b) Wnioskodawca samodzielnie wybiera wykonawcę usługi, którym może być posiadający siedzibę na terytorium RP podmiot, świadczący usługi wysokiej jakości np. ujęty w tzw. Rejestrze Usług Rozwojowych,
- c) maksymalna wartość bonu wynosi 20 000 PLN, przy wsparciu do 90% wydatków kwalifikowanych w przypadku bonu uzyskanego po raz pierwszy: w przypadku uzyskania wsparcia w formie bonu po raz kolejny, poziom dofinansowania będzie każdorazowo pomniejszany o 10%,

d) wnioskodawca może uzyskać wsparcie w tej formie więcej niż jeden raz w okresie realizacji programu, jednak nie więcej niż jeden raz w ramach danego naboru.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 3.4.1

INSTRUMENTY FINANSOWE DLA MŚP – WCZESNA FAZA ROZWOJU

A. instrumenty finansowe dla MŚP funkcjonujących na rynku nie dłużej niż 24 m-ce

Poddziałanie 3.4.2

INSTRUMENTY FINANSOWE DLA MŚP – POWYŻEJ 24 M-CY

A. instrumenty finansowe dla MŚP funkcjonujących na rynku dłużej niż 24 m-ce

Poddziałanie 3.4.3

DOTACJE DLA MŚP – WCZESNA FAZA ROZWOJU

A. wdrożenia wyników prac B+R przez MŚP funkcjonujące na rynku nie dłużej niż 24 m-ce

Poddziałanie 3.4.4

DOTACJE DLA MŚP

A. wdrożenia wyników prac B+R przez MŚP funkcjonujące na rynku dłużej niż 24 m-ce

B. inwestycje w przedsiębiorstwa dostarczające urządzenia niezbędne do produkcji energii z OZE

Poddziałanie 3.4.5

BONY NA DORADZTWO

A. bon na specjalistyczne doradztwo

Typ beneficjentów

Poddziałanie 3.4.1 - podmioty wdrażające instrumenty finansowe

Poddziałanie 3.4.2 - podmioty wdrażające instrumenty finansowe

Poddziałanie 3.4.3 - mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa działające na rynku nie dłużej niż 24 m-ce

Poddziałanie 3.4.4 - mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa działające na rynku dłużej niż 24 m-ce

Poddziałanie 3.4.5 - mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa działające na rynku dłużej niż 24 m-ce

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, obowiązujących na dzień udzielania wsparcia, w tym w szczególności z rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie: rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 651/2014 z dn. 17

czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Poddziałanie 3.4.1, Poddziałanie 3.4.2, Poddziałanie 3.4.5 - nie dotyczy

Poddziałanie 3.4.3

maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych: 10 000 000 PLN

Poddziałanie 3.4.4

maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych: 25 000 000 PLN

Instrumenty finansowe

pożyczki, poręczenia

Działanie 4.2 EKO-PRZEDSIĘBIORSTWA

Cel i uzasadnienie działania

Celem działania jest umożliwienie zmniejszenia zapotrzebowania na energię i ciepło, jak również ograniczenie zużycia wody oraz zwiększenie wykorzystania ciepła odpadowego. W wyniku realizacji działania nastąpi podniesienie efektywności energetycznej przedsiębiorstw poprzez zmiany w procesach technologiczno-produkcyjnych, kompleksowe modernizacje energochłonnych obiektów, będących zapleczem działalności przedsiębiorstw (np. budynki produkcyjne, usługowe, produkcyjno-usługowe) oraz zwiększone wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

W odniesieniu do projektów dotyczących głębokiej modernizacji energetycznej obowiązkowym warunkiem poprzedzającym realizację inwestycji będzie przeprowadzenie audytów energetycznych, które posłużą weryfikacji faktycznych oszczędności energii oraz wynikających z nich wymiernych skutków finansowych dla przedsiębiorstwa.

Projekty oceniane będą głównie w oparciu o kryterium efektywności kosztowej oraz osiągniętych efektów wpisujących się w cele osi priorytetowej. Jednym z czynników branych pod uwagę przy wyborze takich inwestycji do wsparcia, będzie koncepcja opłacalności.

W procesie wyboru projektów, obok oceny osiągniętych mierników efektywności energetycznej analizie będą także poddawane efekty ekologiczne przeprowadzonej inwestycji (np. redukcja emisji CO₂, ograniczenie innych zanieczyszczeń środowiska).

Preferowane będą projekty zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%, natomiast projekty z zakresu modernizacji energetycznej zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do dofinansowania.

W ramach działania wspierane będą również projekty polegające na zastosowaniu w przedsiębiorstwie odnawialnych źródeł energii. Interwencja obejmować będzie projekty zmierzające do wzrostu produkcji energii elektrycznej i/lub ciepła pochodzących z zasobów odnawialnych poprzez realizację inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła.

W ramach działania realizowane będą mogły być również projekty także w kogeneracji w układach spełniających kryterium wysokosprawnej kogeneracji.

W przypadku tego rodzaju projektów wsparcie otrzyma budowa, uzasadnionych pod względem ekonomicznym, nowych instalacji o jak najmniejszej z możliwych emisji CO₂ oraz innych zanieczyszczeń powietrza.

W ramach działania wsparcie będzie udzielane również w zakresie zastosowania energooszczędnych technologii produkcji (energia elektryczna, ciepło, chłód, woda, ciepło odpadowe), a także wprowadzania systemów zarządzania energią. W ramach tego rodzaju projektów może być dofinansowane np. zastosowanie energooszczędnych technologii produkcji, wymiana maszyn, modernizacja środków produkcji, przebudowa linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie, zastosowanie technologii odzysku energii wraz z systemem wykorzystania energii ciepła odpadowego w ramach przedsiębiorstwa, wprowadzenie systemów zarządzania energią. W przypadku tego rodzaju projektów będą one mogły być realizowane wyłącznie, jako element projektu dotyczącego modernizacji energetycznej lub zastosowania odnawialnych źródeł energii.

Inwestycje w OZE muszą uwzględniać wymogi wynikające z planowania przestrzennego.

Dodatkowo w odniesieniu do ww. typów wsparcia ocenie będzie poddawany także charakter demonstracyjny projektów i możliwość wykorzystania wprowadzonych w nich rozwiązań przez innych przedsiębiorców.

W ramach działania przewiduje się, iż wsparcie skierowane będzie także na inwestowanie w rozwój budownictwa energooszczędnego oraz pasywnego. Wsparcie to będzie ukierunkowane wyłącznie na projekty o charakterze demonstracyjnym, pilotażowym. Projekty takie będą miały na celu szerzenie wiedzy na temat korzyści ekonomicznych wynikających z zastosowania tego rodzaju rozwiązań w budownictwie, przy jednoczesnym promowaniu ich wykorzystania z punktu widzenia ochrony klimatu.

Przykładowe rodzaje projektów

EKO-PRZEDSIĘBIORSTWA

- A. głęboka modernizacja energetyczna budynków
- B. inwestycje w zakresie instalacji wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych²
- C. kompleksowy projekt obejmujący: (a) modernizację energetyczną budynków, (b) inwestycje w zakresie instalacji wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych,
- D. rozwój budownictwa energooszczędnego oraz pasywnego

Typ beneficjentów

mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, obowiązujących na dzień udzielania wsparcia, w tym w szczególności z rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie: rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

pożyczki, poręczenia

Działanie 4.5 NISKOEMISYJNY TRANSPORT MIEJSKI

Działanie 4.5 NISKOEMISYJNY TRANSPORT MIEJSKI

Cel i uzasadnienie działania

Interwencja podejmowana w ramach działania ukierunkowana jest na zwiększenie roli transportu miejskiego, jako alternatywy dla transportu indywidualnego w miastach oraz ich obszarach funkcjonalnych, poprzez tworzenie warunków dla budowy sprawnych, przyjaznych dla podróżnych, ekologicznych i zintegrowanych systemów transportu miejskiego w regionie. Realizowane będą przedsięwzięcia służące zwiększonemu wykorzystaniu niskoemisyjnego transportu zbiorowego i innych przyjaznych środowisku form mobilności miejskiej. Oznacza to, że modernizacja czy rozbudowa systemu transportu publicznego nie jest celem samym w sobie, ale musi być widziana w kontekście zmian w mobilności miejskiej prowadzących do

zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców aglomeracji oraz zwiększenia efektywności energetycznej systemu transportowego.

W ramach działania realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu:

- taboru autobusowego,
- integracji różnych środków transportu oraz obsługi podróży,
- ścieżek oraz infrastruktury rowerowej,
- organizacji i zarządzania ruchem w mieście.

W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach działania zastosowanie będą mieć następujące zasady:

- zgodność z zapisami Umowy Partnerstwa,
- inwestycje będą przyczyniać się do osiągnięcia niskoemisyjnej i zrównoważonej mobilności w miastach oraz wynikać będą z przygotowanych przez samorządy planów dotyczących gospodarki niskoemisyjnej oraz dodatkowo w przypadku obszaru objętego mechanizmem ZIT ze strategii ZIT, które muszą zawierać elementy planów mobilności miejskiej. Dokumenty te, zawierające odniesienia do kwestii przechodzenia na bardziej ekologiczne i zrównoważone systemy transportowe w miastach, powinny określać lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji na danym obszarze i w zależności od zidentyfikowanych potrzeb zawierać odniesienia lub wskazywać adekwatne obowiązujące dokumenty zawierające odniesienia do takich kwestii jak np. zbiorowy transport pasażerski, transport niezmotoryzowany, wykorzystanie inteligentnych systemów transportowych (ITS), logistyka miejska, bezpieczeństwo ruchu drogowego w miastach, wdrażanie nowych wzorców użytkowania czy promocja ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów (czyste paliwa i pojazdy),
- inwestycje realizowane w ramach działania będą komplementarne z inwestycjami realizowanymi w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. W przypadku miast wojewódzkich i powiązanych z nimi funkcjonalnie obszarów instrumentem koordynacji jest Strategia ZIT,
- jeżeli z planów lub dokumentów strategicznych albo analizy kosztów i korzyści, odnoszących się do zrównoważonej mobilności miejskiej wynika potrzeba zakupu autobusów, dozwolony jest zakup pojazdów spełniających co najmniej normę emisji spalin Euro 6. Priorytetowo będzie jednak traktowany zakup pojazdów o alternatywnych systemach napędowych (elektrycznych, hybrydowych, biopaliwa, napędzanych wodorem, itp.),
- zakupowi niskoemisyjnego taboru autobusowego mogą towarzyszyć inwestycje w niezbędną dla właściwego funkcjonowania zrównoważonej mobilności infrastrukturę – przewiduje się preferencje dla tego typu projektów,
- nabywany / modernizowany tabor, podobnie jak wszelkie rozwiązania infrastrukturalne w ramach realizowanych projektów będą uwzględniały potrzeby osób o ograniczonej mobilności,
- inwestycje w drogi lokalne lub regionalne mogą być finansowane jedynie, jako niezbędny i uzupełniający (niedominujący) element projektu dotyczącego systemu

zrównoważonej mobilności miejskiej. Samodzielne projekty dotyczące wyłącznie infrastruktury drogowej nie będą akceptowane w ramach PI 4e,

- inwestycje infrastrukturalne nie będą obejmowały prac remontowych, jak również nie będą dotyczyły bieżącego utrzymania infrastruktury,
- parking Park&Ride (Parkuj i Jedź) rozumiany jest jako, parking pełniący funkcję przesiadkową, umożliwiającą kontynuację podróży środkami komunikacji zbiorowej,
- węzeł przesiadkowy rozumiany jest jako, punkt przesiadkowy pozwalający na integrację oferty przewozowej różnych środków transportu zbiorowego, zarówno
- komunikacji miejskiej (autobusy, tramwaje) jak i pozamiejskiej (mikrobusy, kolej itp.) oraz transportu indywidualnego (przede wszystkim w ramach systemów Park & Ride).

Poddziałanie 4.5.1

NISKOEMISYJNY TRANSPORT MIEJSKI – ZIT

Wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia ukierunkowane na wzmacnianie systemów transportu miejskiego, w tym transportu zbiorowego na obszarze objętym strategią ZIT, tj. miejski obszar funkcjonalny Krakowa – Metropolia Krakowska.

Wsparcie realizowane w ramach poddziałania dotyczyć będzie następujących obszarów / typów projektów:

1. Tabor na potrzeby transportu zbiorowego:

zakup nowego przyjaznego środowisku taboru autobusowego lub modernizacja taboru pod kątem ograniczeń emisji CO₂ i innych substancji szkodliwych.

Uzupełnieniem inwestycji w środki transportu zbiorowego (tj. jako uzupełniający i niedominujący element projektu) mogą być przedsięwzięcia z zakresu:

budowy / rozbudowy instalacji do dystrybucji ekologicznych nośników energii (np. na potrzeby pojazdów zaopatrzonych w silniki o napędzie elektrycznym, gazowym, wodorowym) dla komunikacji zbiorowej – jeśli jest to uzasadnione inwestycją główną, tj. zakupem / modernizacją taboru autobusowego),
dostosowania zaplecza technicznego do obsługi i eksploatacji ekologicznego taboru – jeśli jest to uzasadnione inwestycją główną, tj. zakupem / modernizacją taboru autobusowego,
automaty do sprzedaży biletów,
dynamicznej informacji pasażerskiej.

2. Integracja różnych środków transportu oraz obsługa podróżnych:

budowa/przebudowa węzłów (centrów) przesiadkowych, systemy Park&Ride (także na potrzeby szybkiej kolei aglomeracyjnej) umiejscowione w racjonalnych lokalizacjach. W ramach parkingów P&R konieczne jest zapewnienie miejsc parkingowych dla rowerów oraz możliwe jest zapewnienie punktu / punktów ładowania pojazdów elektrycznych. Jako niezbędny i uzupełniający (niedominujący) element projektu, możliwe są przedsięwzięcia z zakresu budowy/przebudowy dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych prowadzących do węzłów przesiadkowych oraz parkingów Park&Ride (max. 30% wydatków kwalifikowalnych projektu),

infrastruktura obsługi osób korzystających z transportu zbiorowego (budowa / przebudowa) w połączeniu z elementami niezbędnymi dla ich pełnej funkcjonalności np. budową chodników służących poprawie bezpieczeństwa osób korzystających z przystanków transportu zbiorowego,
systemy wspólnych opłat za przewozy, wyłącznie pod warunkiem przystąpienia do systemu Małopolskiej Karty Aglomeracyjnej (MKA) – system musi być kompatybilny z MKA, organizacja i koordynacja rozkładów jazdy, w tym uruchomienie kompleksowej i interaktywnej informacji pasażerskiej.

3. Ścieżki i infrastruktura rowerowa:

budowa, przebudowa oraz wyznaczanie dróg/tras/ścieżek rowerowych/ ciągów pieszo-rowerowych w ramach zintegrowanej sieci dróg/tras/ścieżek rowerowych / ciągów pieszo-rowerowych w mieście i jego obszarze funkcjonalnym. Projekt może dotyczyć tylko ścieżek realizowanych zgodnie z projektowaną lub istniejącą funkcjonalną siecią ścieżek rowerowych na terenie miasta i jego obszaru funkcjonalnego, stanowiącą alternatywę dla zdefiniowanych lub istniejących potrzeb transportowych/komunikacyjnych.

Droga / trasa / ścieżka rowerowa rozumiana jest jako droga lub jej część przeznaczona do ruchu rowerów, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi; droga dla rowerów jest oddzielona od innych dróg lub jezdni tej samej drogi konstrukcyjnie lub za pomocą urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego (Ustawa z dnia 20.06.1997 r. Prawo o ruchu drogowym). Ciąg pieszo-rowerowy rozumiany jest jako droga dla pieszych i rowerów oznaczona kompilacją znaków C-13 i C-16.

publiczne parkingi rowerowe,
kładki rowerowe i pieszo-rowerowe zlokalizowane w ciągach ścieżek rowerowych,
systemy miejskich wypożyczalni rowerów, z zakupem rowerów, stacji i systemu informatycznego do obsługi wypożyczeni.

4. Organizacja i zarządzanie ruchem:

rozwiązania z zakresu organizacji ruchu ułatwiające sprawne poruszanie się pojazdów komunikacji zbiorowej (np. budowa tzw. buspasów, czyli wydzielonych pasów ruchu dla autobusów),
inwestycje w urządzenia i rozwiązania z zakresu telematycznych systemów zarządzania ruchem,
inwestycje i rozwiązania umożliwiające wdrożenie strefy ograniczonej emisji komunikacyjnej.

Preferowane będą projekty kompleksowe, tj. obejmujące jak najszerszy zakres, przyczyniające się do osiągnięcia niskoemisyjnej i zrównoważonej mobilności miejskiej, wynikające z przygotowanego przez samorząd planu dotyczącego gospodarki niskoemisyjnej oraz strategii ZIT.

Dodatkowo elementem projektu może być zawsze:

- a) jako uzupełniający i niedominujący element, przedsięwzięcie z zakresu modernizacji oświetlenia ulicznego pod kątem zwiększenia jego energooszczędności,

przy spełnieniu wymagań technicznych dotyczących oświetlenia dróg zawartych we właściwych normach dotyczących oświetlenia drogowego,
b) komponent z zakresu edukacji ekologicznej, którego celem jest promowanie korzystania z komunikacji zbiorowej, rowerowej lub ruchu pieszego, jako alternatywy dla pojazdów indywidualnych.

Poddziałanie 4.5.2

NISKOEMISYJNY TRANSPORT MIEJSKI – SPR

Wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia ukierunkowane na wzmocnienie systemów transportu miejskiego, w tym transportu zbiorowego w miastach oraz na obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie – z wyłączeniem obszarów objętych mechanizmem ZIT, tj. miejskiego obszaru funkcjonalnego Krakowa – Metropolia Krakowska.

Wsparcie realizowane w ramach poddziałania dotyczyć będzie następujących obszarów / typów projektów:

1. Tabor na potrzeby transportu zbiorowego:

zakup nowego przyjaznego środowisku taboru autobusowego lub modernizacja taboru pod kątem ograniczeń emisji CO₂ i innych substancji szkodliwych.

Uzupełnieniem inwestycji w środki transportu zbiorowego (tj. jako uzupełniający i niedominujący element projektu) mogą być przedsięwzięcia z zakresu:

budowy / rozbudowy instalacji do dystrybucji ekologicznych nośników energii (np. na potrzeby pojazdów zaopatrzonych w silniki o napędzie elektrycznym, gazowym, wodorowym) dla komunikacji zbiorowej – jeśli jest to uzasadnione inwestycją główną, tj. zakupem / modernizacją taboru autobusowego),
dostosowania zaplecza technicznego do obsługi i eksploatacji ekologicznego taboru – jeśli jest to uzasadnione inwestycją główną, tj

- zakupem / modernizacją taboru autobusowego,
- automaty do sprzedaży biletów,
- dynamicznej informacji pasażerskiej.

2. Integracja różnych środków transportu oraz obsługa podróżnych:

budowa/przebudowa węzłów (centrów) przesiadkowych, systemy Park&Ride (także na potrzeby szybkiej kolei aglomeracyjnej) umiejscowione w racjonalnych lokalizacjach. W ramach parkingów P&R konieczne jest zapewnienie miejsc parkingowych dla rowerów oraz możliwe jest zapewnienie punktu / punktów ładowania pojazdów elektrycznych. Jako niezbędny i uzupełniający (niedominujący) element projektu, możliwe są przedsięwzięcia z zakresu budowy/przebudowy dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych prowadzących do węzłów przesiadkowych oraz parkingów Park&Ride (max. 30% wydatków kwalifikowalnych projektu),
infrastruktura obsługi osób korzystających z transportu zbiorowego (budowa / przebudowa), w połączeniu z elementami niezbędnymi dla ich pełnej funkcjonalności, np. budową chodników służących poprawie bezpieczeństwa osób korzystających z przystanków transportu zbiorowego,

systemy wspólnych opłat za przewozy, wyłącznie pod warunkiem przystąpienia do systemu Małopolskiej Karty Aglomeracyjnej (MKA) – system musi być kompatybilny z MKA, organizacja i koordynacja rozkładów jazdy, w tym uruchomienie kompleksowej i interaktywnej informacji pasażerskiej.

3. Ścieżki i infrastruktura rowerowa:

budowa, przebudowa oraz wyznaczenie dróg / tras / ścieżek rowerowych / ciągów pieszo-rowerowych w ramach zintegrowanej sieci dróg/tras/ścieżek rowerowych/ciągów pieszo-rowerowych w mieście i jego obszarze funkcjonalnym. Projekt może dotyczyć tylko ścieżek realizowanych zgodnie z projektowaną lub istniejącą funkcjonalną siecią ścieżek rowerowych na terenie miasta i jego obszaru funkcjonalnego, stanowiącą alternatywę dla zdefiniowanych lub istniejących potrzeb transportowych/komunikacyjnych.

Droga / trasa / ścieżka rowerowa rozumiana jest jako droga lub jej część przeznaczona do ruchu rowerów, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi; droga dla rowerów jest oddzielona od innych dróg lub jezdni tej samej drogi konstrukcyjnie lub za pomocą urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego (Ustawa z dnia 20.06.1997 r. Prawo o ruchu drogowym).

Ciąg pieszo-rowerowy rozumiany jest jako droga dla pieszych i rowerów oznaczona kompilacją znaków C-13 i C-16.

publiczne parkingi rowerowe,

kładki rowerowe i pieszo-rowerowe zlokalizowane w ciągach ścieżek rowerowych,

systemy miejskich wypożyczalni rowerów, z zakupem rowerów, stacji i systemu informatycznego do obsługi wypożyczeni.

4. Organizacja i zarządzanie ruchem:

rozwiązania z zakresu organizacji ruchu ułatwiające sprawne poruszanie się pojazdów komunikacji zbiorowej (np. budowa tzw. buspasów, czyli wydzielonych pasów ruchu dla autobusów),

inwestycje w urządzenia i rozwiązania z zakresu telematycznych systemów zarządzania ruchem,

inwestycje i rozwiązania umożliwiające wdrożenie strefy ograniczonej emisji komunikacyjnej.

Preferowane będą projekty kompleksowe, tj. obejmujące jak najszerszy zakres, przyczyniające się do osiągnięcia niskoemisyjnej i zrównoważonej mobilności miejskiej, wynikające z przygotowanego

przez samorząd planu dotyczącego gospodarki niskoemisyjnej.

Dodatkowo, elementem projektu może być zawsze:

a) jako niedominujący element, przedsięwzięcie z zakresu modernizacji oświetlenia ulicznego pod kątem zwiększenia jego energooszczędności, przy spełnieniu wymagań technicznych dotyczących oświetlenia dróg zawartych we właściwych normach dotyczących oświetlenia drogowego,

b) komponent z zakresu edukacji ekologicznej, którego celem jest promowanie korzystania z komunikacji zbiorowej, rowerowej lub ruchu pieszego, jako alternatywy dla pojazdów indywidualnych.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 4.5.1

NISKOEMISYJNY TRANSPORT MIEJSKI – ZIT

- A. tabor na potrzeby transportu zbiorowego
- B. integracja różnych środków transportu oraz obsługa podróżnych
- C. ścieżki i infrastruktura rowerowa
- D. organizacja i zarządzanie ruchem

Typy projektów mogą być łączone.

Poddziałanie 4.5.2

NISKOEMISYJNY TRANSPORT MIEJSKI – SPR

- A. tabor na potrzeby transportu zbiorowego
- B. integracja różnych środków transportu oraz obsługa podróżnych
- C. ścieżki i infrastruktura rowerowa
- D. organizacja i zarządzanie ruchem

Typy projektów mogą być łączone.

Typ beneficjentów

Poddziałanie 4.5.1

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- przedsiębiorstwa – podmioty realizujące obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym. Przedsiębiorstwa nie spełniające tego wymogu dopuszcza się wyłącznie w przypadku projektów dotyczących węzłów przesiadkowych lub parkingów Park&Ride, pod warunkiem, że projekt realizowany jest w ramach porozumienia z jednostką samorządu terytorialnego

z obszaru objętego strategią ZIT – miejski obszar funkcjonalny Krakowa – Metropolia Krakowska

Poddziałanie 4.5.2

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- przedsiębiorstwa – podmioty realizujące obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym. Przedsiębiorstwa nie spełniające tego wymogu dopuszcza się wyłącznie w przypadku projektów dotyczących węzłów przesiadkowych lub parkingów Park&Ride, pod warunkiem, że projekt realizowany jest w ramach porozumienia z jednostką samorządu terytorialnego

z obszaru objętego SPR

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020. Ponadto, minimalna kwota dofinansowania środkami EFRR: 500 000 PLN

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85% – w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, obowiązujących na dzień udzielania wsparcia, w tym w szczególności rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie art. 27 ust. 4 ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

W przypadku projektów generujących dochód po ukończeniu, dofinansowanie ustalone będzie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W przypadku projektów generujących dochód w trakcie wdrażania zastosowane zostanie pomniejszenie kosztów kwalifikowanych na podstawie art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 5.1 ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Cel i uzasadnienie działania

Głównym celem interwencji realizowanej w ramach działania jest zapewnienie odporności na wpływ zewnętrznych zakłóceń środowiska oraz zapobieganie i minimalizowanie ryzyka wystąpienia klęsk żywiołowych. Mając na uwadze specyfikę województwa, w tym występujące w regionie warunki klimatyczne, budowę geologiczną i hydrologiczną, wśród działań najbardziej istotnych z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu należy wymienić

wzmocnienie odporności oraz zapobieganie zagrożeniom naturalnym, takim jak powódź, susza i ruchy masowe. Ważne będzie również wzmocnianie odporności w regionie na ekstremalne zjawiska meteorologiczne i ich następstwa.

Wśród działań najistotniejszych do podjęcia znalazły się inwestycje polegające na zwiększeniu możliwości retencjonowania wody, w tym skierowane na rozwój form małej retencji, jak również np. zagospodarowanie wód opadowych. Inwestycje te będą mogły być realizowane pod warunkiem zapewnienia zgodności z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej i Dyrektywy powodziowej. Interwencja w działaniu będzie również skierowana na poprawę stanu obszarów zagrożonych deficytem jakościowym lub ilościowym wód. Z uwagi na fakt, iż tereny województwa małopolskiego są obszarem wyjątkowo podatnym na ruchy masowe, konieczne będzie również zaangażowanie środków unijnych na inwestycje, których celem będzie zabezpieczenie przed wystąpieniem osuwania się ziemi. Inwestycje podejmowane będą na terenach zidentyfikowanych zagrożeń i pod warunkiem ekonomicznego uzasadnienia celowości podejmowania takich działań. W celu uzupełnienia zadań z zakresu zwiększenia bezpieczeństwa ludności województwa w kontekście możliwych do wystąpienia klęsk żywiołowych, ze szczególnym uwzględnieniem powodzi, interwencja skierowana będzie na rozwój systemów wczesnego reagowania i ratownictwa. Dzięki organizacji takich systemów w sytuacjach nagłego wystąpienia zjawisk katastrofalnych możliwe będzie przeprowadzanie skoordynowanych akcji ratunkowych. Jednocześnie tego typu przedsięwzięcia niosą za sobą konieczność odpowiedniego wyposażenia służb ratunkowych w sprzęt techniczny wykorzystywany do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof.

Poddziałanie 5.1.1

PRZECIWDZIAŁANIE KLĘSKOM ŻYWIOŁOWYM

Retencjonowanie wody

W ramach poddziałania realizowane będą wszelkie inwestycje o charakterze regionalnym i lokalnym nakierowane na zwiększenie odporności na klęski żywiołowe i niekorzystne zjawiska pogodowe. W tym wsparcie mogą uzyskać projekty z zakresu różnych form małej retencji, rozwoju terenów zalewowych, zagospodarowywania wód opadowych.

Współfinansowane będą tylko projekty niemające negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód. Współfinansowanie projektów, które mają znaczący wpływ na stan lub potencjał jednolitych części wód będzie możliwe wyłącznie po spełnieniu warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej. W odniesieniu do projektów z zakresu gospodarki wodnej beneficjent będzie musiał zwrócić szczególną uwagę na dokumenty wymagane na etapie przygotowywania inwestycji (np. raport oddziaływania na środowisko, operat wodnoprawny) i znajdujących się w nich zapisach dotyczących spełnienia wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej. Przede wszystkim będzie to dotyczyło przygotowanej w dokumentach oceny działań inwestycyjnych wpływających na stan wód.

Proces aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami oraz opracowanie dokumentów przejściowych, jakimi są Masterplany spowodował, iż na tym etapie wsparcie będzie udzielane na projekty:

- znajdujące się na listach nr 1 będących załącznikami do Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły, czyli projekty nie mające negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód
- znajdujące się na listach nr 2 będących załącznikami do Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły, czyli projekty które mogą mieć znaczący wpływ na stan lub potencjał jednolitych części wód i które mogą być zrealizowane tylko po spełnieniu warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej i Dyrektywy powodziowej. Wsparcie takich projektów nie będzie dozwolone do czasu przedstawienia wystarczających dowodów na spełnienie warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej w drugim cyklu Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczach. Wypełnienie warunku będzie uzależnione od potwierdzenia zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną drugiego cyklu Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczach przez Komisję Europejską.

Poddziałanie będzie również skierowane na przedsięwzięcia z zakresu renaturalizacji rzek i potoków, przywracające ciekom wodnym uprzednio uregulowanym lub przekształconym w inny sposób stanu zbliżonego do naturalnego istniejącego przed ingerencją człowieka.

Wspierane będą również działania na rzecz renaturyzacji obszarów wodno-błotnych.

Osuwiska

Wsparcie w ramach podziałania kierowane będzie równolegle na przeciwdziałanie ruchom masowym, których częstotliwość występowania oraz zasięg terytorialny stanowią istotne zagrożenie naturalne w regionie.

Głównym obszarem wsparcia będzie przeciwdziałanie ruchom masowym na terenach zinwentaryzowanych, polegające m.in. na stosowaniu szaty roślinnej, stabilizacji biotechnicznej, zmniejszeniu negatywnego oddziaływania wód gruntowych, opadowych i płynących oraz zwiększeniu stabilności przez wzmocnienie zboczy i zmianę geometrii.

Poddziałanie 5.1.2

WSPARCIE SŁUŻB RATUNKOWYCH

W kontekście zarządzania ryzykiem i zagrożeniami istotną kwestią będzie wzmocnienie potencjału służb pełniących kluczową rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa w regionie w zakresie m.in. doposażenia w sprzęt oraz nabywania dodatkowych kompetencji związanych z obsługą systemów i urządzeń.

Wsparcie to będzie skierowane na obszary najbardziej zagrożone wystąpieniem klęsk żywiołowych oraz na zabezpieczenie potrzeb służb ratowniczych w najistotniejszym zakresie, jako uzupełnienie dotychczasowego wyposażenia.

Dopełnieniem powyższych działań będą przedsięwzięcia związane z tworzeniem i rozwijaniem systemów monitorowania i ostrzegania mieszkańców przed klęskami żywiołowymi mającymi kluczowe znaczenie dla zwiększenia bezpieczeństwa ludności.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 5.1.1

PRZECIWDZIAŁANIE KLĘSKOM ŻYWIOŁOWYM

A. rozwój różnych form małej retencji, w tym budowa zbiorników małej retencji

- B. podejmowanie działań z zakresu renaturalizacji rzek, potoków i innych obszarów
- C. inwestycje zwiększające odporność na ekstremalne zjawiska pogodowe
- D. przeciwdziałanie ruchom masowym

Poddziałanie 5.1.2

WSPARCIE SŁUŻB RATUNKOWYCH

- A. zakup sprzętu i urządzeń
- B. tworzenie i rozwijanie systemów monitorowania i ostrzegania przed klęskami żywiołowymi

Typ beneficjentów

Poddziałanie 5.1.1

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- przedsiębiorstwa
- administracja rządowa

Poddziałanie 5.1.2

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- administracja rządowa
- organizacje pozarządowe, partnerzy społeczni i gospodarczy:
- Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (grupy jurajska, beskidzka, krynicka, podhalańska),
- Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe,
- Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe,
- Oddział Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej Województwa Małopolskiego

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Poddziałanie 5.1.1 - 85%

Poddziałanie 5.1.2 - 80%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 5.2 ROZWIJANIE SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI

Cel i uzasadnienie działania

Interwencje w sektorze gospodarki odpadami będą realizowane zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, która nadaje priorytet działaniom dotyczącym zapobiegania powstawaniu odpadów, selektywnej zbiórce odpadów, przygotowaniu do ponownego użycia i recyklingowi, innym procesom odzysku i unieszkodliwiania.

W ramach wdrażania właściwego systemu gospodarki odpadami w województwie małopolskim konieczne jest podjęcie działań strategicznych, do których należą m.in.

- intensyfikacja odzysku i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji: szkła, metali, tworzyw sztucznych, papieru i tektury na poziomie minimum 50% odpadów powstających z gospodarstw domowych oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości co najmniej 70% wagowo,
- wdrożenie systemów zbierania i przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji, pozwalających na ich wydzielenie ze strumienia odpadów komunalnych i właściwe zagospodarowanie, a przez to ograniczenie ich składowania do poziomu maksymalnie 35%.

W celu wypełnienia ustawowych obowiązków krajowych, jakie wprowadzone zostały w ramach nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi gminy zobowiązane zostały do ustanowienia selektywnej zbiórki odpadów od mieszkańców, czyli tzw. „zbiórki u źródła”.

Warunkiem wsparcia inwestycji w tym działaniu będzie ich uwzględnienie w planie inwestycyjnym Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami zatwierdzonym przez Ministra Środowiska.

Poddziałanie 5.2.1

GOSPODARKA ODPADAMI – ZIT

W pierwszej kolejności wsparcie będzie skierowane na działania uzupełniające system selektywnego zbierania odpadów zapewniający tym samym pozyskanie odpadów nadających się do recyklingu. W tym zakresie interwencja będzie wspierała powstawanie gminnych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, jako jednego z elementów systemu gospodarki odpadami. Przełożenie efektów wprowadzenia na terenie gmin punktów bezpłatnej zbiórki wybranych kategorii odpadów na wymiar środowiskowy będzie znaczące.

Dodatkowo wsparcie otrzymają projekty dotyczące unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, jednak wyłącznie w zakresie usuwania i unieszkodliwiania azbestu. Rezultatem planowanych działań będzie włączenie wszystkich mieszkańców województwa w zorganizowany system segregowania, zbierania, transportowania, przetwarzania, wtórnego wykorzystania i unieszkodliwiania odpadów.

Przewiduje się wsparcie w następujących obszarach:

- budowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych jako uzupełnienie zbiórki selektywnej „u źródła”, w których zbierane będą odpady wielkogabarytowe, odpady niebezpieczne pochodzące ze strumienia odpadów komunalnych, odpady budowlane, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady zielone itp.,
- budowa instalacji do odzysku i recyklingu odpadów komunalnych,
- przedsięwzięcia związane z usuwaniem azbestu.

Poddziałanie 5.2.2

GOSPODARKA ODPADAMI – SPR

W pierwszej kolejności wsparcie będzie skierowane na działania uzupełniające system selektywnego zbierania odpadów zapewniający tym samym pozyskanie odpadów nadających się do recyklingu. W tym zakresie interwencja będzie wspierała powstawanie gminnych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, jako jednego z elementów systemu gospodarki odpadami. Przełożenie efektów wprowadzenia na terenie gmin punktów bezpłatnej zbiórki wybranych kategorii odpadów na wymiar środowiskowy będzie znaczące. Dodatkowo wsparcie otrzymają projekty dotyczące unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, jednak wyłącznie w zakresie usuwania i unieszkodliwiania azbestu. Rezultatem planowanych działań będzie włączenie wszystkich mieszkańców województwa w zorganizowany system segregowania, zbierania, transportowania, przetwarzania, wtórnego wykorzystania i unieszkodliwiania odpadów.

Przewiduje się wsparcie w następujących obszarach:

- budowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych jako uzupełnienie zbiórki selektywnej „u źródła”, w których zbierane będą odpady wielkogabarytowe, odpady niebezpieczne pochodzące ze strumienia odpadów komunalnych, odpady budowlane, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady zielone itp.,
- budowa instalacji do odzysku i recyklingu odpadów komunalnych,
- przedsięwzięcia związane z usuwaniem azbestu.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 5.2.1

GOSPODARKA ODPADAMI – ZIT

- A. budowa, rozbudowa, przebudowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych wraz z punktami napraw
- B. budowa, rozbudowa, przebudowa instalacji do odzysku, recyklingu i ponownego użycia
- C. przedsięwzięcia związane z usuwaniem azbestu

Poddziałanie 5.2.2

GOSPODARKA ODPADAMI – SPR

A. budowa, rozbudowa, przebudowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych wraz z punktami napraw

B. budowa, rozbudowa, przebudowa instalacji do odzysku, recyklingu i ponownego użycia

C. przedsięwzięcia związane z usuwaniem azbestu

Typ beneficjentów

Poddziałanie 5.2.1

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- przedsiębiorcy

z obszaru objętego strategią ZIT – miejski obszar funkcjonalny Krakowa – Metropolia Krakowska

Poddziałanie 5.2.2

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- przedsiębiorcy

z obszaru objętego SPR

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020. Realizowane będą inwestycje w zakresie rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi realizowane w regionach gospodarki odpadami, w których nie przewidziano komponentu dotyczącego termicznego przekształcania odpadów.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

W zależności od metody ustalania poziomu dofinansowania przyjętej w regulaminie konkursu lub dokumentacji dotyczącej wyboru projektów pozakonkursowych.

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, obowiązujących na dzień udzielania wsparcia, w tym w szczególności rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie art. 27 ust. 4 ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 5.3 OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

Cel i uzasadnienie działania

W ramach działania wspierane będą inwestycje mające na celu ograniczenie zanieczyszczeń przedostających się do wód powierzchniowych i podziemnych. Ze względu na wciąż duży ładunek zanieczyszczeń, którego źródłem jest gospodarka komunalna wsparcie będzie kierowane na kompleksową rozbudowę sieci kanalizacyjnych i oczyszczalnie ścieków w aglomeracjach od 2 000 – 10 000 RLM. Podstawą do wyboru projektów będzie Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych i/lub Master Plan dla dyrektywy ściekowej. Priorytet zostanie nadany inwestycjom przyczyniającym się bezpośrednio do zapewnienia zgodności z wymogami Dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych. Dopełnieniem tych działań będzie także wsparcie gospodarki osadami ściekowymi w większości oczyszczalni, w celu innego ich zagospodarowania niż składowanie. Zasoby wodne Małopolski zaspokajają z nadwyżką potrzeby, jednak konieczne jest wyrównanie poziomu zaopatrzenia w wodę na całym obszarze województwa. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalna będzie realizacja projektów z zakresu poprawy jakości systemów zaopatrzenia ludności w wodę (w tym systemy zarządzania dystrybucją oraz likwidowanie strat wody).

Poddziałanie 5.3.1

GOSPODARKA WODNO-KANALIZACYJNA – ZIT

W ramach poddziałania planowane jest wspieranie budowy / rozbudowy / przebudowy infrastruktury komunalnej zapewniającej odprowadzanie i efektywne oczyszczanie ścieków. Finansowana będzie zarówno budowa nowej infrastruktury, jak i modernizacja istniejących już obiektów. Podstawą do wyboru projektów będzie Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych i ujęcie projektu w aglomeracji pomiędzy 2 000 a 10 000 RLM. Obszarem wspieranym będzie także gospodarka osadami ściekowymi, w celu innego ich zagospodarowania niż składowanie (np. wsparcie technologii, instalacji do odwadniania osadów ściekowych).

Interwencją będą objęte projekty polegające na budowie i modernizacji infrastruktury wodociągowej, ale ich realizacja będzie możliwa wyłącznie w ramach kompleksowych projektów regulujących gospodarkę ściekową. Oznacza to, iż inwestycje te będą musiały być realizowane w projektach łącznie z zakresem dotyczącym systemu kanalizacyjnego (projekty

kompleksowe) lub indywidualnie, gdy na danym terenie gospodarka ściekowa została w pełni uregulowana.

Poddziałanie 5.3.2

GOSPODARKA WODNO-KANALIZACYJNA – SPR

W ramach poddziałania planowane jest wspieranie budowy / rozbudowy / przebudowy infrastruktury komunalnej zapewniającej odprowadzanie i efektywne oczyszczanie ścieków. Finansowana będzie zarówno budowa nowej infrastruktury, jak i modernizacja istniejących już obiektów. Podstawą do wyboru projektów będzie Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych i ujęcie projektu w aglomeracji pomiędzy 2 000 a 10 000 RLM. Obszarem wspieranym będzie także gospodarka osadami ściekowymi, w celu innego ich zagospodarowania niż składowanie (np. wsparcie technologii, instalacji do odwadniania osadów ściekowych).

Interwencją będą objęte projekty polegające na budowie i modernizacji infrastruktury wodociągowej, ale ich realizacja będzie możliwa wyłącznie w ramach kompleksowych projektów regulujących gospodarkę ściekową. Oznacza to, iż inwestycje te będą musiały być realizowane w projektach łącznie z zakresem dotyczącym systemu kanalizacyjnego (projekty kompleksowe) lub indywidualnie, gdy na danym terenie gospodarka ściekowa została w pełni uregulowana.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 5.3.1

GOSPODARKA WODNO-KANALIZACYJNA – ZIT

- A. budowa, rozbudowa, przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej
- B. budowa, rozbudowa, przebudowa oczyszczalni ścieków, w tym odwadnianie osadów ściekowych
- C. budowa, rozbudowa, przebudowa systemów zaopatrzenia w wodę

Poddziałanie 5.3.2

GOSPODARKA WODNO-KANALIZACYJNA – SPR

- A. budowa, rozbudowa, przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej
- B. budowa, rozbudowa, przebudowa oczyszczalni ścieków, w tym odwadnianie osadów ściekowych
- C. budowa, rozbudowa, przebudowa systemów zaopatrzenia w wodę

Typ beneficjentów

Poddziałanie 5.3.1

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- spółki wodne
- przedsiębiorcy

z obszaru objętego strategią ZIT – miejski obszar funkcjonalny Krakowa – Metropolia Krakowska

Poddziałanie 5.3.2

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- spółki wodne
- przedsiębiorcy

z obszaru objętego SPR

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

W zależności od metody ustalania poziomu dofinansowania przyjętej w regulaminie konkursu lub dokumentacji dotyczącej wyboru projektów pozakonkursowych.

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, obowiązujących na dzień udzielania wsparcia, w tym w szczególności rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie art. 27 ust. 4 ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 6.1 ROZWÓJ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NATURALNEGO

Cel i uzasadnienie działania

Inicjatywy na rzecz zwiększenia efektywności wykorzystania zasobów dziedzictwa kulturowego i naturalnego regionu, stanowiących fundament tożsamości regionalnej, korzystnie wpływają na rozwój społeczny i gospodarczy całego województwa. Poprzez podjęcie działań na rzecz ochrony, udostępniania i promocji dziedzictwa kulturowego

regionu, stworzone zostaną warunki dla dalszego rozwoju sektora turystyki, stanowiącego trzecią pod względem znaczenia obszar działalności społeczno-gospodarczej w UE. Dodatkowo działania w zakresie rozwoju infrastruktury kultury wzmocnią procesy przekształcania instytucji kultury w nowoczesne centra dostępu do wiedzy i oferty kulturalnej oraz lokalne ośrodki życia społecznego. Biorąc pod uwagę niezwykle duży potencjał regionu bazujący na cennych zasobach naturalnych i krajobrazowych, zaplanowane w programie działania (m.in. rozwój szlaków turystycznych) mogą przynieść nie tylko korzystne efekty środowiskowe, ale także społeczno-gospodarcze. Konieczne jest zatem podejmowanie działań zmierzających do promocji oraz właściwego udostępnienia cennych zasobów naturalnych dla turystów i mieszkańców regionu.

Poddziałanie 6.1.1

OCHRONA I OPIEKA NAD ZABYTKAMI

Dziedzictwo kulturowe jest strategicznym zasobem Małopolski. W regionie znajdują się liczne obiekty i zespoły zabytkowe, często niezwykle cenne z punktu widzenia dorobku kulturalnego kraju. Dla zachowania regionalnej różnorodności i oryginalnych cech kulturowych ważne jest wzmocnienie systemu wspierania prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytkach, przy równoczesnym rozwijaniu funkcji obecnych lub nadawaniu obiektom zabytkowym funkcji nowych, zgodnych z wartością kulturową tych obiektów. Wzmocniony zostanie także potencjał ekonomiczny dziedzictwa, w tym utworzone zostaną nowe miejsca pracy. Zmniejszony zostanie obszar koncentracji środków publicznych, które w większym stopniu będą przeznaczane na działania tworzące nowe miejsca pracy i włączające dziedzictwo kulturowe w obieg gospodarczy.

W ramach poddziałania 6.1.1 wspierane będą:

Projekty związane z realizacją prac konserwatorskich, restauratorskich, prac zabezpieczających przed zniszczeniem oraz robót budowlanych prowadzonych przy zabytkach nieruchomych (wraz z ich otoczeniem) wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego lub inwentarzy muzealnych (z wyłączeniem zabytków znajdujących się na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO lub uznanych przez Prezydenta RP za Pomnik Historii. Preferowane będą obiekty zabytkowe położone na terenie parków kulturowych.

Rezultatem działań będzie zabezpieczenie i utrwalenie substancji zabytku, zahamowanie procesów jego destrukcji oraz wyekspozowanie wartości kulturowych, artystycznych i estetycznych zabytku (w tym, jeżeli istnieje taka potrzeba, uzupełnienie lub odtworzenie jego części) oraz dostosowywanie obiektu do rozwoju istniejących lub wprowadzenia nowych funkcji gospodarczych i/lub kulturalnych.

Działalność wprowadzona lub rozwinięta w obiektach zabytkowych w wyniku realizacji projektu powinna poprawić efektywność ich funkcjonowania, w tym zapewnić lub zwiększyć środki na ich utrzymanie, z uwzględnieniem takiego korzystania z zabytku, który zagwarantuje trwałe zachowanie jego wartości.

Wspierane będą również projekty związane z pielęgnacją, konserwacją oraz restauracją zabytkowych parków i ogrodów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych

województwa małopolskiego, powiązane z rozwojem funkcji zabytkowych parków i ogrodów oraz wykorzystaniem ich potencjału dla rozwoju turystyki.

Jednocześnie, w ramach szerszego projektu dotyczącego prac przy zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa małopolskiego lub inwentarzy muzealnych przewiduje się wsparcie następujących działań:

- a) Działania związane z prowadzeniem prac konserwatorskich, restauratorskich oraz zabezpieczających przed zniszczeniem, prowadzone przy zabytkach ruchomych wpisanych do rejestru zabytków ruchomych województwa małopolskiego, obiektach muzealnych wpisanych do inwentarzy muzealnych, materiałach bibliotecznych wchodzących w skład narodowego zasobu bibliotecznego oraz materiałach archiwalnych wchodzących w skład narodowego zasobu archiwalnego. Wsparcie dla zabytków ruchomych możliwe będzie wyłącznie jako część szerszego projektu infrastrukturalnego związanego z realizacją prac przy zabytku nieruchomym.¹⁴
- b) Działania związane z prezentacją dziedzictwa kulturowego (zabytkowych kolekcji i zbiorów), w szczególności wystawy wykorzystujące nowe technologie, m.in. dla tworzenia oferty uwzględniającej potrzeby osób z niepełnosprawnością, połączone z działaniami aktywizującymi społeczność wokół projektu. Wsparcie dla działań związanych z prezentacją dziedzictwa kulturowego możliwe będzie wyłącznie jako część szerszego projektu infrastrukturalnego, związanego z realizacją prac przy zabytku nieruchomym. Wsparcie będą mogły otrzymać jedynie projekty o trwałości minimum 5 lat (np. wystawa stała w obiekcie objętym wsparciem, cykl wystaw czasowych realizowanych wyłącznie na terenie kraju, spośród których przynajmniej jedna zrealizowana zostanie w obiekcie objętym wsparciem). Nie będą wspierane projekty jednorazowe.
- c) Działania związane z rozwojem i udostępnianiem szlaków kulturowych. Promocja szlaków kulturowych będzie możliwa wyłącznie jako integralna część szerszego projektu infrastrukturalnego, związanego z realizacją prac przy zabytkach nieruchomych położonych na szlaku.
- d) Niezbędne prace w otoczeniu obiektu (rozumianym jako teren wokół lub przy zabytku wyznaczony w decyzji o wpisie tego terenu do rejestru zabytków w celu ochrony wartości widokowych zabytku oraz jego ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych). Jednocześnie w indywidualnych przypadkach dopuszcza się logiczne i konieczne interwencje waloryzujące przestrzeń wokół zabytku w otoczeniu dalszym, polegające w szczególności na wprowadzeniu elementów małej architektury, oświetlenia oraz informacji o obiekcie, celem wyeksponowania wartości zabytku oraz poprawy warunków dla turystycznego i społecznego odbioru treści, jakie niesie zabytek.

Uwarunkowania dla realizacji przedsięwzięć w ramach poddziałania 6.1.1

- Projekty realizowane w ramach poddziałania 6.1.1 powinny przyczyniać się do osiągnięcia trwałych korzyści społeczno-gospodarczych (np. wzrost liczby odbiorców oferty kulturalnej, wzrost ruchu turystycznego), a ich produkty muszą być ogólnodostępne po zakończeniu działań w ramach projektu. Przez ogólnodostępność rozumie się obowiązek udostępniania obiektu zwiedzającym: w sezonie letnim (maj –

wrzesień) przez minimum pięć dni w tygodniu, z uwzględnieniem co najmniej jednego dnia wolnego od pracy, przez minimum pięć godzin dziennie, natomiast w pozostałych miesiącach roku przez minimum 10 godzin tygodniowo, z uwzględnieniem co najmniej jednego dnia wolnego od pracy oraz z zastrzeżeniem obowiązku zachowania priorytetu ochrony zabytku.

- W zakresie dotyczącym zabytków ruchomych przez ogólnodostępność rozumie się udostępnienie tych obiektów na ekspozycji w obiekcie objętym wsparciem lub (w przypadku, gdy wartość, charakter lub stan zachowania zabytków ruchomych to uniemożliwiają) formy alternatywne (np. informacja o obiektach i wykonanych pracach na stronie internetowej instytucji, wirtualna galeria obiektów). Prace związane z konieczną w tym przypadku digitalizacją obiektów mogą być realizowane tylko do procentowej / kwotowej wysokości kosztów kwalifikowanych projektu, zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.
- W projektach dotyczących prac konserwatorskich, restauratorskich oraz prac zabezpieczających przed zniszczeniem prowadzonych przy zabytkach nieruchomych istnieje obowiązek umieszczenia informacji o obiekcie w ramach systemu MSIT (Małopolski System Informacji Turystycznej). Obiekty o funkcji turystycznej (obiekt hotelarski, informacja turystyczna) będą musiały spełnić wymagania opisane w ustawie o usługach turystycznych i w zasadach przystąpienia do MSIT, jak również będą musiały poddać się certyfikacji i kategoryzacji, zgodnie z w/w przepisami.
- Adaptacje obiektów zabytkowych na cele związane z wyrównywaniem deficytów w dostępie do usług społecznych (za wyjątkiem obiektów, które pełnią funkcje gospodarcze/ komercyjne) np. publiczne placówki oferujące wsparcie dzienne dla dzieci i młodzieży, żłobki, przedszkola, szkoły, obiekty służb bezpieczeństwa publicznego itp., będą mogły być realizowane w oparciu o programy rewitalizacji w ramach 11 osi priorytetowej Rewitalizacja przestrzeni regionalnej (z zastrzeżeniem spełnienia wymagań przyjętych w zakresie osi priorytetowej 11).
- Wsparcie zabytków znajdujących się na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO lub uznanych przez Prezydenta RP za Pomnik Historii możliwe będzie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Poddziałanie 6.1.2

ORGANIZACJA WYDARZEŃ KULTURALNYCH

Małopolskę wyróżnia wysoka aktywność twórcza mieszkańców oraz wielość i różnorodność organizowanych w regionie wydarzeń kulturalnych. Zaplanowana w programie interwencja wspierać będzie wydarzenia kulturalne, artystyczne i interdyscyplinarne o znaczącym potencjale

wizerunkowym i turystycznym, odwołujące się do dziedzictwa kulturowego. Działania te wzmocnią pozycję Małopolski jako regionu, w którym nie tylko podejmuje się działania chroniące potencjał dziedzictwa dla przyszłych pokoleń, ale dziedzictwo kulturowe, kulturę i

sztukę włącza się w korzystne procesy społeczne i gospodarcze, budując, w kooperacji i współpracy z partnerami, potencjał rozwojowy regionu.

W ramach poddziałania 6.1.2 planuje się realizację projektów związanych z organizacją wydarzeń kulturalnych, artystycznych i interdyscyplinarnych. Preferowane będą projekty realizowane z udziałem partnerów krajowych lub zagranicznych. Wsparcie uzyskają wyłącznie te wydarzenia, które spełnią łącznie następujące kryteria:

będą miały znaczny wpływ na gospodarkę regionalną, wykazany przez wymierne długoterminowe korzyści;

wykazany zostanie ich wkład w realizację celów Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego w ramach Obszaru Priorytetowego Kultura, tj. w zakresie promocji kultury, dziedzictwa kulturowego i przemysłów kreatywnych;

wysokość wkładu EFRR nie przekroczy wkładu sektora prywatnego w realizację projektu (np. pochodzącego ze sponsoringu), co oznacza, że wkład własny beneficjenta musi być uzupełniany środkami sektora prywatnego. Bezpośrednie wpływy, takie jak np. ze sprzedaży biletów, są wyłączone z obliczania wkładu sektora prywatnego.

Poddziałanie 6.1.3

ROZWÓJ INSTYTUCJI KULTURY ORAZ UDOSTĘPNIANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

1) Pod względem liczby podmiotów prowadzących działalność kulturalną Małopolska znajduje się w ścisłej krajowej czołówce. Wyzwaniem stają się programy cyfryzacji oferty oraz podniesienie jakości infrastruktury służącej zwiększeniu udziału różnych środowisk w tworzeniu i korzystaniu z kultury.

W ramach poddziałania 6.1.3 realizowane będą działania przyczyniające się do zwiększenia dostępu do zasobów kultury, poprawy jakości funkcjonowania instytucji kultury, poprzez podnoszenie standardów infrastruktury oraz zakup trwałego wyposażenia dla prowadzenia działalności kulturalnej i edukacji kulturalnej. Planuje się realizację przedsięwzięć dotyczących modernizacji infrastruktury kultury (m.in. domów kultury, bibliotek, muzeów, teatrów), w tym wyposażenie w nowe technologie wzmacniające ofertę kulturalną, modernizacje i cyfryzacje kin działających przy lokalnych domach / ośrodkach kultury.¹⁸ Celem jest wzmocnienie potencjału i roli podmiotów działających w sferze kultury oraz wsparcie procesu przemian tych instytucji w nowoczesne centra dostępu do wiedzy i oferty kultury oraz ośrodki życia społecznego. Rezultatem zaplanowanych działań powinna być nie tylko poprawa stanu infrastruktury, ale przede wszystkim zwiększenie dostępu do oferty kulturalnej i podniesienie jej atrakcyjności. Działania powinny przyczyniać się do faktycznego zwiększenia potencjału oferty programowej instytucji kultury, dostosowania do standardów europejskich oraz wzrostu konkurencyjności. Modernizacja i/lub rozbudowa infrastruktury winna wpisywać się w wieloletnią strategię rozwoju instytucji i jej ofertę programową. Wsparcie warunkowane będzie podjęciem działań, w wyniku których nastąpi zmiana parametrów użytkowych istniejącej infrastruktury oraz widoczna, realna zmiana w działalności instytucji (rozszerzenie, wzbogacenie dotychczasowych ofert / funkcji lub wprowadzenie nowych).

2) Małopolska, obok bogactwa krajobrazu i bogactwa kultury materialnej, cechuje się niezwykle różnorodnością i bogactwem kultury niematerialnej. Niematerialne dziedzictwo kulturowe Małopolski to budowana przez wieki przestrzeń duchowa i materialna, przejawiająca się w wielości obrzędów, zwyczajów, wierzeń, podań, stereotypów kulturowych, obyczajów, melodii, tańców, strojów, gwary, rodzajów zdobnictwa, czy budownictwa. Aby nie utracić tego ogromnego kulturowego kapitału, trzeba stwarzać warunki dla jego ochrony i pomnażania, inspirować do działania, promować zjawiska najcenniejsze, aby dziedzictwo regionalne mogło służyć rozwojowi regionu.

W ramach poddziałania 6.1.3 planuje się realizację przedsięwzięć związanych z dokumentowaniem, zachowaniem i upowszechnianiem dziedzictwa niematerialnego, m.in. poprzez badania terenowe, sporządzanie wywiadów i dokumentacji etnograficznej, upowszechnianie kultury ludowej oraz tradycyjnego rzemiosła i rękodzieła artystycznego w formie warsztatów, wydawnictw itp.

Wsparcie wydarzeń artystycznych, kulturalnych i interdyscyplinarnych dotyczących prezentacji dziedzictwa niematerialnego możliwe będzie w ramach poddziałania 6.1.2 Organizacja wydarzeń kulturalnych (z zastrzeżeniem wymagań przyjętych w zakresie poddziałania 6.1.2).

Poddziałanie 6.1.4

LOKALNE TRASY TURYSTYCZNE – SPR

Małopolska ze względu na uwarunkowania geograficzne i krajobrazowe posiada duży potencjał do tworzenia oferty dla spędzania aktywnego wypoczynku, wędrowek pieszych i rowerowych, w otoczeniu zasobów cennych przyrodniczo. Realizacja przedsięwzięć dotyczących rozwoju szlaków turystycznych w subregionach, jeśli towarzyszyć jej będzie wysoka wrażliwość ekologiczna, może przynieść korzystne efekty środowiskowe i społeczno-gospodarcze.

Wspierane będą projekty służące właściwemu ukierunkowaniu ruchu turystycznego na terenach o wysokim potencjale zasobów dziedzictwa naturalnego, przyczyniające się do zwiększenia atrakcyjności tych obszarów.

W ramach poddziałania 6.1.4 planuje się realizację przedsięwzięć z zakresu budowy, rozbudowy i promocji szlaków turystycznych i rekreacyjnych w subregionach (w tym tras rowerowych, biegowych, narciarskich tras biegowych itp.). Dodatkowo możliwe będzie wsparcie infrastruktury towarzyszącej, jako niedominujący element szerszego projektu z zakresu tras turystycznych (m.in. miejsca postojowe wyposażone w wiaty zapewniające ochronę przed słońcem i deszczem, stojaki dla rowerów, ławki, stoły, kosze na śmieci, zaplecze sanitarne, tablice informacyjne z mapą, infokioski, urządzenia rekreacyjno-gimnastyczne, parkingi).

Poddziałanie 6.1.5

REGIONALNA SIEĆ TRAS ROWEROWYCH

Mając na uwadze nowe podejście do tworzenia oferty rekreacyjnej regionu, z inicjatywy władz samorządu regionalnego opracowana została koncepcja budowy zintegrowanej sieci tras rowerowych, biegowych oraz narciarskich tras biegowych w województwie małopolskim.

Zgodnie z przyjętymi założeniami projektowane trasy rowerowe tworzyć będą spójną sieć szlaków przebiegających przez całe województwo. Rozwój infrastruktury rowerowej w postaci europejskich szlaków rowerowych przyczyni się do znacznego podniesienia standardów turystycznych w regionie. Realizacja zaplanowanych tras rowerowych wpłynie na podniesienie konkurencyjności oferty turystycznej Małopolski oraz przyczyni się do zrównoważonego rozwoju województwa. Przedsięwzięcia służyć będą właściwemu ukierunkowaniu ruchu turystycznego na obszarach atrakcyjnych przyrodniczo i krajobrazowo przyczyniając się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej tych obszarów.

W ramach poddziałania 6.1.5 planuje się realizację przedsięwzięć z zakresu budowy, rozbudowy i promocji zintegrowanej sieci głównych tras rowerowych, przebiegających przez całe województwo i łączących główne jego ośrodki. Dodatkowo możliwe będzie wsparcie infrastruktury towarzyszącej, jako niedominujący element szerszego projektu z zakresu tras turystycznych (m.in. miejsca postojowe wyposażone w wiaty zapewniające ochronę przed słońcem i deszczem, stojaki dla rowerów, ławki, stoły, kosze na śmieci, zaplecze sanitarne, tablice informacyjne z mapą, infokioski, urządzenia rekreacyjno-gimnastyczne, parkingi).

Uwarunkowania dla realizacji przedsięwzięć w ramach poddziałania 6.1.4 i 6.1.5.

- W ramach poddziałań 6.1.4 i 6.1.5 nie będą wspierane inwestycje z zakresu infrastruktury sportowej, tj. infrastruktury rozgrywek zawodów sportowych oraz wykorzystywanej przede wszystkim do prowadzenia działalności przez kluby sportowe (w szczególności: hale sportowe, sale gimnastyczne, boiska, lodowiska, kryte baseny) oraz budynki służące funkcjom administracyjno-zarządczym.
- Przedsięwzięcia dotyczące rozwoju tras rowerowych, biegowych i narciarskich tras biegowych powinny być zgodne z dokumentem pn. Koncepcja budowy zintegrowanej sieci tras rowerowych, biegowych oraz narciarskich tras biegowych w województwie małopolskim: <http://www.malopolskie.pl/Rodzina/Informacje/?id=11546>
- W przypadku tras rowerowych, co do zasady trasy główne będą realizowane z poziomu regionalnego. W przypadku lokalnych tras rowerowych, muszą one stanowić spójną przemyślaną całość. Do dofinansowania wybierane będą wyłącznie te projekty tras, które zapewnią łączność z siecią głównych tras rowerowych zaprojektowanych w Koncepcji budowy zintegrowanej sieci tras rowerowych, biegowych oraz narciarskich tras biegowych w województwie małopolskim.
- Dodatkowo w ramach projektowania tras rowerowych należy kierować się podstawowymi zasadami (kryteriami) uwzględnionymi w dokumencie pn. Podręcznik do projektowania ścieżek rowerowych (stanowiący załącznik do Koncepcji budowy zintegrowanej sieci tras rowerowych, biegowych oraz narciarskich tras biegowych w województwie małopolskim).
- W zakresie oznakowania tras rowerowych należy stosować system znakowania szlaków oparty o obowiązujące przepisy, tj.:
  - Rozporządzenie Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych (z późn. zm)

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczenia na drogach (z późn. zm).

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 6.1.1

OCHRONA I OPIEKA NAD ZABYTKAMI

A. realizacja prac konserwatorskich, restauratorskich, prac zabezpieczających przed zniszczeniem oraz robót budowlanych prowadzonych przy zabytkach nieruchomych

Poddziałanie 6.1.2.

ORGANIZACJA WYDARZEŃ KULTURALNYCH

A. organizacja wydarzeń kulturalnych, artystycznych, interdyscyplinarnych

Poddziałanie 6.1.3

ROZWÓJ INSTYTUCJI KULTURY ORAZ UDOSTĘPNIANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

A. rozwój infrastruktury instytucji kultury

B. dokumentowanie, zachowanie i upowszechnianie dziedzictwa niematerialnego

Typy projektów mogą być łączone.

Poddziałanie 6.1.4

LOKALNE TRASY TURYSTYCZNE – SPR

A. rozwój szlaków turystycznych i rekreacyjnych w subregionach

Poddziałanie 6.1.5

REGIONALNA SIEĆ TRAS ROWEROWYCH

A. rozwój zintegrowanej sieci głównych tras rowerowych w regionie

Typ beneficjentów

Poddziałanie 6.1.1

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- instytucje kultury
- partnerzy społeczni i gospodarczy (w tym organizacje pozarządowe)
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki
- uczelnie
- jednostki naukowe
- przedsiębiorcy
- administracja rządowa
- parki narodowe

Poddziałanie 6.1.2

Poddziałanie 6.1.3

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- instytucje kultury
- partnerzy społeczni i gospodarczy (w tym organizacje pozarządowe)
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki
- uczelnie
- jednostki naukowe
- administracja rządowa
- parki narodowe

Poddziałanie 6.1.4

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- instytucje kultury
- partnerzy społeczni i gospodarczy (w tym organizacje pozarządowe)
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki
- uczelnie
- jednostki naukowe
- administracja rządowa
- parki narodowe

z obszaru objętego SPR

Poddziałanie 6.1.5

- Województwo Małopolskie

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

W ramach alokacji dla poddziałania 6.1.1. wspierane będą:

projekty mniejszej skali, tj. projekty o wartości do 3 000 000 PLN kosztów kwalifikowanych

projekty większej skali, tj. projekty o wartości powyżej 3 000 000 PLN kosztów kwalifikowanych, dla których maksymalna kwota wsparcia wynosi 8 000 000 PLN

W ramach poddziałania 6.1.3 maksymalna kwota wsparcia wynosi 2 000 000 PLN

W ramach działania 6.1 wsparcie nie będzie kierowane na budowę od podstaw nowej infrastruktury kultury.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Działanie 6.1

W przypadku projektów generujących dochód po ukończeniu, dofinansowanie ustalane będzie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W przypadku projektów generujących dochód w trakcie wdrażania zastosowane zostanie pomniejszenie kosztów kwalifikowanych na podstawie art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Poddziałanie 6.1.1

75% – w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Poddziałanie 6.1.2

50% – w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Poddziałanie 6.1.3

typ projektu A:

55% – w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

typ projektu B:

75% – w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Poddziałanie 6.1.4

65% – w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Poddziałanie 6.1.5

80% – w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Maksymalna wartość projektów wspieranych w ramach działania 6.1 nie może przekroczyć – 20 000 000 PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Poddziałanie 6.1.1 - minimalna wartość wydatków kwalifikowanych: 500 000 PLN

Poddziałanie 6.1.2 - minimalna wartość wydatków kwalifikowanych: 250 000 PLN

Poddziałanie 6.1.3 - minimalna wartość wydatków kwalifikowanych: 500 000 PLN

Poddziałanie 6.1.4 - nie dotyczy

Poddziałanie 6.1.5 - nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 6.3 ROZWÓJ WEWNĘTRZNYCH POTENCJAŁÓW REGIONU

Cel i uzasadnienie działania

Zasoby naturalne, krajobraz przyrodniczy, ukształtowanie terenu to endogeniczne czynniki decydujące o rozwoju Małopolski. Zaplanowana w ramach działania interwencja przyczyni się do podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej obszarów bazujących na zasobach przyrodniczych i przestrzennych co z kolei przełoży się na stopniowy wzrost zatrudnienia, a w konsekwencji rozwój społeczno-gospodarczy regionu. Wspierane będą przedsięwzięcia wynikające z planów działań, uwzględniających różne branże przedsiębiorczości, mające wpływ na rozwój gospodarczy tego obszaru.

Poddziałanie 6.3.1

ROZWÓJ LOKALNYCH ZASOBÓW SUBREGIONÓW – SPR

Dzięki niepowtarzalnej architekturze krajobrazu w Małopolsce występują doskonałe warunki dla rozwoju przemysłów czasów wolnego. Rola sektora turystycznego w rozwoju gospodarczym jest bardzo ważna. Turystyka dynamicznie wpływa na rozwój innych sektorów, stymuluje wzrost PKB oraz nowych miejsc pracy. Bazując na endogenicznych potencjałach Małopolski, konieczne jest podejmowanie działań związanych z dalszym rozwojem sektora turystyki, który będzie tworzył nowe miejsca pracy oraz przyczyni się do poprawy warunków sprzyjających wzrostowi zatrudnienia w regionie.

W ramach poddziałania 6.3.1 planuje się realizację przedsięwzięć związanych z wykorzystaniem i rozwojem lokalnych zasobów przyrodniczych lub krajobrazowych, realizowane w szczególności przez budowę i rozbudowę infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w subregionach.

Dodatkowo, jako część szerszego projektu (związanego z rozwojem infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej), możliwe będą działania związane z przygotowaniem terenów inwestycyjnych pod zagospodarowanie, w tym m.in. infrastruktura wodno-kanalizacyjna, drogi wewnętrzne.

W ramach poddziałania 6.3.1, możliwa będzie realizacja przedsięwzięć w otoczeniu zbiorników i cieków wodnych nie wskazanych w ramach poddziałania 6.3.3

Poddziałanie 6.3.2

WSPARCIE MIEJSCOWOŚCI UZDROWISKOWYCH

Małopolska, to jeden z wiodących regionów pod względem oferty uzdrowiskowej w Polsce, o uznanej tradycji i bogatej historii. Na obszarze województwa znajduje się 9 spośród 45 polskich uzdrowisk, stanowiących doskonałą bazę dla rozwoju turystyki uzdrowiskowej i usług zdrowotnych. Rozwój turystyki uzdrowiskowej i prozdrowotnej obejmującej wszelkie pobyty związane z wykorzystaniem bogactw naturalnych w celach zdrowotnych, profilaktycznych, rekreacyjnych oraz odnowy biologicznej, stanowi doskonałe uzupełnienie oferty całego regionu.

W ramach poddziałania 6.3.2 planuje się realizację przedsięwzięć związanych z wykorzystaniem i rozwojem specyficznych walorów miejscowości uzdrowiskowych, w

szczegółności poprzez inwestycje w ogólnodostępne obiekty i infrastrukturę uzdrowiskową oraz budowę i rozbudowę infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w tych miejscowościach. Dodatkowo, jako część szerszego projektu (związanego z rozwojem infrastruktury uzdrowiskowej, turystycznej i rekreacyjnej), możliwe będą działania związane z przygotowaniem terenów inwestycyjnych pod zagospodarowanie, w tym m.in. infrastruktura wodno-kanalizacyjna, drogi wewnętrzne.

Wykaz miejscowości uzdrowiskowych: Krynica, Muszyna, Piwniczna, Rabka, Szczawnica, Wapienne, Wysowa, Żegiestów, Swoszowice – dzielnica Miasta Krakowa.

Poddziałanie 6.3.3

ZAGOSPODAROWANIE REKREACYJNE I TURYSTYCZNE OTOCZENIA ZBIORNIKÓW WODNYCH

Nierozdzielnie związane z krajobrazem regionu są malowniczo usytuowane zbiorniki wodne, które stanowią doskonałe miejsce dla rozwoju infrastruktury i działań na rzecz rozwoju gospodarczego i stanowiąc mogą o przewadze konkurencyjnej danego miejsca. Właściwe wykorzystanie tych zasobów może być czynnikiem wspomagającym rozwój całego regionu, co pozwoli na osiągnięcie korzyści w wymiarze społecznym i ekonomicznym.

W ramach poddziałania 6.3.3 planuje się realizację przedsięwzięć związanych z wykorzystaniem i rozwojem lokalnych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych, dotyczących zagospodarowania otoczenia zbiorników wodnych, poprzez budowę i rozbudowę infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.

Dodatkowo, jako część szerszego projektu (związanego z rozwojem infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej), możliwe będą działania związane z przygotowaniem terenów inwestycyjnych pod zagospodarowanie, w tym m.in. infrastruktura wodno-kanalizacyjna, drogi wewnętrzne.

Wykaz zbiorników wodnych w otoczeniu, których możliwa będzie interwencja w ramach poddziałania 6.3.3: Rożnowski, Czchowski, Klimkówka, Świnna Poręba (Jezioro Mucharskie), Dobczycki, Czorszyński, Przylasek Rusiecki.

Uwarunkowania dla realizacji przedsięwzięć w ramach działania 6.3:

- 1) Wsparcie warunkowane będzie przedstawieniem przez jednostki samorządu terytorialnego (gminę, gminy lub samorząd województwa) planu działań dla danego obszaru zawierającego spójną zintegrowaną koncepcję rozwoju danego terytorium, wskazującego powiązane ze sobą projekty (realizowane w uzgodnieniu przez różne podmioty z danego terytorium).
- 2) W przypadku poddziałania 6.3.1 podmiotem odpowiedzialnym za przygotowanie planu działań będzie Zarząd Województwa Małopolskiego (przy zaangażowaniu forów subregionalnych). Plan ten będzie przygotowywany na bazie regionalnych dokumentów strategicznych, uwzględniając diagnozę, opis potencjału obszaru poszczególnych subregionów oraz listę projektów zgłoszonych przez wnioskodawców. O wyborze projektów wynikających z powyższego dokumentu współdecydować będą fora subregionalne.
- 3) W przypadku poddziałania 6.3.2 podmiotem odpowiedzialnym za przygotowanie planu działań (Planu rozwoju uzdrowisk) będą gminy uzdrowiskowe. Plan ten będzie

przygotowywany na bazie dokumentów strategicznych uzdrowisk, uwzględniając diagnozę, opis potencjału danego uzdrowiska oraz listę projektów zgłoszonych przez wnioskodawców.

4) W przypadku poddziałania 6.3.3 podmiotem odpowiedzialnym za przygotowanie planu działań (Planu rozwoju zbiorników wodnych) będą właściwe gminy. Plan ten będzie przygotowywany na bazie dokumentów strategicznych gmin uwzględniając diagnozę, opis potencjału obszaru zbiorników wodnych oraz listę projektów zgłoszonych przez wnioskodawców.

5) Zaplanowane w ramach działania 6.3 przedsięwzięcia powinny przyczynić się do tworzenia nowych miejsc pracy bezpośrednio w wyniku realizacji projektu.

6) Interwencja dotycząca danego obszaru realizowana powinna być komplementarnie poprzez projekty współfinansowane ze środków EFRR (w ramach działania 6.3 RPO WM) i projektów EFS (w szczególności ramach działań 8.2, 8.3, 8.5, 9.1, 9.2, 10.1 RPO WM). Beneficjent będzie mógł uzyskać preferencje podczas oceny projektu współfinansowanego ze środków EFS, jeżeli wykaże, że projekt ten jest komplementarny w stosunku do projektu inwestycyjnego, wspartego w ramach działania 6.3 RPO WM 2014-2020.

W ramach działania 6.3 wspierana będzie infrastruktura rekreacyjna, przeznaczona na potrzeby związane z obsługą ruchu turystycznego generowanego w oparciu o lokalne zasoby przyrodnicze lub krajobrazowe danego obszaru. Nie będą wspierane inwestycje z zakresu infrastruktury sportowej, tj. infrastruktury rozgrywek i zawodów sportowych oraz wykorzystywanej przede wszystkim do prowadzenia działalności przez kluby sportowe (w szczególności: hale sportowe, sale gimnastyczne, boiska, lodowiska, kryte baseny za wyjątkiem kąpielisk, basenów korzystających ze źródeł geotermalnych, wód leczniczych i mineralnych) oraz budynki służące funkcjom administracyjno-zarządczym.

W ramach działania 6.3 nie będą wspierane inwestycje dotyczące obiektów hotelarskich i parków rozrywki.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 6.3.1

ROZWÓJ LOKALNYCH ZASOBÓW SUBREGIONÓW – SPR

A. rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w subregionach

Poddziałanie 6.3.2

WSPARCIE MIEJSCOWOŚCI UZDROWISKOWYCH

A. rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz ogólnodostępnej infrastruktury uzdrowiskowej w miejscowościach uzdrowiskowych

Poddziałanie 6.3.3

ZAGOSPODAROWANIE REKREACYJNE I TURYSTYCZNE OTOCZENIA ZBIORNIKÓW WODNYCH

A. rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w otoczeniu zbiorników wodnych

Typ beneficjentów

Poddziałanie 6.3.1

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- przedsiębiorstwa

z obszaru objętego SPR

Poddziałanie 6.3.2 i Poddziałanie 6.3.3

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- przedsiębiorstwa

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

75% – w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

W przypadku projektów generujących dochód po ukończeniu, dofinansowanie ustalone będzie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W przypadku projektów generujących dochód w trakcie wdrażania zastosowane zostanie pomniejszenie kosztów kwalifikowanych na podstawie art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Maksymalna kwota kosztów kwalifikowanych projektu nie może przekroczyć 8 000 000 PLN

Instrumenty finansowe

Działanie 8.2 AKTYWIZACJA ZAWODOWA

Cel i uzasadnienie działania

Podejmowane działania na rzecz wsparcia osób pozostających bez pracy których sytuacja na rynku pracy jest najtrudniejsza tj. osób powyżej 50 r.ż, długotrwale bezrobotnych, osób z niepełnosprawnościami, osób o niskich kwalifikacjach oraz kobiet, powinny ujmować element indywidualnej diagnozy potrzeb uczestników oraz charakteryzować się kompleksowością i jak największą skutecznością wsparcia. Z związku z tym beneficjenci będą mogli w ramach realizowanych projektów oferować uczestnikom szeroki katalog form pomocy, w zależności od potrzeb konkretnego uczestnika tj.

- identyfikacja indywidualnych potrzeb uczestnika (element obligatoryjny),
- pośrednictwo pracy,
- poradnictwo zawodowe,
- wsparcie motywacyjne (psychologiczne),
- szkolenia i/lub doradztwo prowadzące do podniesienia, uzupełnienia, zmiany kwalifikacji zawodowych,
- inicjatywy przygotowujące do podjęcia zatrudnienia np. staże, praktyki zawodowe, wolontariat,
- dotacje na wyposażenie i wyposazenie stanowiska pracy u pracodawcy,
- subsydiowanie zatrudnienia,
- zatrudnienie wspomagane,
- wsparcie adaptacyjne dla pracownika, który uzyskał zatrudnienie w ramach projektów, w tym szkolenia i doradztwo,
- wsparcie inicjatyw na rzecz podnoszenia zdolności do mobilności geograficznej,
- wsparcie towarzyszące dla uczestników projektu polegające na zapewnieniu opieki nad osobą zależną (jedynie w połączeniu z innymi formami wsparcia),
- inne, narzędzia, metody, programy służące aktywizacji zawodowej.

Oferowana pomoc powinna w jak największym stopniu odpowiadać indywidualnym predyspozycjom uczestników i bazować w miarę możliwości na ich dotychczasowych doświadczeniach zawodowych i umiejętnościach. Dodatkowo, planowane interwencje powinny mieć ścisły związek z rzeczywistym zapotrzebowaniem na określone kwalifikacje i umiejętności na regionalnym lub lokalnym rynku pracy, szczególnie poprzez uwzględnienie w projektach współpracy z potencjalnymi pracodawcami oraz efektywny dobór aktywnych form wsparcia, które w największym stopniu umożliwią osobom pozostającym bez pracy m.in. nabycie nowych bądź aktualizację już posiadanych umiejętności, kompetencji, kwalifikacji, nabycie doświadczenia zawodowego, a w konsekwencji – podjęcie zatrudnienia. Przy udzielaniu wsparcia należy także położyć nacisk na współpracę w szczególności publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia, instytucji pomocy społecznej oraz innych podmiotów, które będą podejmowały interwencje na rzecz aktywizacji zawodowej osób pozostającej bez zatrudnienia.

Szczegółowe zadania beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Dodatkowo wspierane będą działania EURES związane z bezpośrednim świadczeniem usług dla osób pozostających bez pracy oraz pracodawców w ramach ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej ujmujących np.

- wsparcie w zakresie informacji, doradztwa i międzynarodowego pośrednictwa pracy na rzecz zatrudnienia,
- wsparcie na rzecz adaptacji i integracji pracowników z państw UE/EOG i Szwajcarii – zatrudnionych w wyniku rekrutacji, w tym szkolenia językowe oraz inne szkolenia niezbędne do adaptacji w miejscu pracy i usługi relokacyjne.

Przykładowe rodzaje projektów

AKTYWIZACJA ZAWODOWA

A. kompleksowe programy na rzecz aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy

B. realizacja ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej EURES

Typ beneficjentów

typ projektu A:

wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w szczególności:

- przedsiębiorcy i pracodawcy
- organizacje pozarządowe (w tym np. LGD)

typ projektu B:

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

95% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

minimalna wartość projektu: 80 000 PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 8.3 WSPARCIE NA ZAKŁADANIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Cel i uzasadnienie działania

Stymulowanie postaw przedsiębiorczych oraz rozwój przedsiębiorczości to działania, które są niezbędne do tworzenia nowych miejsc pracy, przeciwdziałają bezrobociu, umożliwiają realizację nowych pomysłów i koncepcji rozwoju, a także praktyczne wykorzystanie wiedzy i kompetencji przez osoby zainteresowane podjęciem własnej działalności gospodarczej. Zasadniczą barierą w rozwijaniu przedsiębiorczości jest brak wystarczających środków finansowych na jej rozpoczęcie, szczególnie dotkliwy dla osób, których sytuacja na rynku pracy jest najtrudniejsza²². W związku z tym w ramach działania zaplanowano różnicowanie wsparcia w zależności od grup, do których będzie kierowane.

Istotnym elementem udzielanego wsparcia będzie świadczenie wysokiej jakości usług szkoleniowo-doradczych, dostępnych na każdym etapie zakładania działalności gospodarczej oraz w początkowym okresie jej prowadzenia. Oferowane usługi powinny stanowić realną pomoc dla osób, które przygotowują się do założenia przedsiębiorstwa lub prowadzą je stosunkowo krótko, a w konsekwencji przyczynić się do zwiększenia trwałości efektów interwencji i przeżywalności utworzonych firm.

Poddziałanie 8.3.1

WSPARCIE NA ZAKŁADANIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W FORMIE DOTACJI

W ramach poddziałania kierowanego do osób pozostających bez pracy, których sytuacja na rynku pracy jest najtrudniejsza i które są zainteresowane założeniem działalności gospodarczej świadczone będzie przez beneficjenta (operatora) kompleksowe wsparcie obejmujące:

szkolenia i/lub doradztwo przygotowujące do rozpoczęcia działalności gospodarczej, przyznanie wsparcia finansowego (dotacji) na rozpoczęcie działalności gospodarczej w wysokości do 30 000 PLN, a w przypadku utworzenia dodatkowego miejsca pracy do 10 000 PLN na każde utworzone miejsce pracy, działania na rzecz wsparcia i rozwoju młodych stażem przedsiębiorców (uczestników projektów) w początkowym okresie rozwijania działalności gospodarczej (do 12 m-cy) poprzez udzielanie wsparcia doradczego, szkoleniowego, konsultacyjnego.

Szczegółowe zadania Beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Poddziałanie 8.3.2

WSPARCIE NA ZAKŁADANIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W TYM W FORMIE INSTRUMENTÓW ZWROTNYCH

W ramach poddziałania kierowanego do osób pozostających bez pracy, które są zainteresowane założeniem działalności gospodarczej świadczone będzie przez beneficjenta (operatora) kompleksowe wsparcie obejmujące:

szkolenia i/lub doradztwo przygotowujące do rozpoczęcia działalności gospodarczej, wsparcie pożyczkowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej do wysokości 50 000 PLN, działania na rzecz wsparcia i rozwoju młodych stażem przedsiębiorców (uczestników projektów) w początkowym okresie rozwijania działalności gospodarczej (do 12 m-cy) poprzez udzielanie wsparcia doradczego, szkoleniowego, konsultacyjnego. Szczegółowe zadania beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 8.3.1

WSPARCIE NA ZAKŁADANIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W FORMIE DOTACJI

A. kompleksowe wsparcie dla zakładania działalności gospodarczej w formie dotacji

Poddziałanie 8.3.2

WSPARCIE NA ZAKŁADANIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W TYM W FORMIE INSTRUMENTÓW ZWROTNYCH

A. kompleksowe wsparcie dla zakładania działalności gospodarczej, w tym w formie instrumentów zwrotnych

Typ beneficjentów

Poddziałanie 8.3.1

Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym w szczególności:

- przedsiębiorcy
- uczelnie
- partnerzy społeczni i gospodarczy
- organizacje pozarządowe

Poddziałanie 8.3.2

Podmioty posiadające doświadczenie we wdrażaniu instrumentów finansowych w szczególności: banki krajowe, banki zagraniczne, instytucje kredytowe lub instytucje finansowe, banki spółdzielcze, podmioty, które nie działają w celu osiągnięcia zysku lub przeznaczają zyski na cele statutowe służące tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w tym m.in. przez udzielanie pożyczek, konsorcja powyższych podmiotów.

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Poddziałanie 8.3.1

85% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, obowiązujących na dzień udzielania wsparcia, w tym w szczególności rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie art. 27 ust. 4 ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

Poddziałanie 8.3.2

85% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Poddziałanie 8.3.1 - minimalna wartość projektu: 5 000 000 PLN

Poddziałanie 8.3.2 - minimalna wartość projektu: 5 000 000 PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Poddziałanie 8.3.1 - nie dotyczy

Poddziałanie 8.3.2 - pożyczka

Działanie 8.4 ROZWÓJ KOMPETENCJI KADR I ADAPTACJA DO ZMIAN

Cel i uzasadnienie działania

Dynamicznie zmieniająca się gospodarka wymusza na uczestnikach rynku – pracodawcach i pracownikach konieczność elastycznego i stałego dostosowywania się do nowych okoliczności.

W celu ułatwienia dostosowania kompetencji kadr MŚP do potrzeb regionalnej gospodarki oraz ograniczenia ryzyka wzrostu bezrobocia w regionie w ramach działania podejmowane będą dwa główne rodzaje interwencji. Pierwsza kategoria interwencji ukierunkowana będzie na zwiększenie dostępności do usług rozwojowych dla MŚP i ich pracowników. Natomiast druga – obejmować będzie wsparcie osób zwolnionych lub zagrożonych zwolnieniem z pracy.

Poddziałanie 8.4.1

ROZWÓJ KOMPETENCJI KADR SEKTORA MŚP

W ramach poddziałania realizowane będzie wsparcie umożliwiające podniesienie kompetencji i kwalifikacji kadr sektora MŚP zgodnie ze zgłaszanym w tym zakresie zapotrzebowaniem ze strony przedsiębiorstw. Realizacja interwencji zostanie oparta na podmiotowym systemie finansowania, w którym decydującą rolę w zakresie wyboru i kreacji usług rozwojowych odgrywać będzie przedsiębiorca. To przedsiębiorca, po przeanalizowaniu bieżących potrzeb rozwojowych pracowników lub własnych, dokona wyboru adekwatnej usługi (np. szkoleniowej, doradczej), z której skorzystać będą mogli jego pracownicy lub on sam.

Nowy, łatwiej dostępny system, oparty zostanie na rejestrze podmiotów świadczących usługi wysokiej jakości – tzw. Rejestrze Usług Rozwojowych. Taka konstrukcja przyczyni się wymiennie do zwiększenia jakości oferowanych na rynku usług (które będą podlegały ocenie w Rejestrze), znacznego skrócenia czasu realizacji usługi rozwojowej, a w konsekwencji zwiększenia jej użyteczności i efektywności dla pracowników i ich pracodawców. Wsparcie świadczone będzie za pośrednictwem beneficjenta (operatora), którego głównymi zadaniami będzie:

- finansowanie i rozliczanie usług rozwojowych na podstawie umów zawartych z MŚP zgodnie z przyjętymi założeniami realizacji poddziałania,
- wsparcie informacyjne dla MŚP z zakresu nowego sposobu finansowania usług rozwojowych,
- zachęcanie MŚP do podnoszenia kompetencji i kwalifikacji swoich pracowników i korzystania z nowego systemu finansowania,
- obsługa Rejestru Usług Rozwojowych zgodnie z nadanymi uprawnieniami.

W celu zachęcenia przedsiębiorców do kierowania do udziału w usłudze rozwojowej pracowników w wieku 50 lat i więcej, a także pracowników o niskich kwalifikacjach oraz dodatkowego wsparcia dla przedsiębiorstw tzw. wysokiego wzrostu oraz działających w branżach / sektorach istotnych z punktu widzenia rozwoju województwa (sektory / branże wysokiego wzrostu) planuje się wprowadzenie zróżnicowanego poziomu dofinansowania usług rozwojowych.

Szczegółowe zadania beneficjenta (operatora) oraz zasady realizacji przez niego wsparcia na rzecz MŚP ujęte zostaną w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Poddziałanie 8.4.2

ADAPTACJA DO ZMIAN

W ramach poddziałania podejmowane będą interwencje na rzecz wsparcia osób zagrożonych zwolnieniem lub zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, a także osób odchodzących z rolnictwa lub ich rodzin poprzez opracowywane i wdrażanie kompleksowych programów typu outplacement. Katalog form, które mogą stanowić składową programu outplacementowego opracowywanego przez beneficjenta (operatora) jest katalogiem otwartym, niemniej jednak każdy program powinien ujmować narzędzia wsparcia wskazane

w pkt a-h i tym samym charakteryzować się kompleksowością i jak najwyższą skutecznością wsparcia dostosowanego do indywidualnych potrzeb uczestników. Program typu outplacement obejmuje np.:

- a) doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem indywidualnego planu działania jako obowiązkowy element wsparcia (dla każdego uczestnika),
- b) poradnictwo psychologiczne,
- c) pośrednictwo pracy,
- d) szkolenia, kursy, studia podyplomowe,
- e) staże, praktyki zawodowe,
- f) subsydiowanie zatrudnienia,
- g) dodatki relokacyjne,
- h) wsparcie szkoleniowo – doradcze oraz finansowe (dotacje w wysokości do 6-krotności przeciętnego wynagrodzenia za pracę) dla osób zamierzających podjąć własną działalność gospodarczą należących co najmniej do jednej z poniższych grup:
  - a. osób o niskich kwalifikacjach,
  - b. osób powyżej 50 roku życia,
  - c. osób w wieku poniżej 30 lat,
  - d. osób z niepełnosprawnościami,
  - e. kobiet,
- i) zatrudnienie wspomagane,
- j) wsparcie adaptacyjne dla pracownika, który uzyskał zatrudnienie w ramach projektów, w tym szkolenia lub doradztwo,
- k) wsparcie towarzyszące dla uczestników projektu polegające na zapewnieniu opieki nad osobą zależną (jedynie w połączeniu z innymi formami wsparcia),
- l) inne narzędzia, metody, programy służące aktywizacji zawodowej.

Zaproponowany przez beneficjenta (operatora) sposób realizacji projektu zapewnia szybką reakcję na potrzeby uczestników.

W przypadku udzielania pomocy osobom odchodzącym z rolnictwa posiadających gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 2 ha przeliczeniowych lub członków ich rodzin ubezpieczonych w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), wsparcie ukierunkowane jest na podjęcie pracy poza rolnictwem i przejście z systemu ubezpieczeń społecznych rolników do ogólnego systemu ubezpieczeń społecznych.

Wykorzystywane przez beneficjenta (operatora) narzędzia wsparcia zapewniają możliwość utworzenia przez uczestników (szczególnie osób po 50 r.ż) przedsiębiorstw społecznych.

Założenia programu outplacementowego powinny także uwzględniać współpracę z Beneficjentami realizującymi projekt/y w ramach poddziałania 8.3.2 RPO WM Wsparcie dla zakładania działalności gospodarczej w formie instrumentów zwrotnych, a w jej ramach m.in. informowanie uczestników pozostających bez pracy, którzy nie będą mogli otrzymać w ramach programu outplacementowego wsparcia na założenie działalności gospodarczej w formie dotacji, o potencjalnej możliwości udziału w projektach realizowanych w w/w poddziałaniu.

Szczegółowy zakres zadań beneficjenta (operatora) oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 8.4.1

ROZWÓJ KOMPETENCJI KADR SEKTORA MŚP

A. wsparcie dotyczące podnoszenia kompetencji i/lub kwalifikacji kadr sektora MŚP w ramach podmiotowego finansowania usług rozwojowych

Poddziałanie 8.4.2

ADAPTACJA DO ZMIAN

A. opracowanie i wdrażanie kompleksowych programów typu outplacement

Typ beneficjentów

Działanie 8.4

Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych) w szczególności:

- przedsiębiorcy
- instytucje otoczenia biznesu
- partnerzy społeczni i gospodarczy
- organizacje pozarządowe

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Poddziałanie 8.4.1 - 85% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Poddziałanie 8.4.2 - 95% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Poddziałanie 8.4.1 - minimalna wartość projektu: 10 000 000 PLN

Poddziałanie 8.4.2 - minimalna wartość projektu: 300 000 PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 8.5 WSPARCIE NA RZECZ ŁĄCZENIA ŻYCIA ZAWODOWEGO Z PRYWATNYM

Cel i uzasadnienie działania

Wspieranie rozwiązań na rzecz łączenia życia zawodowego z prywatnym jest jednym z kluczowych warunków dla wspierania zatrudnienia. Komplementarnie do projektów mających na celu aktywizację zawodową osób pozostających bez pracy, w szczególności kobiet (działania 8.1, 8.2 RPO WM), w ramach działania 8.5 podejmowane będą interwencje mające na celu umożliwienie powrotu lub wejścia na rynek pracy osobom, które pełnią funkcje opiekuńcze nad małymi dziećmi. W tym zakresie wsparcie ukierunkowane będzie na zwiększenie dostępu do usług opieki nad dziećmi do lat 3 w wymiarze regionalnym. Wsparcie dla beneficjentów obejmować może projekty dotyczące tworzenia oraz funkcjonowania żłobków i klubów dziecięcych poprzez np.

- tworzenie nowych miejsc opieki w żłobkach i klubach dziecięcych,
- zapewnienie funkcjonowania nowych miejsc opieki,
- wydłużanie czasu pracy żłobka / klubu i dostosowanie go do potrzeb osób pracujących w godzinach popołudniowych,
- podnoszenie kompetencji kadr niezbędnych do pełnienia funkcji opiekuna / wolontariusza w żłobku / klubie dziecięcym (wyłącznie w połączeniu z innymi formami wsparcia).

Jednocześnie wspierane będą inicjatywy na rzecz tworzenia warunków dla rozwoju opieki nad dziećmi do lat 3 przez dziennego opiekuna w tym np. wsparcie usług świadczonych przez opiekuna dziennego, podnoszenie kompetencji osób zamierzających pełnić funkcję opiekuna dziennego, działania informacyjno-promocyjne dotyczące korzystania z tej formy opieki oraz pełnienia funkcji opiekuna (wyłącznie w połączeniu z innymi formami wsparcia).

W ramach wspieranych projektów wymagane będzie zachowania trwałości ich rezultatów. Szczegółowy zakres zadań beneficjentów oraz zasady realizacji wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Przykładowe rodzaje projektów

WSPARCIE NA RZECZ ŁĄCZENIA ŻYCIA ZAWODOWEGO Z PRYWATNYM²⁸

A. wsparcie dla tworzenia i/lub funkcjonowania podmiotów opieki nad dzieckiem do lat 3, w tym żłobków (m.in. przyzakładowych) i klubów dziecięcych oraz działania na rzecz zwiększania liczby miejsc w istniejących instytucjach

B. tworzenie warunków dla rozwoju opieki nad dziećmi do lat 3 przez dziennego opiekuna

Typ beneficjentów

Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych) w szczególności:

- przedsiębiorcy i pracodawcy
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- partnerzy społeczni i gospodarczy
- organizacje pozarządowe

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

minimalna wartość projektu: 50 000 PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 8.6 WSPARCIE NA RZECZ WYDŁUŻANIA AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

Cel i uzasadnienie działania

W kontekście przemian demograficznych, jakim ulega krajowy oraz – choć w wolniejszym tempie, także regionalny rynek pracy, konieczne staje się podejmowanie na szerszą skalę działań prewencyjnych skoncentrowanych na utrzymaniu zatrudnienia, szczególnie przez pracowników dojrzałych, wśród których ryzyko zaprzestania aktywności zawodowej jest wysokie.

Z tego względu kluczowe staje się nie tylko podejmowanie inicjatyw umożliwiających pracownikom przekwalifikowanie w sytuacji, w której z przyczyn zdrowotnych nie będą mogli kontynuować pracy na dotychczasowych stanowiskach, ale także szerokie wspieranie projektów, które przyczynią się do ogólnej poprawy zdrowia mieszkańców regionu i zwiększenia poziomu uczestnictwa w programach zdrowotnych oraz programach polityki zdrowotnej (profilaktyka, rehabilitacja). Uzupełnieniem powyższych działań będzie

wspieranie inicjatyw na rzecz pracodawców, którzy planują zapoznać się (poprzez udział w szkoleniach i/lub doradztwie), a następnie wdrożyć w praktyce prowadzonej działalności – narzędzia zarządzania wiekiem.

Mając na uwadze, że najlepsze efekty zapewnia wdrażanie w danej organizacji strategii zarządzania wiekiem, nie zaś fragmentaryczne stosowanie pojedynczych narzędzi, wsparcie będą mogły uzyskać projekty, bazujące na opracowanym już dokumencie lub tego typu strategii, która powstanie w wyniku realizacji projektu oraz projekty, które będą zakładać elementy jej wdrożenia.

Poddziałanie 8.6.1

REALIZACJA PROGRAMÓW PRZEKWALIFIKOWANIA PRACOWNIKÓW I WSPARCIE DLA PRACODAWCÓW

W ramach poddziałania podejmowane będą dwa główne rodzaje interwencji. Pierwsza kategoria ukierunkowana będzie na wsparcie na rzecz wzrostu poziomu zatrudnienia pracowników powyżej 50 r.ż. oraz pracujących na stanowiskach o znacznym obciążeniu dla zdrowia poprzez realizację kompleksowych programów przekwalifikowania pracowników. Natomiast drugi rodzaj interwencji skierowany będzie do pracodawców, którzy pragną wdrażać rozwiązania przyjazne dla dojrzałych pracowników dotyczące systemu zarządzania wiekiem.

W uzasadnionych przypadkach w ramach projektów możliwe będzie także doposażenie / wyposażenie stanowisk pracy zgodnie z potrzebami zgłaszanymi przez uczestników / pracodawców.

Szczegółowy zakres zadań beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Poddziałanie 8.6.2

PROGRAMY ZDROWOTNE

W ramach poddziałania wdrażane będą krajowe programy zdrowotne oraz regionalne programy polityki zdrowotnej.

Krajowe programy zdrowotne dotyczyć będą wczesnego wykrywania nowotworów jelita grubego, szyjki macicy oraz piersi i będą koncentrować się na eliminowaniu najistotniejszych barier w dostępie do badań diagnostycznych.

Regionalne programy zdrowotne dotyczyć będą wdrażania trzech programów istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu.

Warunkiem wdrażania programów w ramach RPO WM jest uzgodnienie ich zakresu na poziomie Komitetu Sterującego ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia działającego pod przewodnictwem ministra właściwego ds. zdrowia oraz wpisanie założeń do planu działań w sektorze zdrowia, a także opracowanie programów regionalnych ze środków własnych oraz uzyskanie pozytywnej lub warunkowej opinii Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (AOTMiT).

Szczegółowy zakres zadań beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 8.6.1

REALIZACJA PROGRAMÓW PRZEKWALIFIKOWANIA PRACOWNIKÓW I WSPARCIE DLA PRACODAWCÓW

A. programy przekwalifikowania pracowników przygotowujące do kontynuowania pracy na innych lub zmodyfikowanych / zmodernizowanych stanowiskach o mniejszym obciążeniu dla zdrowia

B. opracowanie strategii zarządzania wiekiem u pracodawcy, w tym możliwość realizacji szkoleń i doradztwa w tym zakresie oraz wdrożenie opracowanego programu (jego elementu)

Poddziałanie 8.6.2

PROGRAMY ZDROWOTNE

A. wdrażanie krajowych programów zdrowotnych dotyczących rozwoju profilaktyki nowotworowej w kierunku wykrywania raka jelita grubego, szyjki macicy i piersi

B. wdrożenie programów zdrowotnych dotyczących chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu

Typ beneficjentów

Poddziałanie 8.6.1

Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych) w szczególności:

- przedsiębiorcy
- instytucje otoczenia biznesu
- partnerzy społeczni i gospodarczy
- organizacje pozarządowe

Poddziałanie 8.6.2

- instytucje publiczne i prywatne świadczące opiekę medyczną
- pracodawcy, przedsiębiorstwa zajmujące się integracją społeczną oraz podmioty ekonomii społecznej
- partnerzy społeczni i gospodarczy lub organizacje pozarządowe posiadające doświadczenie w realizacji programów zdrowotnych

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

95% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Poddziałanie 8.6.1 - minimalna wartość projektu: 50 000 PLN

Poddziałanie 8.6.2 - minimalna wartość projektu: 50 000 PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 9.1 AKTYWNA INTEGRACJA

Cel i uzasadnienie działania

Celem działania jest aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poprzez poprawę oraz wzmocnienie ich szans na zatrudnienie.

Interwencja ukierunkowana będzie przede wszystkim na realizację programów aktywizacji społecznej / zawodowej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia, z wykorzystaniem różnorodnych instrumentów aktywizacji edukacyjnej, zawodowej lub społecznej. Mając na uwadze bardzo duże zróżnicowanie grupy docelowej, duży nacisk zostanie położony na kompleksowość wsparcia oraz dostosowanie go w jak największym stopniu do zdiagnozowanych potrzeb i predyspozycji poszczególnych osób. Bardzo ważnym elementem będzie objęcie wsparciem otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, co wpłynie na zwiększenie skuteczności podejmowanych działań.

W celu zwiększenia efektywności i kompleksowości oferowanego wsparcia istotne będzie także położenie dużego nacisku na współpracę różnych podmiotów działających na rzecz włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa, w szczególności instytucji rynku pracy, jednostek pomocy społecznej, kuratorskiej służby sądowej, organizacji pozarządowych oraz podmiotów ekonomii społecznej.

Poddziałanie 9.1.1

AKTYWNA INTEGRACJA – PROJEKTY KONKURSOWE WYŁĄCZNIE DLA OPS/PCPR

W ramach poddziałania przewiduje się realizację kompleksowych programów na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W programach tych możliwe będzie wykorzystanie szerokiego katalogu instrumentów aktywizacji o charakterze społecznym, zawodowym, czy edukacyjnym, których dobór będzie uzależniony od indywidualnych potrzeb osób, rodzin i społeczności objętych wsparciem, takich jak:

1. identyfikacja indywidualnych potrzeb oraz potencjałów uczestnika;
2. usługi aktywnej integracji, w tym:
  - a) praca socjalna;
  - b) inicjatywy przygotowujące do podjęcia zatrudnienia np. staże, praktyki zawodowe, wolontariat;
  - c) usługi asystenta osoby bezdomnej w procesie wychodzenia z bezdomności, asystenta osoby opuszczającej zakład karny w procesie reintegracji, opiekuna usamodzielnienia, asystenta rodziny;
  - d) subsydiowane zatrudnienie, zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy;
  - e) zatrudnienie wspierane, wspomagane, usługi trenera zatrudnienia wspieranego oraz inne usługi ułatwiające adaptację pracownika w środowisku pracy;
  - f) wsparcie służące poprawie dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej realizowanych przez centra integracji społecznej oraz kluby integracji społecznej, udzielane na stworzenie nowych miejsc reintegracji społecznej i zawodowej w istniejących podmiotach lub poprzez tworzenie nowych podmiotów;
  - g) poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne;
  - h) trening kompetencji i umiejętności społecznych;
  - i) poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy;
  - j) kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji;
  - k) usługi towarzyszące procesowi usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej;
  - l) oddziaływanie na uczestników oraz otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wzmacniające lub odbudowujące naturalne systemy wsparcia, takie jak rodzina i lokalna społeczność, obejmujące np.: mediacje, terapie rodzinne, poradnictwo rodzinne, realizacja programów aktywności lokalnej;
  - m) wsparcie dla rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnienia w ZAZ, poprzez zwiększenie liczby osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w istniejących ZAZ (z możliwością objęcia tych osób usługami aktywnej integracji) lub wsparcie osób z niepełnosprawnościami dotychczas zatrudnionych w ZAZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji, ukierunkowaną na przygotowanie tych osób do podjęcia zatrudnienia poza ZAZ: na otwartym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej;
  - n) wsparcie rehabilitacji zawodowej i społecznej w ramach WTZ poprzez wsparcie usługami aktywnej integracji nowych osób w istniejących WTZ lub wsparcie dotychczasowych uczestników WTZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji ukierunkowaną na przygotowanie uczestników WTZ do podjęcia zatrudnienia i ich zatrudnienie: w ZAZ, na otwartym lub chronionym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej;
  - o) inne narzędzia, metody służące aktywizacji społecznej i zawodowej, wynikające ze zidentyfikowanych potrzeb osób obejmowanych wsparciem (w tym o charakterze zdrowotnym);

3. usługi społeczne, w tym w szczególności:

- a) wsparcie służące poprawie dostępu do mieszkań wspomaganych poprzez tworzenie miejsc w nowo utworzonych lub istniejących mieszkaniach wspomaganych;
- b) usługi asystenckie świadczone przez asystentów na rzecz osób z niepełnosprawnościami lub rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami.

Szczegółowy zakres zadań beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Poddziałanie 9.1.2

AKTYWNA INTEGRACJA – PROJEKTY KONKURSOWE

W ramach poddziałania przewiduje się realizację kompleksowych programów na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W programach tych możliwe będzie wykorzystanie szerokiego katalogu instrumentów aktywizacji o charakterze społecznym, zawodowym, czy edukacyjnym, których dobór będzie uzależniony od indywidualnych potrzeb osób, rodzin i społeczności objętych wsparciem, takich jak:

1. identyfikacja indywidualnych potrzeb oraz potencjałów uczestnika;

2. usługi aktywnej integracji, w tym:

- a) inicjatywy przygotowujące do podjęcia zatrudnienia np. staże, praktyki zawodowe, wolontariat;
- b) usługi asystenta osoby bezdomnej w procesie wychodzenia z bezdomności, asystenta osoby opuszczającej zakład karny w procesie reintegracji, opiekuna usamodzielnienia, asystenta rodziny;
- c) subsydiowane zatrudnienie, zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy;
- d) zatrudnienie wspierane, wspomagane, usługi trenera zatrudnienia wspieranego oraz inne usługi ułatwiające adaptację pracownika w środowisku pracy;
- e) wsparcie służące poprawie dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej realizowanych przez centra integracji społecznej oraz kluby integracji społecznej, udzielane na stworzenie nowych miejsc reintegracji społecznej i zawodowej w istniejących podmiotach lub poprzez tworzenie nowych podmiotów;
- f) poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne;
- g) trening kompetencji i umiejętności społecznych;
- h) poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy;
- i) kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji;
- j) usługi towarzyszące procesowi usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej;
- k) działania mające na celu usamodzielnienie wychowanków młodzieżowych ośrodków wychowawczych lub młodzieżowych ośrodków socjoterapii;
- l) wsparcie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą (np. poprzez doskonalenie);

- m) oddziaływanie na uczestników oraz otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wzmacniające lub odbudowujące naturalne systemy wsparcia, takie jak rodzina i lokalna społeczność, obejmujące np.: mediacje, terapie rodzinne, poradnictwo rodzinne, realizacja programów aktywności lokalnej;
- n) wsparcie dla rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnienia w ZAZ, poprzez zwiększenie liczby osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w istniejących ZAZ (z możliwością objęcia tych osób usługami aktywnej integracji) lub wsparcie osób z niepełnosprawnościami dotychczas zatrudnionych w ZAZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji, ukierunkowaną na przygotowanie tych osób do podjęcia zatrudnienia poza ZAZ: na otwartym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej;
- o) wsparcie rehabilitacji zawodowej i społecznej w ramach WTZ poprzez wsparcie usługami aktywnej integracji nowych osób w istniejących WTZ lub wsparcie dotychczasowych uczestników WTZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji ukierunkowaną na przygotowanie uczestników WTZ do podjęcia zatrudnienia i ich zatrudnienie: w ZAZ, na otwartym lub chronionym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej;
- p) inne narzędzia, metody służące aktywizacji społecznej i zawodowej, wynikające ze zidentyfikowanych potrzeb osób obejmowanych wsparciem (w tym o charakterze zdrowotnym).

3. usługi społeczne, w tym w szczególności:

- a) wsparcie służące poprawie dostępu do mieszkań wspomaganych poprzez tworzenie miejsc w nowo utworzonych lub istniejących mieszkaniach wspomaganych;
- b) usługi asystenckie świadczone przez asystentów na rzecz osób z niepełnosprawnościami lub rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami.

Szczegółowy zakres zadań beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 9.1.1

AKTYWNA INTEGRACJA – PROJEKTY KONKURSOWE WYŁĄCZNIE DLA OPS/PCPR

A. realizowane przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie, kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia

Poddziałanie 9.1.2

AKTYWNA INTEGRACJA – PROJEKTY KONKURSOWE

A. kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia

Typ beneficjentów

Poddziałanie 9.1.1

- ośrodki pomocy społecznej
- powiatowe centra pomocy rodzinie
- inne podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych) – wyłącznie jako partner ośrodka pomocy społecznej lub powiatowego centrum pomocy rodzinie

Poddziałanie 9.1.2

Podmioty posiadające doświadczenie w prowadzeniu działań na rzecz włączenia społecznego, należące do poniższego katalogu:

- organizacje pozarządowe
- podmioty ekonomii społecznej
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- przedsiębiorcy
- ochotnicze hufce pracy

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Poddziałanie 9.1.1 - 85% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Poddziałanie 9.1.2 - 95% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

minimalna wartość projektu: 50 000 PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 9.2 USŁUGI SPOŁECZNE I ZDROWOTNE

Cel i uzasadnienie działania

Głównym celem działania jest większa dostępność usług społecznych i zdrowotnych w regionie.

Planowane interwencje koncentrować się będą w dużym stopniu na działaniach prewencyjno-profilaktycznych (skierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży oraz rodzin zagrożonych dysfunkcją lub przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych), będących skutecznym narzędziem zapobiegającym wykluczeniu społecznemu. Jednocześnie podejmowane będą działania mające na celu zapewnienie specjalistycznego wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych kryzysem (m.in. poprzez rozwój oferty usług świadczonych na rzecz tych osób oraz wsparcie dla tworzenia nowych miejsc, w tym noclegowych, w ośrodkach interwencji kryzysowej). Szczególnie istotne będzie również wsparcie inicjatyw zwiększających dostępność oraz jakość usług kierowanych do osób niesamodzielnych oraz ich opiekunów.

Poddziałanie 9.2.1

USŁUGI SPOŁECZNE I ZDROWOTNE W REGIONIE

W ramach poddziałania przewiduje się realizację inicjatyw zwiększających dostępność oraz jakość usług kierowanych do osób niesamodzielnych oraz ich opiekunów, a także działań prewencyjno-profilaktycznych (skierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży oraz rodzin zagrożonych dysfunkcją lub przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych).

Zakres wsparcia:

A. Wsparcie dla tworzenia i/lub działalności wielospecjalistycznych zespołów wczesnej interwencji dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym lub zagrożonym niepełnosprawnością, w tym kobiet w ciąży spodziewających się narodzin dziecka niepełnosprawnego lub zagrożonego niepełnosprawnością.

W ramach ww. typu przewiduje się realizację projektów zapewniających w sposób komplementarny i łączny:

- kompleksowe, zgodne z zapotrzebowaniem rodziny, działania profilaktyczne, diagnostyczne, leczniczo-rehabilitacyjne i terapeutyczno-edukacyjne,
- wsparcie zarówno dzieci niepełnosprawnych, jak i dzieci zagrożonych niepełnosprawnością oraz wykazujących dysfunkcje w rozwoju psychoruchowym i społecznym,
- wsparcie rodziców / opiekunów dzieci oraz zdrowego rodzeństwa, zmierzające do osiągnięcia celów działania,
- wsparcie świadczone, w razie potrzeby, w miejscu zamieszkania dziecka.

Dodatkowo, realizowane będą działania na rzecz wyrównywania jakości usług wczesnej wielospecjalistycznej interwencji dla dzieci niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością na terenie regionu, obejmujące w szczególności:

- ułatwianie dostępu do kluczowych specjalistów,
- ułatwianie dostępu do wiedzy i edukacji gwarantującej jakość i skuteczność wczesnej interwencji w regionie,
- budowę sieci współpracy służb różnych sektorów działających w obszarze wczesnej interwencji w regionie,
- monitoring i ewaluację rozwoju usług wczesnej interwencji w regionie.

B. Wdrożenie programów zdrowotnych w zakresie wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych oraz zagrożonych niepełnosprawnością. Programy te będą mogły być realizowane na obszarach, na których występuje kumulacja niekorzystnych zjawisk i problemów społecznych.

C. Wsparcie dla tworzenia i/lub działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, z uwzględnieniem standardu jakości usług obejmującego m.in.

- działalność adekwatną do potrzeb (np. w dni wolne, weekendy oraz wieczory),
- metody równoległej pracy z dzieckiem i rodziną z uwzględnieniem form współdziałania służb społecznych i instytucji działających na rzecz dzieci i rodzin, w tym instytucji oświatowych,
- interdyscyplinarne programy zajęć dla uczestników,
- ofertę usług w formach wychodzących do odbiorcy, takich jak praca podwórkowa realizująca działania animacyjne i socjoterapeutyczne),
- opiekę i wychowanie, pomoc w nauce; organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- programy pracy z dzieckiem i rodziną, w szczególności indywidualne programy korekcyjne, psychokorekcyjne i psychoprophylaktyczne,
- zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne,
- działania edukacyjne i animacyjne na rzecz środowiska lokalnego.

D. Wsparcie projektów z zakresu teleopieki.

E. Rozwój opieki długoterminowej, w formach innych niż szpitalne, o ile mieszczą się we wskazanym wykazie dziedzin priorytetowych (tj. onkologii, psychiatrii, geriatrici, a także w zakresie dotyczącym chorób układu krążenia, układu oddechowego, układu kostno-stawowo-mięśniowego, opieki nad matką i dzieckiem oraz neurologii), z uwzględnieniem usług realizowanych w formie zdeinstytucjonalizowanej.

Szczegółowy zakres zadań beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Poddziałanie 9.2.2

USŁUGI OPIEKUŃCZE ORAZ INTERWENCJA KRYZYSOWA – ZIT

W ramach poddziałania przewiduje się realizację inicjatyw zwiększających dostępność oraz jakość usług kierowanych do osób niesamodzielnych oraz ich opiekunów, a także działań mających na celu zapewnienie specjalistycznego wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych kryzysem.

Zakres wsparcia:

A. Działania wspierające opiekunów nieformalnych osób niesamodzielnych, poprzez uruchomienie subregionalnego centrum wsparcia opiekunów, oferującego co najmniej:

- „miejsca pobytu czasowego”, w których możliwe jest przebywanie osoby niesamodzielnej pod profesjonalną opieką w przypadku okresowego braku możliwości sprawowania opieki przez jej opiekuna nieformalnego,
- wsparcie edukacyjno-doradcze opiekunów nieformalnych, obejmujące m.in. grupy wsparcia w określonych kręgach tematycznych (w tym np.: grupy wirtualne i telefoniczne), organizację indywidualnego poradnictwa, w tym psychologicznego oraz szkoleń i praktyk opiekuńczych, asystenturę – pomoc w „zarządzaniu opieką” (usługi „menadżerów opieki”),
- działania zwiększające dostęp opiekunów nieformalnych do informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, dofinansowań ułatwiających opiekę i podnoszącym jej jakość itp.,
- edukację kierowaną do pracowników (służb) różnych systemów związanych z opieką nad osobami niesamodzielnymi, w tym przede wszystkim służby zdrowia i pomocy społecznej,
- ułatwienia w dostępie opiekunów nieformalnych do sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i medycznego poprzez m.in. tworzenie wypożyczalni takiego sprzętu w połączeniu z nauką ich obsługi i doradztwem w zakresie jego wykorzystania.

B. Wsparcie dla tworzenia i/lub działalności placówek zapewniających dzienną opiekę i aktywizację osób niesamodzielnych oferujących oddziaływanie terapeutyczne i inne zapewniające utrzymanie optymalnego stanu psychofizycznego, samodzielności i aktywności uczestników i niedopuszczanie do pogłębiania się dysfunkcji, a także edukację osób starszych i ich rodzin. Zakres usług świadczonych w placówce powinien obejmować co najmniej:

- usługi opiekuńcze – pielęgnacyjne obejmujące co najmniej możliwość dowozu uczestników, możliwość pobytu w miejscu spełniającym odpowiednie warunki lokalowe, gwarantującym prawidłową realizację usług, ciepły posiłek, pomoc w podstawowych czynnościach życiowych oraz opiekę higieniczną w niezbędnym zakresie,
- usługi aktywizujące – usprawniające obejmujące m.in. organizację czasu wolnego, udział w zajęciach terapeutycznych, udział w zajęciach podnoszących sprawność psychiczną i fizyczną i aktywizujących do uczestnictwa w życiu społecznym,

- usługi wspomagające polegające m.in. na udzielaniu informacji, edukacji, wsparciu i poradnictwu, zarówno dla uczestników, jak i ich rodzin.

C. Wsparcie dla tworzenia i/lub działalności ośrodków interwencji kryzysowej, oferujących wsparcie osobom i rodzinom dotkniętym problemami i sytuacjami kryzysowymi np. poprzez: prowadzenie interdyscyplinarnych programów pracy z rodzinami znajdującymi się w sytuacji kryzysowej, udzielanie poradnictwa specjalistycznego oraz prowadzenie grup wsparcia, zapewnienie czasowego schronienia, prowadzenie działań profilaktycznych w celu przeciwdziałania występowaniu sytuacji kryzysowych.

Szczegółowy zakres zadań beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Poddziałanie 9.2.3

USŁUGI OPIEKUŃCZE ORAZ INTERWENCJA KRYZYSOWA – SPR

W ramach poddziałania przewiduje się realizację inicjatyw zwiększających dostępność oraz jakość usług kierowanych do osób niesamodzielnych oraz ich opiekunów, a także działań mających na celu zapewnienie specjalistycznego wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych kryzysem.

Zakres wsparcia:

A. Działania wspierające opiekunów nieformalnych osób niesamodzielnych, poprzez uruchomienie subregionalnego centrum wsparcia opiekunów, oferującego co najmniej:

- „miejsca pobytu czasowego”, w których możliwe jest przebywanie osoby niesamodzielnej pod profesjonalną opieką w przypadku okresowego braku możliwości sprawowania opieki przez jej opiekuna nieformalnego,
- wsparcie edukacyjno – doradcze opiekunów nieformalnych, obejmujące m.in. grupy wsparcia w określonych kręgach tematycznych (w tym np.: grupy wirtualne i telefoniczne), organizację indywidualnego poradnictwa, w tym psychologicznego oraz szkoleń i praktyk opiekuńczych, asystenturę – pomoc w „zarządzaniu opieką” (usługi „menadżerów opieki”),
- działania zwiększające dostęp opiekunów nieformalnych do informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, dofinansowań ułatwiających opiekę i podnoszącym jej jakość itp.,
- edukację kierowaną do pracowników (służb) różnych systemów związanych z opieką nad osobami niesamodzielnymi, w tym przede wszystkim służby zdrowia i pomocy społecznej,
- ułatwienia w dostępie opiekunów nieformalnych do sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i medycznego poprzez m.in. tworzenie wypożyczalni takiego sprzętu w połączeniu z nauką ich obsługi i doradztwem w zakresie jego wykorzystania.

B. Wsparcie dla tworzenia i/lub działalności placówek zapewniających dzienną opiekę i aktywizację osób niesamodzielnych oferujących oddziaływanie terapeutyczne i inne zapewniające utrzymanie optymalnego stanu psychofizycznego, samodzielności i aktywności uczestników i niedopuszczanie do pogłębiania się dysfunkcji, a także edukację osób starszych i ich rodzin. Zakres usług świadczonych w placówce powinien obejmować co najmniej:

- usługi opiekuńczo – pielęgnacyjne obejmujące co najmniej możliwość dowozu uczestników, możliwość pobytu w miejscu spełniającym odpowiednie warunki lokalowe, gwarantującym prawidłową realizację usług, ciepły posiłek, pomoc w podstawowych czynnościach życiowych oraz opiekę higieniczną w niezbędnym zakresie,
- usługi aktywizująco – usprawniające obejmujące m.in. organizację czasu wolnego, udział w zajęciach terapeutycznych, udział w zajęciach podnoszących sprawność psychiczną i fizyczną i aktywizujących do uczestnictwa w życiu społecznym,
- usługi wspomagające polegające m.in. na udzielaniu informacji, edukacji, wsparciu i poradnictwie, zarówno dla uczestników, jak i ich rodzin.

C. Wsparcie dla tworzenia i/lub działalności ośrodków interwencji kryzysowej, oferujących wsparcie osobom i rodzinom dotkniętym problemami i sytuacjami kryzysowymi np. poprzez: prowadzenie interdyscyplinarnych programów pracy z rodzinami znajdującymi się w sytuacji kryzysowej, udzielanie poradnictwa specjalistycznego oraz prowadzenie grup wsparcia, zapewnienie czasowego schronienia, prowadzenie działań profilaktycznych w celu przeciwdziałania występowaniu sytuacji kryzysowych.

Szczegółowy zakres zadań beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 9.2.1

USŁUGI SPOŁECZNE I ZDROWOTNE W REGIONIE

- A. wsparcie dla tworzenia i/lub działalności wielospecjalistycznych zespołów wczesnej interwencji dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym lub zagrożonym niepełnosprawnością
- B. wdrożenie programów zdrowotnych ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów dzieci i młodzieży
- C. wsparcie dla tworzenia i/lub działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży
- D. wsparcie projektów z zakresu teleopieki
- E. rozwój opieki długoterminowej

Poddziałanie 9.2.2

USŁUGI OPIEKUŃCZE ORAZ INTERWENCJA KRYZYSOWA – ZIT

- A. działania wspierające opiekunów nieformalnych osób niesamodzielnych
- B. wsparcie dla tworzenia i/lub działalności placówek zapewniających dzienną opiekę i aktywizację osób niesamodzielnych

C. wsparcie dla tworzenia i/lub działalności ośrodków interwencji kryzysowej

Poddziałanie 9.2.3

USŁUGI OPIEKUŃCZE ORAZ INTERWENCJA KRYZYSOWA – SPR

- A. działania wspierające opiekunów nieformalnych osób niesamodzielnych
- B. wsparcie dla tworzenia i/lub działalności placówek zapewniających dzienną opiekę i aktywizację osób niesamodzielnych
- C. wsparcie dla tworzenia i/lub działalności ośrodków interwencji kryzysowej

Typ beneficjentów

Poddziałanie 9.2.1

Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym w szczególności:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- organizacje pozarządowe
- organizacje non-profit
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- podmioty ekonomii społecznej
- instytucje publiczne i prywatne świadczące usługi medyczne
- przedsiębiorcy

Poddziałanie 9.2.2

Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym w szczególności:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- organizacje pozarządowe
- organizacje non-profit
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- podmioty ekonomii społecznej
- przedsiębiorcy

z obszaru objętego strategią ZIT – miejski obszar funkcjonalny Krakowa – Metropolia Krakowska

Poddziałanie 9.2.3

Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym w szczególności:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- organizacje pozarządowe
- organizacje non-profit
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- podmioty ekonomii społecznej
- przedsiębiorcy

z obszaru objętego SPR

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

92,7% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

minimalna wartość projektu: 50 000 PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 10.1 ROZWÓJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

Cel i uzasadnienie działania

Kształcenie ogólne powinno być ukierunkowane na rozwijanie kompetencji kluczowych oraz postaw związanych z umiejętnością i motywacją do uczenia się. Podejście takie ułatwia wybór dalszej ścieżki edukacyjnej, czy zawodowej, późniejsze funkcjonowanie na rynku

pracy oraz naturalnie prowadzi do włączenia osób kształconych w proces uczenia się przez całe życie.

Edukacja od najwcześniejszych etapów powinna być ukierunkowana na zindywidualizowane potrzeby dzieci – wspomaganie w obszarach deficytowych, a z drugiej strony wspieranie w rozwoju zainteresowań, czy uzdolnień. Interwencja w szczególności powinna dotyczyć osób z niepełnosprawnościami, które powinny mieć możliwość korzystania, w jak najpełniejszym stopniu, z wszelkich form edukacji ogólnej. Służyć temu powinny działania na rzecz likwidacji barier, zarówno infrastrukturalnych, jak i mentalnych związanych ze stereotypowym postrzeganiem tych osób oraz poprzez zapewnienie niezbędnego wsparcia towarzyszącego.

Poddziałanie 10.1.1

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE – ZIT

Głównym wyzwaniem w ramach wychowania przedszkolnego jest umożliwienie dostępu do edukacji na tym etapie wszystkim dzieciom w wieku przedszkolnym, a tym samym zapewnienie im lepszego przygotowania do kolejnych etapów edukacji oraz ułatwienie rodzicom łączenia życia zawodowego z życiem prywatnym.

W ramach poddziałania realizowane będą projekty na rzecz zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego oraz rozszerzenia oferty ośrodków wychowania przedszkolnego. Tworzenie miejsc przedszkolnych będzie możliwe zarówno w istniejących, jak i w nowopowstałych ośrodkach wychowania przedszkolnego. Wsparcie dotyczyć może m.in. modernizacji / dostosowania pomieszczeń, wyposażenia / doposażenia w niezbędny sprzęt, zabawki, pomoce edukacyjne itp., a także obejmować wydatki związane z funkcjonowaniem miejsc przedszkolnych, czy organizacją zajęć dodatkowych.

Rozszerzenie oferty dodatkowej ośrodków wychowania przedszkolnego dotyczy przede wszystkim organizacji zajęć dodatkowych, ale może temu towarzyszyć także wydłużenie godzin pracy placówek (tak, aby były one bardziej dostępne dla pracujących rodziców / opiekunów dzieci).

Organizacja zajęć dodatkowych służy zwiększaniu szans edukacyjnych dzieci oraz wyrównywaniu zdiagnozowanych deficytów.

Realizowane projekty powinny także zakładać wyrównywanie szans dzieci ze szczególnymi potrzebami (w tym dzieci z niepełnosprawnościami), tak, aby możliwy był pełniejszy ich udział w edukacji przedszkolnej.

Przykładowe działania objęte wsparciem:

- zatrudnienie dodatkowego personelu np. asystenta osoby niepełnosprawnej,
- zakup niezbędnego sprzętu / wyposażenia / zabawek / sprzętu dydaktycznego oraz narzędzi itp.

Jako uzupełnienie działań projektowych dopuszczona jest możliwość rozwoju kompetencji i umiejętności zawodowych, i społecznych kadr wspieranych placówek.

Szczegółowy zakres zadań beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Poddziałanie 10.1.2

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE – SPR

Głównym wyzwaniem w ramach wychowania przedszkolnego jest umożliwienie dostępu do edukacji na tym etapie wszystkim dzieciom w wieku przedszkolnym, a tym samym zapewnienie im lepszego przygotowania do kolejnych etapów edukacji oraz ułatwienie rodzicom łączenia życia zawodowego z życiem prywatnym.

W ramach poddziałania realizowane będą projekty na rzecz zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego oraz rozszerzenia oferty ośrodków wychowania przedszkolnego. Tworzenie miejsc przedszkolnych będzie możliwe zarówno w istniejących, jak i w nowopowstałych ośrodkach wychowania przedszkolnego. Wsparcie dotyczyć może m.in. modernizacji / dostosowania pomieszczeń, wyposażenia / doposażenia w niezbędny sprzęt, zabawki, pomoce edukacyjne itp., a także obejmować wydatki związane z funkcjonowaniem miejsc przedszkolnych, czy organizacją zajęć dodatkowych.

Rozszerzenie oferty dodatkowej ośrodków wychowania przedszkolnego dotyczy przede wszystkim organizacji zajęć dodatkowych, ale może temu towarzyszyć także wydłużenie godzin pracy placówek (tak, aby były one bardziej dostępne dla pracujących rodziców / opiekunów dzieci).

Organizacja zajęć dodatkowych służy zwiększaniu szans edukacyjnych dzieci oraz wyrównywaniu zdiagnozowanych deficytów.

Realizowane projekty powinny także zakładać wyrównywanie szans dzieci ze szczególnymi potrzebami (w tym dzieci z niepełnosprawnościami), tak, aby możliwy był pełniejszy ich udział w edukacji przedszkolnej.

Przykładowe działania objęte wsparciem:

- zatrudnienie dodatkowego personelu np. asystenta osoby niepełnosprawnej,
- zakup niezbędnego sprzętu / wyposażenia / zabawek / sprzętu dydaktycznego oraz narzędzi itp.

Jako uzupełnienie działań projektowych dopuszczona jest możliwość rozwoju kompetencji i umiejętności zawodowych, i społecznych kadr wspieranych placówek.

Szczegółowy zakres zadań beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Poddziałanie 10.1.3

EDUKACJA W SZKOŁACH PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE

W ramach poddziałania realizowane będzie wsparcie w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy – kompetencji, których wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia, do których zalicza się następujące kompetencje kluczowe z katalogu wskazanego w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10):

- porozumiewanie się w językach obcych,
- kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo – techniczne,
- kompetencje informatyczne,
- umiejętność uczenia się,
- kompetencje społeczne,
- inicjatywność i przedsiębiorczość.

W przypadku wsparcia kompetencji informatycznych oraz związanych z przedmiotami przyrodniczymi możliwy będzie zakup pomocy dydaktycznych oraz sprzętu TIK, a także dofinansowanie wyposażenia / doposażenia pracowni przedmiotów przyrodniczych. Ponadto w zakresie wsparcia kompetencji informatycznych kierowane ono będzie przede wszystkim do szkół gimnazjalnych.

Jako element uzupełniający w projekcie możliwa będzie realizacja działań związanych z poradnictwem i doradztwem edukacyjno-zawodowym dla uczniów, przy czym muszą one wykraczać poza wsparcie realizowane w tym zakresie w ramach poddziałania 10.2.3, w którym planowane jest wsparcie skierowane do uczniów ostatnich klas szkół gimnazjalnych. W ramach poddziałania realizowane będzie wsparcie dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami oraz wsparcie ucznia młodszego w szczególności działania integracyjne, dodatkowe zajęcia edukacyjno-wyrównawcze, zajęcia specjalistyczne (tj. korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne) oraz interwencje przyczyniające się do zwiększonego i pełnego udziału dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami w edukacji ogólnej.

Rozwój kompetencji i umiejętności zawodowych i społecznych kadr wspieranych placówek, dotyczy głównie obszarów:

- wykorzystania nowoczesnych narzędzi oraz technologii informacyjnych i komunikacyjnych,
- nauczania w obszarze przedmiotów przyrodniczych oraz pracy metodą eksperymentu.

Szczegółowy zakres zadań beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Poddziałanie 10.1.4

MAŁOPOLSKA CHMURA EDUKACYJNA

W ramach poddziałania realizowane będą zadania służące wykreowaniu innowacyjnego środowiska wsparcia procesów edukacyjnych technologiami TIK, bazującego na modelu chmury oraz wysokiej jakości komunikacji multimedialnej.

Wsparcie kierowane będzie do szkół ponadgimnazjalnych.

Część interwencji, realizowana w ramach projektu koordynacyjnego przez samorząd województwa w partnerstwie z uczelniami, dotyczyć będzie inicjowania oraz koordynowania współpracy uczelni z terenu województwa ze szkołami ponadgimnazjalnymi w zakresie realizacji wsparcia w modelu chmury oraz programowych i metodycznych aspektów całego przedsięwzięcia. W projekcie koordynacyjnym przeprowadzone zostaną także szkolenia

nauczycieli w zakresie wykorzystania nowoczesnych technologii w nauczaniu przedmiotów ogólnych.

W ramach części konkursowej realizowane będą zajęcia pozalekcyjne dla uczniów z wykorzystaniem nowoczesnych technologii komunikacyjnych według scenariuszy wypracowanych w ramach projektu koordynacyjnego.

Szczegółowy zakres zadań beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych, regulaminie konkursu lub dokumentacji dotyczącej wyboru projektu w trybie pozakonkursowym, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Poddziałanie 10.1.5

WSPARCIE UCZNIÓW ZDOLNYCH

Wsparcie w ramach poddziałania dotyczy wspierania i rozwijania uzdolnień uczniów oraz rozwijania zainteresowań i pobudzania aktywności edukacyjnej uczniów w zakresie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy.

Zakres interwencji obejmuje realizację regionalnego programu stypendialnego adresowanego do uczniów zdolnych. Program realizowany będzie w trybie pozakonkursowym.

Ponadto w ramach poddziałania realizowane będzie wsparcie dzieci w rozwijaniu uzdolnień z zakresu kompetencji kluczowych m.in. w formule zajęć pozaszkolnych. Działania w tym zakresie będą koordynowane przez samorząd województwa, co pozwoli na lepsze wykorzystanie narzędzi służących diagnozowaniu uzdolnień, dotarcie z działaniami do dużej liczby uczniów oraz szkół, a także ułatwi wsparcie nauczycieli / szkół w zakresie pracy z uczniem zdolnym. Działania koordynacyjne realizowane będą w ramach projektu pozakonkursowego. W tym trybie realizowane będzie także przygotowanie i modyfikacja testów diagnostycznych i innych narzędzi niezbędnych do realizacji programu oraz przygotowanie szkół do diagnozy uzdolnień.

W ramach projektu zostaną wykorzystane zasoby osobowe trenerów nauczycieli wyszkolonych w ramach projektu innowacyjnego, zrealizowanego w województwie małopolskim w ramach komponentu regionalnego PO KL, dysponujących potencjałem i doświadczeniem w zakresie wsparcia kadry / nauczycieli pracujących w ramach systemu.

Zakres projektów konkursowych wynikał będzie bezpośrednio z działań podejmowanych w ramach projektu pozakonkursowego.

W ramach poddziałania realizowane będą zajęcia przygotowujące uczniów do uczestnictwa w olimpiadach i konkursach.

Szczegółowy zakres zadań beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych, regulaminie konkursu lub dokumentacji dotyczącej wyboru projektu w trybie pozakonkursowym, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 10.1.1

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE – ZIT

A. tworzenie nowych miejsc przedszkolnych

B. rozszerzenie oferty dodatkowej ośrodków wychowania przedszkolnego

Poddziałanie 10.1.2

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE – SPR

A. tworzenie nowych miejsc przedszkolnych

B. rozszerzenie oferty dodatkowej ośrodków wychowania przedszkolnego

Poddziałanie 10.1.3

EDUKACJA W SZKOŁACH PROWADZĄCYCH KSZTAŁCENIE OGÓLNE

A. rozwijanie u dzieci i młodzieży kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy

B. działania związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno- zawodowym

C. wsparcie dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

D. rozwój kompetencji i umiejętności zawodowych i społecznych kadr wspieranych placówek

Poddziałanie 10.1.4

MAŁOPOLSKA CHMURA EDUKACYJNA

A. koordynacja działań związanych z realizacją małopolskiej chmury edukacyjnej – projekt pozakonkursowy

B. małopolska chmura edukacyjna – część konkursowa

Poddziałanie

WSPARCIE UCZNIÓW ZDOLNYCH

10.1.5

A. regionalny program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych

B. koordynacja w regionie realizacji działań związanych ze wsparciem uczniów zdolnych – projekt pozakonkursowy

C. rozwój uzdolnień oraz pogłębianie zainteresowań i aktywności edukacyjnej uczniów

Typ beneficjentów

Poddziałanie 10.1.1

Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym w szczególności organy prowadzące ośrodki wychowania przedszkolnego – z obszaru objętego strategią ZIT – miejski obszar funkcjonalny Krakowa – Metropolia Krakowska.

Poddziałanie 10.1.2

Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym w szczególności organy prowadzące ośrodki wychowania przedszkolnego – z obszaru objętego SPR.

Poddziałanie 10.1.3

Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym w szczególności organy prowadzące szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne, w tym zawodowe oraz placówki oświatowe prowadzące kształcenie ogólne (w rozumieniu art.2 ust. 3, 4 i 5 ustawy o systemie oświaty).

Poddziałanie 10.1.4

Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym w szczególności organy prowadzące szkoły ponadgimnazjalne, w tym zawodowe.

W ramach trybu pozakonkursowego liderem będzie samorząd województwa.

Poddziałanie 10.1.5

Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym w szczególności organy prowadzące szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne, w tym zawodowe oraz placówki oświatowe prowadzące kształcenie ogólne (w rozumieniu art. 2 ust. 3, 4 i 5 ustawy o systemie oświaty).

W ramach trybu pozakonkursowego liderem będzie samorząd województwa

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Poddziałanie 10.1.1 - 85% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Poddziałanie 10.1.2 - 85%- w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Poddziałanie 10.1.3 - 95%- w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Poddziałanie 10.1.4 - 95%- w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Poddziałanie 10.1.5 - 95%- w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Poddziałanie 10.1.1 - minimalna wartość projektu: 50 000 PLN

Poddziałanie 10.1.2 - minimalna wartość projektu: 50 000 PLN

Poddziałanie 10.1.3 - minimalna wartość projektu: 50 000 PLN

Poddziałanie 10.1.4 - minimalna wartość projektu: 50 000 PLN

Poddziałanie 10.1.5 - minimalna wartość projektu: 50 000 PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 10.2 ROZWÓJ KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

Cel i uzasadnienie działania

Poddziałanie 10.2.1

KSZTAŁCENIE ZAWODOWE UCZNIÓW – ZIT

Tworzenie oraz rozwój Centrów Kompetencji Zawodowych (CKZ) oraz rozwijanie oferty szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, możliwe jest w szczególności poprzez:

nabywanie dodatkowych kwalifikacji przez uczniów (w systemie formalnym i poza formalnym),

- tworzenie warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej poprzez wyposażenie/doposażenie w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne,
- programy współpracy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami – w tym przede wszystkim staże dla uczniów (nie mniej niż 25% kosztów bezpośrednich związanych z typami projektu A i B obligatoryjnie należy przeznaczyć na organizację staży),
- działania z obszaru doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz orientacji zawodowej – elementy doradztwa, m.in. ukierunkowane na aktywne poszukiwanie pracy, możliwość skorzystania z usług doradcy zawodowego,
- wzmocnienie współpracy szkół zawodowych z uczelniami,
- rozwój kompetencji zawodowych i społecznych kadr wspieranych placówek, wyłącznie jako element szerszego projektu obejmującego więcej typów operacji,
- interwencje przyczyniające się do zwiększonego i pełnego udziału młodzieży ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami w edukacji zawodowej,
- dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych.

Dofinansowanie wsparcia dotyczącego kursów i szkoleń w formach pozaszkolnych dla uczniów obligatoryjnie powinno stanowić nie mniej niż 20% kosztów bezpośrednich związanych z typami projektu A i B. Beneficjent projektu powinien przewidzieć partycypację uczniów w kosztach związanych z finansowaniem kursów i szkoleń oraz egzaminów potwierdzających nabycie kwalifikacji. Poziom tego wkładu nie powinien przekroczyć 10% wartości kursu/szkolenia/egzaminu. Wkład, który wnosi uczeń, może zostać zastąpiony wkładem beneficjenta projektu.

Wszystkie interwencje w ramach tego poddziałania odnoszą się do kompetencji zawodowych uczniów, dlatego też wsparcie odnosi się do przedmiotów zawodowych.

Warunki realizacji poddziałania:

- zgodność realizowanych projektów z założeniami polityki samorządu województwa w obszarze kształcenia zawodowego,
- pula środków na poddziałanie przeznaczona jest przede wszystkim na tworzenie oraz rozwój CKZ (90% alokacji),
- pozostała część alokacji (10%) dotyczy przede wszystkim wsparcia szkół i placówek kształcących uczniów ze specjalnymi potrzebami, w tym uczniów uczęszczających do szkół przysposabiających do pracy,
- CKZ są zobowiązane do realizacji zadań określonych w Ustawie o systemie oświaty dla Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, a warunkiem uzyskania dofinansowania jest zobowiązanie się beneficjenta do realizacji wszystkich przewidzianych tam funkcjonalności w okresie trwania projektu oraz przynajmniej 2 lata po jego zakończeniu,
- wspierane CKZ powinny specjalizować się w określonej branży, na której jednocześnie skoncentrowane zostanie wsparcie (w szczególności wsparcie inwestycyjne i sprzętowe), co jednak nie wykluczy możliwości dofinansowania w ograniczonym zakresie pozostałych zawodów, w ramach których odbywa się kształcenie
- każdy projekt dotyczący CKZ uwzględniać musi silne i rzeczywiste zaangażowanie pracodawcy/ów/związków pracodawców/organizacji pracodawców. Współpraca w ramach Centrów ze stroną pracodawców (przedsiębiorców) musi być silna, realna i ciągła, a pracodawcy muszą mieć rzeczywisty wpływ na kształcenie prowadzone w szkole/placówce, w szczególności w zakresie praktycznej nauki zawodu. Rekomenduje się, aby współpraca ta została oparta o funkcjonującą z udziałem pracodawcy/ów/związków pracodawców/organizacji pracodawców, radę programową, działającą w oparciu o regulamin określający ich rolę w szczególności ich doradczy/opiniodawczy głos w zakresie kształcenia w zawodzie,
- CKZ nie powinny tworzyć jedynie szkoły.

Poddziałanie 10.2.2

KSZTAŁCENIE ZAWODOWE UCZNIÓW – SPR

Tworzenie oraz rozwój CKZ oraz rozwijanie oferty szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, możliwe jest w szczególności poprzez:

- nabywanie dodatkowych kwalifikacji przez uczniów (w systemie formalnym i poza formalnym),
- tworzenie warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej poprzez wyposażenie/doposażenie w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne,
- programy współpracy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami – w tym przede wszystkim staże dla uczniów (nie mniej niż 25%

kosztów bezpośrednich związanych z typami projektu A i B obligatoryjnie należy przeznaczyć na organizację staży),

- działania z obszaru doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz orientacji zawodowej - elementy doradztwa, m.in. ukierunkowane na aktywne poszukiwanie pracy, możliwość skorzystania z usług doradcy zawodowego,
- wzmocnienie współpracy szkół zawodowych z uczelniami,
- rozwój kompetencji zawodowych i społecznych kadr wspieranych placówek, wyłącznie jako element szerszego projektu obejmującego więcej typów operacji,
- interwencje przyczyniające się do zwiększonego i pełnego udziału młodzieży ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami w edukacji zawodowej,
- dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych.

Dofinansowanie wsparcia dotyczącego kursów i szkoleń w formach pozaszkolnych dla uczniów obligatoryjnie powinno stanowić nie mniej niż 20% kosztów bezpośrednich związanych z typami projektu A i B. Beneficjent projektu powinien przewidzieć partycypację uczniów w kosztach związanych z finansowaniem kursów i szkoleń oraz egzaminów potwierdzających nabycie kwalifikacji. Poziom tego wkładu nie powinien przekroczyć 10% wartości kursu/szkolenia/egzaminu. Wkład, który wnosi uczeń, może zostać zastąpiony wkładem beneficjenta projektu.

Wszystkie interwencje w ramach tego poddziałania odnoszą się do kompetencji zawodowych uczniów, dlatego też wsparcie odnosi się do przedmiotów zawodowych.

Warunki realizacji poddziałania:

- zgodność realizowanych projektów z założeniami polityki samorządu województwa w obszarze kształcenia zawodowego,
- pula środków na poddziałanie przeznaczona jest przede wszystkim na tworzenie oraz rozwój CKZ (90% alokacji),
- pozostała część alokacji (10%) dotyczy przede wszystkim wsparcia szkół i placówek kształcących uczniów ze specjalnymi potrzebami, w tym uczniów uczęszczających do szkół przysposabiających do pracy,
- CKZ są zobowiązane do realizacji zadań określonych w Ustawie o systemie oświaty dla Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, a warunkiem uzyskania dofinansowania jest zobowiązanie się beneficjenta do realizacji wszystkich przewidzianych tam funkcjonalności w okresie trwania projektu oraz przynajmniej 2 lata po jego zakończeniu,
- wspierane CKZ powinny specjalizować się w określonej branży, na której jednocześnie skoncentrowane zostanie wsparcie (w szczególności wsparcie inwestycyjne i sprzętowe), co jednak nie wykluczy możliwości dofinansowania w ograniczonym zakresie pozostałych zawodów, w ramach których odbywa się kształcenie
- każdy projekt dotyczący CKZ uwzględniać musi silne i rzeczywiste zaangażowanie pracodawcy/ów/związków pracodawców/organizacji pracodawców. Współpraca w ramach Centrów ze stroną pracodawców (przedsiębiorców) musi być silna, realna i

ciągła, a pracodawcy muszą mieć rzeczywisty wpływ na kształcenie prowadzone w szkole/placówce, w szczególności w zakresie praktycznej nauki zawodu.

Rekomenduje się, aby współpraca ta została oparta o funkcjonującą z udziałem pracodawcy/ów/związków pracodawców/organizacji pracodawców, radę programową, działającą w oparciu o regulamin określający ich rolę w szczególności ich doradczy/opiniodawczy głos w zakresie kształcenia w zawodzie,

- CKZ nie powinny tworzyć jedynie szkoły.

Poddziałanie 10.2.3

KOORDYNACJA KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO UCZNIÓW

W ramach poddziałania przewiduje się w szczególności wsparcie przeznaczone na:

- koordynację rozwoju kształcenia zawodowego w regionie w szczególności w zakresie działania Centrów Kompetencji Zawodowych,
- działania z zakresu promocji szkolnictwa zawodowego oraz rozwoju poradnictwa edukacyjno-zawodowego dla uczniów, w tym organizację festiwalu zawodów,
- realizację komponentu małopolskiej chmury edukacyjnej
- (komplementarnego wobec przedsięwzięcia realizowanego w ramach poddziałań 2.1.3 i 10.1.4) w zakresie przedmiotów zawodowych,
- wsparcie/tworzenie Centrów Kompetencji Zawodowych na bazie szkół dla których organem prowadzącym jest Województwo Małopolskie.

W zakresie wsparcia / tworzenia CKZ stosowane będą zapisy jak w przypadku poddziałań 10.2.1 oraz 10.2.2 (z wyłączeniem zapisów dotyczących podziału alokacji na część dotyczącą CKZ i część przeznaczoną dla szkół).

Szczegółowy zakres zadań beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub dokumentacji dotyczącej wyboru projektu w trybie pozakonkursowym, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Poddziałanie 10.2.4

KSZTAŁCENIE ZAWODOWE OSÓB DOROSŁYCH

Celem interwencji w ramach poddziałania jest niwelowanie dysonansu pomiędzy oczekiwaniami pracodawców, a umiejętnościami i kompetencjami osób na rynku pracy.

Wsparcie realizowane w tym zakresie służyć powinno powiązaniu potrzeb związanych z oferowanymi miejscami pracy po stronie pracodawców z adekwatnymi kwalifikacjami po stronie pracowników oraz z gotowością do podnoszenia czy zmiany kompetencji.

Podejmowane w związku z tym działania służyć będą wsparciu osób w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Poddziałanie wdrażane będzie z wykorzystaniem mechanizmów podmiotowych i w powiązaniu z interwencją w ramach działania 10.3. W modelu podmiotowego finansowanie kształcenia, wsparcie dystrybuowane będzie przez operatora / operatorów wybieranych w procedurze konkursowej.

Operator / operatorzy powinni zapewnić osobom zainteresowanym dostęp do jak najszerszego katalogu kursów oferowanych przez zróżnicowane typy podmiotów. Jednocześnie obowiązkowa będzie partycypacja osób biorących udział w projekcie w kosztach związanych z finansowaniem kursów i szkoleń oraz egzaminów potwierdzających nabycie kwalifikacji. Szczegółowy zakres zadań beneficjenta (operatora/operatorów) oraz zasady realizacji wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 10.2.1

KSZTAŁCENIE ZAWODOWE UCZNIÓW – ZIT

- A. tworzenie oraz rozwój Centrów Kompetencji Zawodowych
- B. rozwijanie oferty szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, kształcących uczniów ze specjalnymi potrzebami

Poddziałanie 10.2.2

KSZTAŁCENIE ZAWODOWE UCZNIÓW – SPR

- A. tworzenie oraz rozwój Centrów Kompetencji Zawodowych
- B. rozwijanie oferty szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, kształcących uczniów ze specjalnymi potrzebami

Poddziałanie 10.2.3

KOORDYNACJA KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO UCZNIÓW

- A. kreowanie i koordynacja rozwoju kształcenia zawodowego w regionie
- B. tworzenie oraz rozwój Centrów Kompetencji Zawodowych
- C. promocja kształcenia zawodowego oraz działania z obszaru doradztwa edukacyjno – zawodowego oraz orientacji zawodowej, w szczególności skierowane do uczniów szkół gimnazjalnych, w tym w formule Festiwalu Zawodów
- D. małopolska chmura edukacyjna – komponent dotyczący przedmiotów zawodowych

Poddziałanie 10.2.4

KSZTAŁCENIE ZAWODOWE OSÓB DOROSŁYCH

- A. rozwijanie kompetencji i umiejętności zawodowych osób dorosłych w ramach pozaszkolnych form kształcenia
- B. działania z zakresu potwierdzania kwalifikacji

Typ beneficjentów

Poddziałanie 10.2.1

Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych) – z obszaru objętego strategią ZIT – miejski obszar funkcjonalny Krakowa – Metropolia Krakowska, w tym w szczególności organy prowadzące szkoły i placówki kształcenia zawodowego.

Poddziałanie 10.2.2

Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych) – z obszaru objętego SPR, w tym w szczególności organy prowadzące szkoły placówki kształcenia zawodowego.

Poddziałanie 10.2.3

Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).

W ramach trybu pozakonkursowego liderem będzie samorząd województwa.

Poddziałanie 10.2.4

Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
90% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

Poddziałanie nr 10.2.1 - minimalna wartość projektu: 50 000 PLN

Poddziałanie 10.2.2 i Poddziałanie 10.2.3 - nie dotyczy

Poddziałanie 10.2.4 - minimalna wartość projektu: 15 000 000 PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 11.1 REWITALIZACJA MIAST

Cel i uzasadnienie działania

Realizacja działania ma na celu wyprowadzenie zidentyfikowanych obszarów miast o zdiagnozowanych problemach społecznych z sytuacji kryzysowej poprzez nadanie im nowych

funkcji lub przywrócenie funkcji, jakie pełnić powinny zgodnie ze swoją specyfiką oraz tworzenie korzystnych warunków do ich dalszego trwałego rozwoju.

Wobec tego, że rewitalizacja to kompleksowy, skoordynowany, wieloletni, prowadzony na określonym obszarze proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, wsparcie w ramach działania nie może być jedynym źródłem finansowania tego procesu.

W ramach działania wspierane będą projekty właściwe dla EFRR, natomiast, mając na uwadze bezpośrednią współzależność pomiędzy działaniami infrastrukturalnymi i działaniami służącymi rozwojowi sfery społecznej na rewitalizowanych obszarach oraz dążenie do zapewnienia wysokiego poziomu komplementarności pomiędzy działaniami społecznymi i infrastrukturalnymi na rewitalizowanych obszarach, wsparcie dla projektów społecznych będzie prowadzone w osiach priorytetowych finansowanych z EFS. Takie podejście umożliwi:

powiązanie inwestycji infrastrukturalnych z realizacją działań o celach społecznych, realizacja działań inwestycyjnych jedynie w przypadkach, kiedy służą one rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych, koordynacja czasowa w procesie wyboru do finansowania wiązki wybranych typów interwencji wspieranych środkami obu funduszy.

Działanie obejmować będzie miasta od 5 tys. mieszkańców oraz w przypadku mniejszych miast- obszar miejskich układów przestrzennych wpisanych do rejestru zabytków.

Realizowane będą projekty wynikające z Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) opracowywanego na podstawie metodyki przedstawionej przez IZ RPO WM oraz zgodnego z zapisami wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Wspierane będą działania inwestycyjne służące rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych, tj.:

A. przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne, obejmujące:

- placówki oferujące wsparcie dzienne dla dzieci i młodzieży (np. żłobki, przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły, świetlice, w tym środowiskowe),
- obiekty rekreacyjne (np. ścieżki zdrowia, place zabaw, boiska),
- obiekty, w których świadczone są usługi służące aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców,
- obiekty wielofunkcyjne, w których łączone są różne funkcje społeczne;

B. budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastruktury kultury;

Maksymalna kwota kosztów kwalifikowanych projektu w zakresie kultury nie może przekroczyć 8 000 000 PLN.

C. działania prowadzące do ożywienia gospodarczego rewitalizowanych obszarów (np. zagospodarowanie przestrzeni na cele gospodarcze);

D. zagospodarowanie (przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja) przestrzeni publicznej na cele społeczne (np. place, skwery, parki);

E. modernizacje, renowacje budynków użyteczności publicznej poprawiające ich estetykę zewnętrzną;

Przedsięwzięcia w ramach powyższego typu projektu, o ile przewidują modernizację energetyczną budynków, muszą mieć uzasadnienie w audycie energetycznym.

F. modernizacje, renowacje części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, tj. odnowienie elementów strukturalnych budynku (dachy, fasady, okna i drzwi w fasadzie, klatki schodowe i korytarze, windy).

Projekty z zakresu mieszkalnictwa w zakresie modernizacji energetycznej budynków muszą mieć uzasadnienie w audycie energetycznym. Jeżeli to wynika z audytu energetycznego – możliwa jest ingerencja w substancję budynku w szerszym zakresie niż przywołany powyżej. W ramach wskazanych powyżej typów projektów (wyłącznie jako element projektu) możliwa jest:

- budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja podstawowej infrastruktury komunalnej (np. sieci i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, ciepłowniczych, elektrycznych, telekomunikacyjnych) na obszarze objętym projektem, w celu zapewnienia dostępu rewitalizowanym obiektom i terenom do podstawowych usług komunalnych – w wysokości nie więcej niż 50% kosztów kwalifikowalnych projektu,
- budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej poprawiającej dostępność do rewitalizowanych obiektów i terenów – w wysokości nie więcej niż 50% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Łącznie, obydwa powyższe elementy mogą stanowić nie więcej niż 60% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Warunkiem ubiegania się o wsparcie w ramach działania jest uzgodnienie LPR przez właściwą gminę z IZ RPO WM 2014-2020. Lista projektów w uzgodnionym LPR musi zawierać co najmniej jeden projekt w ramach typu projektu A, B lub C.

Wsparciu w ramach działania nie podlegają:

- inwestycje polegające na budowie nowych budynków (z wyłączeniem infrastruktury kultury),
- inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia.

Poddziałanie 11.1.1

REWITALIZACJA GŁÓWNYCH OŚRODKÓW MIEJSKICH W REGIONIE

Poddziałanie realizowane będzie na terenie siedmiu największych miast województwa, których znaczenie zostało określone w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020. Poddziałanie obejmuje następujące miasta: Kraków, Tarnów, Nowy Sącz, Oświęcim, Chrzanów, Olkusz, Nowy Targ.

Poddziałanie 11.1.2

REWITALIZACJA MIAST ŚREDNICH I MAŁYCH

Interwencja w ramach poddziałania przeprowadzona zostanie w miastach powyżej 5 tys. mieszkańców oraz w przypadku mniejszych miast – obszar miejskich układów przestrzennych wpisanych do rejestru zabytków, z wyłączeniem miast kwalifikowanych do poddziałania 11.1.1.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 11.1.1

REWITALIZACJA GŁÓWNYCH OŚRODKÓW MIEJSKICH W REGIONIE

- A. przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne
- B. budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastruktury kultury
- C. działania prowadzące do ożywienia gospodarczego rewitalizowanych obszarów
- D. zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele społeczne
- E. modernizacje, renowacje budynków użyteczności publicznej poprawiające ich estetykę zewnętrzną
- F. modernizacje, renowacje części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych

Typy projektów mogą być łączone.

Poddziałanie 11.1.2

REWITALIZACJA MIAST ŚREDNICH I MAŁYCH

- A. przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne
- B. budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastruktury kultury
- C. działania prowadzące do ożywienia gospodarczego rewitalizowanych obszarów
- D. zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele społeczne
- E. modernizacje, renowacje budynków użyteczności publicznej poprawiające ich estetykę zewnętrzną
- F. modernizacje, renowacje części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych

Typy projektów mogą być łączone.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną
- instytucje kultury
- osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki
- partnerzy społeczni i gospodarczy (w tym organizacje pozarządowe)

- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwa Budownictwa Społecznego
- parki narodowe i krajobrazowe
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne
- inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną
- szkoły wyższe
- przedsiębiorcy
- administracja rządowa

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

75% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

W przypadku projektów generujących dochód po ukończeniu, dofinansowanie ustalone będzie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W przypadku projektów generujących dochód w trakcie wdrażania zastosowane zostanie pomniejszenie kosztów kwalifikowanych na podstawie art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość wydatków kwalifikowanych:

typy projektów A, B, C, D – 500 000 PLN

typy projektów E, F – 100 000 PLN

Instrumenty finansowe

Cel i uzasadnienie działania

W ramach działania zadania z zakresu odnowy obszarów wiejskich koncentrować się będą na inwestycjach, których realizacja prowadzić będzie do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społecznych.

Podjęta interwencja przyczyni się do realizacji celu działania poprzez wzmocnienie potencjału placówek świadczących zróżnicowane usługi społeczne, na które zapotrzebowanie zostało zidentyfikowane na obszarach problemowych. Istotne będzie także prowadzenie działań mających na celu aktywizację gospodarczą tych terenów. Ponadto współfinansowane będą przedsięwzięcia dotyczące estetyzacji, zarówno przestrzeni publicznych, jak i obiektów użyteczności publicznej oraz budynków mieszkaniowych – z uwzględnieniem ich modernizacji energetycznej. Jako element szerszych przedsięwzięć wsparte będą mogły zostać zadania dotyczące polepszenia dostępności obszarów objętych procesami odnowy oraz stanu podstawowej infrastruktury komunalnej na tych terenach.

Działanie realizowane będzie na obszarach wiejskich rozumianych jako gminy wiejskie, wiejskie części gmin miejsko-wiejskich, oraz miasta poniżej 5 tys. mieszkańców za wyjątkiem obszarów obejmujących miejskie układy przestrzenne wpisane do rejestru zabytków. Realizowane będą projekty wynikające z Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) opracowywanego na podstawie metodyki przedstawionej przez IZ RPO WM oraz zgodnego z zapisami wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji programach operacyjnych na lata 2014-2020. Funkcję LPR mogą spełniać lokalne strategie rozwoju, o ile wykażą zgodność z wymogami przywołanych powyżej dokumentów.

Wspierane będą działania inwestycyjne służące rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych, tj.:

A. przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne, obejmujące:

- placówki oferujące wsparcie dzienne dla dzieci i młodzieży (np. żłobki, przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły, świetlice, w tym środowiskowe),
- obiekty rekreacyjne (np. ścieżki zdrowia, place zabaw, boiska),
- obiekty, w których świadczone są usługi służące aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców,
- obiekty wielofunkcyjne, w których łączone są różne funkcje społeczne;

B. budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastruktury kultury;

Maksymalna kwota kosztów kwalifikowanych projektu w zakresie kultury nie może przekroczyć 8 000 000 PLN.³⁹

C. działania prowadzące do ożywienia gospodarczego rewitalizowanych obszarów (np. zagospodarowanie przestrzeni na cele gospodarcze);

D. zagospodarowanie (przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja) przestrzeni publicznej na cele społeczne (np. place, skwery, parki);

E. modernizacje, renowacje budynków użyteczności publicznej poprawiające ich estetykę zewnętrzną;

Przedsięwzięcia w ramach powyższego typu projektu, o ile przewidują modernizację energetyczną budynków, muszą mieć uzasadnienie w audycie energetycznym.

F. modernizacje, renowacje części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, tj. odnowienie elementów strukturalnych budynku (dachy, fasady, okna i drzwi w fasadzie, klatki schodowe i korytarze, windy).

Projekty z zakresu mieszkalnictwa w zakresie modernizacji energetycznej budynków muszą mieć uzasadnienie w audycie energetycznym. Jeżeli to wynika z audytu energetycznego – możliwa jest ingerencja w substancję budynku w szerszym zakresie niż przywołany powyżej. W ramach wskazanych powyżej typów projektów (wyłącznie jako element projektu) możliwa jest:

budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja podstawowej infrastruktury komunalnej (np. sieci i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, ciepłowniczych, elektrycznych, telekomunikacyjnych) na obszarze objętym projektem, w celu zapewnienia dostępu rewitalizowanym obiektom i terenom do podstawowych usług komunalnych – w wysokości nie więcej niż 50% kosztów kwalifikowalnych projektu,

budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej poprawiającej dostępność do rewitalizowanych obiektów i terenów – w wysokości nie więcej niż 50% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Łącznie, obydwa powyższe elementy mogą stanowić nie więcej niż 60% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Warunkiem ubiegania się o wsparcie w ramach działania jest wykazanie wpływu projektu na likwidację lub niwelację zdiagnozowanego/-ych problemu/-ów społecznego/-ych.

Wsparciu w ramach działania nie podlegają:

- inwestycje polegające na budowie nowych budynków (z wyłączeniem infrastruktury kultury),
- inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia.

Przykładowe rodzaje projektów

ODNOWA OBSZARÓW WIEJSKICH

A. przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne,

B. budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastruktury kultury

C. działania prowadzące do ożywienia gospodarczego rewitalizowanych obszarów

D. zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele społeczne

E. modernizacje, renowacje budynków użyteczności publicznej poprawiające ich estetykę zewnętrzną

F. modernizacje, renowacje części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych

Typy projektów mogą być łączone.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną
- instytucje kultury
- osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki
- partnerzy społeczni i gospodarczy (w tym organizacje pozarządowe)
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwa Budownictwa Społecznego
- parki narodowe i krajobrazowe
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne
- inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną
- szkoły wyższe
- przedsiębiorcy
- administracja rządowa

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

75% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

W przypadku projektów generujących dochód po ukończeniu, dofinansowanie ustalone będzie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W przypadku projektów generujących dochód w trakcie wdrażania zastosowane zostanie pomniejszenie kosztów kwalifikowanych na podstawie art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 11.3 FUNDUSZ REWITALIZACJI I ODNOWY MAŁOPOLSKI

Cel i uzasadnienie działania

W ramach działania powołany zostanie fundusz, który przy pomocy instrumentów finansowych wspierać będzie projekty z zakresu rewitalizacji miast oraz odnowy obszarów wiejskich. Zwrotna forma finansowania umożliwi z jednej strony pomoc w zakresie trwałych inwestycji w miastach i na obszarach wiejskich, a z drugiej – ze względu na zwrotny charakter – pozwoli na wielokrotne wykorzystywanie środków RPO.

Poprzez instrumenty finansowe wspierane będą projekty wynikające z Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) opracowywanego na podstawie metodyki przedstawionej przez IZ RPO WM 2014-2020 oraz zgodnego z zapisami wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Przy pomocy instrumentów finansowych wspierane będą działania inwestycyjne służące rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych, tj.:

1. przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne, obejmujące:

- placówki oferujące wsparcie dzienne dla dzieci i młodzieży (np. żłobki, przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły, świetlice, w tym środowiskowe),
- obiekty rekreacyjne (np. ścieżki zdrowia, place zabaw, boiska),
- obiekty infrastruktury kultury,

Maksymalna kwota kosztów kwalifikowanych projektu w zakresie kultury nie może przekroczyć 8 000 000 PLN.

- obiekty, w których świadczone są usługi służące aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców,
- obiekty wielofunkcyjne, w których łączone są różne funkcje społeczne;

2. budowa obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne – w zakresie wskazanym w pkt. 1.

3. działania prowadzące do ożywienia gospodarczego rewitalizowanych obszarów (np. zagospodarowanie przestrzeni na cele gospodarcze);

4. zagospodarowanie (przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja) przestrzeni publicznej na cele społeczne (np. place, skwery, parki);

5. modernizacje, renowacje budynków użyteczności publicznej poprawiające ich estetykę zewnętrzną;

Przedsięwzięcia w ramach powyższego typu projektu, o ile przewidują modernizację energetyczną budynków, muszą mieć uzasadnienie w audycie energetycznym.

6. modernizacje, renowacje części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, tj. odnowienie elementów strukturalnych budynku (dachy, fasady, okna i drzwi w fasadzie, klatki schodowe i korytarze, windy).

Projekty z zakresu mieszkalnictwa w zakresie modernizacji energetycznej budynków muszą mieć uzasadnienie w audycie energetycznym. Jeżeli to wynika z audytu energetycznego – możliwa jest ingerencja w substancję budynku w szerszym zakresie niż przywołany powyżej.

Typy projektów mogą być łączone.

W ramach wskazanych powyżej typów projektów (wyłącznie jako element projektu) możliwa jest:

- budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja podstawowej infrastruktury komunalnej (np. sieci i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, ciepłowniczych, elektrycznych, telekomunikacyjnych) na obszarze objętym projektem, w celu zapewnienia dostępu rewitalizowanym obiektom i terenom do podstawowych usług komunalnych;
- budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej poprawiającej dostępność do rewitalizowanych obiektów i terenów.

Warunkiem ubiegania się o wsparcie w ramach działania jest wykazanie wpływu projektu na likwidację lub niwelację zdiagnozowanego/-ych problemu/-ów społecznego/-ych.

Wsparciu w ramach działania nie podlegają inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia.

Przykładowe rodzaje projektów

FUNDUSZ REWITALIZACJI I ODNOWY MAŁOPOLSKI

A. utworzenie i prowadzenie funduszu wspierającego proces rewitalizacji miast i odnowy obszarów wiejskich przy pomocy instrumentów finansowych

Typ beneficjentów

- podmioty wdrażające instrumenty finansowe:
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną
- partnerzy społeczni i gospodarczy (w tym organizacje pozarządowe)

- inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną
- przedsiębiorcy

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
95%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

pożyczka

Działanie 11.4 REWITALIZACJA TERENÓW POPRZEMYSŁOWYCH

Cel i uzasadnienie działania

W ramach działania wspierane będą przedsięwzięcia na rzecz społeczno-gospodarczego ożywienia terenów poprzemysłowych poprzez kreowanie warunków sprzyjających procesowi przywracania utraconych oraz wprowadzania nowych funkcji (gospodarczych, społecznych i środowiskowych). Dofinansowane zostaną projekty sprzyjające ożywieniu rozwoju gospodarczego terenów poprzemysłowych, co stworzy warunki do przyciągnięcia nowych firm oraz wzrostu zatrudnienia. Przedsięwzięcia te zapobiegać będą mogły również degradacji środowiska i prowadzić do przywracania jego dobrego stanu, co pozwoli na jego wykorzystanie na cele społeczne, środowiskowe i rekreacyjne.

Realizowane będą projekty wynikające z Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) opracowywanego na podstawie metodyki przedstawionej przez IZ RPO WM 2014-2020 oraz zgodnego z zapisami wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Wspierane będą działania inwestycyjne służące rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych, tj.:

A. przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne, obejmujące:

- placówki oferujące wsparcie dzienne dla dzieci i młodzieży (np. żłobki, przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły, świetlice, w tym środowiskowe),
- obiekty rekreacyjne (np. ścieżki zdrowia, place zabaw, boiska),
- obiekty, w których świadczone są usługi służące aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców,
- obiekty wielofunkcyjne, w których łączone są różne funkcje społeczne;

B. budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastruktury kultury;

Maksymalna kwota kosztów kwalifikowanych projektu w zakresie kultury nie może przekroczyć 8 000 000 PLN.

C. działania prowadzące do ożywienia gospodarczego rewitalizowanych obszarów (np. zagospodarowanie przestrzeni na cele gospodarcze);

D. zagospodarowanie (przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja) przestrzeni publicznej na cele społeczne (np. place, skwery, parki);

E. modernizacje, renowacje budynków użyteczności publicznej poprawiające ich estetykę zewnętrzną;

Przedsięwzięcia w ramach powyższego typu projektu, o ile przewidują modernizację energetyczną budynków, muszą mieć uzasadnienie w audycie energetycznym.

F. modernizacje, renowacje części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, tj. odnowienie elementów strukturalnych budynku (dachy, fasady, okna i drzwi w fasadzie, klatki schodowe i korytarze, windy).

Projekty z zakresu mieszkalnictwa w zakresie modernizacji energetycznej budynków muszą mieć uzasadnienie w audycie energetycznym. Jeżeli to wynika z audytu energetycznego – możliwa jest ingerencja w substancję budynku w szerszym zakresie niż przywołany powyżej. W ramach wskazanych powyżej typów projektów (wyłącznie jako element projektu) możliwa jest:

- budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja podstawowej infrastruktury komunalnej (np. sieci i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, ciepłowniczych, elektrycznych, telekomunikacyjnych) na obszarze objętym projektem, w celu zapewnienia dostępu rewitalizowanym obiektom i terenom do podstawowych usług komunalnych – w wysokości nie więcej niż 50% kosztów kwalifikowalnych projektu;
- budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej poprawiającej dostępność do rewitalizowanych obiektów i terenów – w wysokości nie więcej niż 50% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Łącznie, obydwa powyższe elementy mogą stanowić nie więcej niż 60% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Warunkiem ubiegania się o wsparcie w ramach działania jest uzgodnienie LPR przez właściwą gminę z IZ RPO WM 2014-2020. Lista projektów w uzgodnionym LPR musi zawierać co najmniej jeden projekt w ramach typu projektu A, B lub C.

Wsparciu w ramach działania nie podlegają:

- inwestycje polegające na budowie nowych budynków (z wyłączeniem infrastruktury kultury),
- inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia.

Przykładowe rodzaje projektów

REWITALIZACJA TERENÓW POPRZEMYSŁOWYCH

A. przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne

B. budowa, przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastruktury kultury

C. działania prowadzące do ożywienia gospodarczego rewitalizowanych obszarów

D. zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele społeczne

E. modernizacje, renowacje budynków użyteczności publicznej poprawiające ich estetykę zewnętrzną

F. modernizacje, renowacje części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych

Typy projektów mogą być łączone.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną
- instytucje kultury
- osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki
- partnerzy społeczni i gospodarczy (w tym organizacje pozarządowe)
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwa Budownictwa Społecznego
- parki narodowe i krajobrazowe
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne
- inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną
- szkoły wyższe
- przedsiębiorcy
- administracja rządowa

Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)

W odniesieniu do zasad kwalifikowania wydatków oraz katalogu wydatków specyficznych – zgodnie z Podręcznikiem kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

75% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

W przypadku projektów generujących dochód po ukończeniu, dofinansowanie ustalone będzie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W przypadku projektów generujących dochód w trakcie wdrażania zastosowane zostanie pomniejszenie kosztów kwalifikowanych na podstawie art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Minimalna wartość wydatków kwalifikowanych:

typy projektów A, B, C, D – 500 000 PLN

typy projektów E, F – 100 000 PLN

Instrumenty finansowe

Priorytety dostępne dla podmiotów innych niż przedsiębiorstwa

Działanie 1.1 INFRASTRUKTURA BADAWCZA SEKTORA NAUKI

Cel i uzasadnienie działania

W ramach działania realizowane będą przedsięwzięcia służące wzmocnieniu potencjału infrastrukturalnego sektora naukowo-badawczego oraz zdolności do podejmowania współpracy z sektorem biznesu w zakresie działalności badawczo-rozwojowej.

Wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia dotyczące budowy lub modernizacji infrastruktury badawczej. Wyłączone ze wsparcia będą inwestycje w infrastrukturę dydaktyczną.

W odniesieniu do wspieranych przedsięwzięć zastosowanie mają następujące zasady:

- zgodność przedsięwzięcia z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Małopolskiego,
- uwzględnienie przedsięwzięcia w Kontrakcie Terytorialnym dla Województwa Małopolskiego, stanowiącym mechanizm koordynacji na poziomie krajowym, który zapewnia weryfikację propozycji przedsięwzięć w celu unikania powielania istniejących zasobów, a także ocenę planów badawczych w kontekście uzasadnienia dla inwestycji w infrastrukturę B+R oraz możliwości zastosowania wyników działalności badawczej w gospodarce,
- możliwie wysoki udział współfinansowania ze źródeł prywatnych,
- mechanizm umożliwiający wykorzystanie wspartej infrastruktury B+R do działalności gospodarczej, oznaczający zdolność do generowania przychodów z prowadzonej działalności badawczej,
- komplementarność rozumiana, jako dopełnienie istniejących zasobów, w tym powstałych w ramach wsparcia udzielonego w perspektywie 2007-2013,
- w przypadku, gdy infrastrukturę badawczą wykorzystuje się do prowadzenia zarówno działalności gospodarczej, jak i niegospodarczej: finansowanie, koszty i dochody z każdego rodzaju działalności należy rozliczać osobno, konsekwentnie stosując obiektywnie uzasadnione zasady rachunku kosztów,
- cena ustalana za prowadzenie i użytkowanie infrastruktury, odpowiadająca cenie rynkowej,
- dostępność wytworzonej w ramach przedsięwzięcia infrastruktury B+R dla zainteresowanych podmiotów, w szczególności przedsiębiorstw na przejrzystych i niedyskryminacyjnych zasadach.

Ocena przedsięwzięć ubiegających się o dofinansowanie dokonywana będzie w szczególności w oparciu o plan gospodarczego wykorzystania infrastruktury B+R (biznesplan).

W ramach tego planu określona zostanie wartość wskaźnika dotyczącego szacowanych przychodów pochodzących od podmiotów prywatnych, generowanych w ramach działalności badawczej, prowadzonej przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury.

Zobowiązanie do realizacji przez beneficjenta założonego wskaźnika będzie zawarte w umowie o dofinansowanie realizacji danego przedsięwzięcia. Beneficjenci będą zobowiązani do monitorowania oraz sprawozdawania Instytucji Zarządzającej informacji na temat przychodów z działalności gospodarczej generowanych w ramach wspartych przedsięwzięć. Instytucja Zarządzająca będzie przedstawiać Komisji Europejskiej informację na temat poziomu gospodarczego wykorzystania publicznej infrastruktury B+R.

Zasady monitorowania i sprawozdawania informacji dotyczących gospodarczego wykorzystania wspartej infrastruktury zostaną określone przez Instytucję Zarządzającą w regulaminie konkursu oraz w umowie o dofinansowanie.

Przykładowe rodzaje projektów

INFRASTRUKTURA BADAWCZA SEKTORA NAUKI:

A. infrastruktura badawcza w jednostkach naukowych

Typ beneficjentów

- jednostki naukowe
- uczelnie
- konsorcja naukowe reprezentowane przez lidera, którym jest jednostka naukowa

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

50% – w przypadku projektów objętych pomocą inwestycyjną na infrastrukturę badawczą
W przypadku projektów objętych pomocą publiczną poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, obowiązujących na dzień udzielania wsparcia, w tym w szczególności z rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie: rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

W przypadku projektów generujących dochód po ukończeniu, dofinansowanie ustalone będzie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W przypadku projektów generujących dochód w trakcie wdrażania zastosowane zostanie pomniejszenie kosztów kwalifikowanych na podstawie art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych: 100 000 000 PLN

Instrumenty finansowe

nie dotyczy

Działanie 1.3 MAŁOPOLSKIE CENTRA INNOWACJI

Cel i uzasadnienie działania

W ramach działania wsparcie zostanie przeznaczone na:

- uzupełnienie potencjału infrastrukturalnego instytucji otoczenia biznesu – ośrodków innowacji, w szczególności infrastruktury badawczo-rozwojowej, niezbędnej do rozszerzenia oferty proinnowacyjnych usług świadczonych na rzecz firm technologicznych,
- realizację regionalnego programu rozwijania centrów transferu wiedzy, których działalność będzie ukierunkowana na inicjowanie i wspieranie współpracy jednostek naukowych oraz podmiotów gospodarczych w zakresie działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej.

W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach działania wymagana jest zgodność z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Małopolskiego.

W zakresie wsparcia infrastruktury IOB – ośrodków innowacji zastosowanie będą mieć następujące zasady:

- inwestycje w infrastrukturę oraz wyposażenie IOB – ośrodków innowacji będą wspierane w ograniczonym zakresie: jako element niezbędny do rozwoju oferty i profesjonalizacji usług, w tym obejmujących zapewnienie fizycznej przestrzeni dla tworzenia i rozwijania nowych firm technologicznych, w szczególności w początkowej fazie działalności, z wyłączeniem przestrzeni o charakterze wyłącznie biurowym,
- wnioskodawca zobowiązany będzie do wykazania, że:
  - planowana inwestycja w nową infrastrukturę wynika z udokumentowanej diagnozy potrzeb firm technologicznych,
  - inwestycja we wspólną, niezbędną infrastrukturę B+R oraz jej lokalizacja w IOB przyczyni się do redukcji kosztów przedsiębiorstw związanych z zakupem podobnej infrastruktury, inkubacji firm i prowadzenia prac B+R,
  - inwestycja wynika z długofalowej strategii lub planu rozwoju IOB – ośrodka innowacji;
- w ramach oceny inwestycji w infrastrukturę IOB – ośrodków innowacji zastosowane zostaną dodatkowo takie wymogi jak:

- możliwie wysoki udział współfinansowania ze źródeł prywatnych,
- mechanizm umożliwiający wykorzystanie wspartej infrastruktury B+R do działalności gospodarczej, oznaczający zdolność do generowania przychodów z prowadzonej działalności badawczej,
- komplementarność rozumiana, jako dopełnienie istniejących zasobów, w tym powstałych w ramach wsparcia udzielonego w perspektywie 2007-2013,
- w przypadku, gdy infrastrukturę badawczą wykorzystuje się do prowadzenia zarówno działalności gospodarczej, jak i niegospodarczej: finansowanie, koszty i dochody z każdego rodzaju działalności należy rozliczać osobno, konsekwentnie stosując obiektywnie uzasadnione zasady rachunku kosztów,
- cena ustalana za prowadzenie i użytkowanie infrastruktury, odpowiadająca cenie rynkowej,
- dostępność wytworzonej w ramach przedsięwzięcia infrastruktury B+R dla zainteresowanych podmiotów, w szczególności przedsiębiorstw na przejrzystych i niedyskryminacyjnych zasadach.

Wsparcie skierowane zostanie do instytucji otoczenia biznesu – ośrodków innowacji, tj. podmiotów posiadających osobowość prawną i siedzibę na terytorium RP, które zaliczają się do kategorii obejmującej: parki technologiczne (w tym parki naukowe, badawcze, przemysłowo-technologiczne), inkubatory technologiczne, spółki celowe uczelni oraz centra transferu technologii, których działalność polega głównie na: świadczeniu usług badawczo-rozwojowych; świadczeniu usług doradczych w zakresie: badań naukowych, prac rozwojowych, wsparcia innowacji, transferu technologii lub praw własności intelektualnej; sprzedaży wartości niematerialnych i prawnych; dzierżawie, najmie nieruchomości lub infrastruktury technicznej do celów prowadzenia badań naukowych, prac rozwojowych lub działalności innowacyjnej.

Regionalny program rozwijania centrów transferu wiedzy będzie realizowany w oparciu o następujące zasady:

- program jest realizowany przez Województwo Małopolskie, we współpracy z podmiotami prowadzącymi centra wyspecjalizowane w świadczeniu proinnowacyjnych usług na rzecz przedsiębiorstw, w szczególności MŚP w obszarach specjalizacji regionalnej,
- wybór centrów jest dokonywany z uwzględnieniem zasady przejrzystości i transparentności, a także w oparciu o kryteria dotyczące doświadczenia oraz potencjału merytorycznego i organizacyjnego,
- wsparcie w ramach programu przeznaczone jest na inkubowanie działalności B+R wśród przedsiębiorstw, w szczególności podmiotów z sektora MŚP;
- centra uczestniczące w programie pełnią funkcję regionalnych brokerów innowacji oraz świadczą lub pośredniczą w świadczeniu usług proinnowacyjnych:
  - audyt technologiczny, obejmujący:
    - ocenę potencjału i otoczenia funkcjonowania przedsiębiorcy,

- plan rozwoju przedsiębiorcy na podstawie nowych lub znacząco ulepszonych rozwiązań,
- usługi w zakresie transferu technologii, obejmujące w szczególności:
  - przygotowanie ofert i zapytań w zakresie prac B+R,
  - przegląd profili wykonawców i nabywców prac B+R,
  - nawiązywanie kontaktów pomiędzy wykonawcami i nabywcami wyników prac B+R,
  - doradztwo w procesie ubiegania się o wsparcie w formie bonów na innowacje w ramach poddziałania 1.2.3,
  - doradztwo w procesie negocjacji i zawierania umów pomiędzy wykonawcami i nabywcami wyników prac B+R;
- wsparcie dla przedsiębiorstw stanowi pomoc publiczną lub pomoc de minimis, która jest udzielana na drugim poziomie.

Przykładowe rodzaje projektów

MAŁOPOLSKIE CENTRA INNOWACJI

A. infrastruktura instytucji otoczenia biznesu – ośrodków innowacji

B. regionalny program rozwijania centrów transferu wiedzy

Typ beneficjentów

- instytucje otoczenia biznesu – ośrodki innowacji
- jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

W przypadku wsparcia kwalifikowanego jako regionalna pomoc inwestycyjna nie więcej niż:

- mikro i małe przedsiębiorstwa – 55%
- średnie przedsiębiorstwa – 45%
- pozostali beneficjenci – 35%

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, obowiązujących na dzień udzielania wsparcia, w tym w szczególności z rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie: rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

W przypadku projektów generujących dochód dofinansowanie UE ustalane będzie na podstawie art. 61 albo 65 rozporządzenia 1303/2013.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

typ projektu A:

minimalna wartość wydatków kwalifikowanych: 5 000 000 PLN

maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych: 50 000 000 PLN

Instrumenty finansowe

Działanie 2.1 E-ADMINISTRACJA I OTWARTE ZASOBY

Cel i uzasadnienie działania

W ramach działania realizowane będą przedsięwzięcia służące:

- rozwojowi elektronicznej administracji,
- udostępnianiu informacji sektora publicznego oraz zasobów kultury i dziedzictwa regionalnego,
- podnoszeniu jakości i dostępności e-usług publicznych, w szczególności w obszarze edukacji, informacji przestrzennej i ochrony zdrowia.

W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach działania zastosowanie będą mieć następujące zasady:

- pozytywny wpływ na wzmocnienie potencjału e-administracji, w celu zwiększenia dostępu obywateli i przedsiębiorców do zasobów i usług publicznych,
- umożliwienie korzystania z informacji i zasobów sektora publicznego oraz e-usług publicznych – w sposób otwarty, a więc nieodpłatnie lub przy możliwie najmniejszych barierach w ich wykorzystaniu, z dowolnego miejsca, także przy wykorzystaniu urządzeń mobilnych,
- w zakresie projektów, których głównym celem jest awans cyfrowy urzędów, ich realizacja powinna służyć uproszczeniu wewnętrznych procedur i ograniczeniu czasu obsługi interesantów, optymalnemu wykorzystaniu współpracujących ze sobą urządzeń informatycznych i oprogramowania, zapewniających przetwarzanie i gromadzenie, a także wysyłanie i odbieranie danych poprzez sieci telekomunikacyjne,
- eliminowanie powielających się funkcjonalności oraz zapewnienie neutralności technologicznej i bezpieczeństwa,
- w zakresie projektów dotyczących elektronicznej administracji – zapewnienie pełnej zdolności wdrażanych systemów teleinformatycznych do wymiany danych z odpowiednimi dla zakresu danego projektu systemami ogólnokrajowymi, w szczególności wymóg

- zgodności z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych: nie stosuje się do systemów teleinformatycznych używanych do celów naukowych i dydaktycznych,
- w zakresie projektów związanych z udostępnianiem zasobów sektora publicznego wymagane będzie możliwie efektywne wykorzystanie zakupionych urządzeń i oprogramowania (konsolidacja obszarów i podmiotów w danym typie projektów),
- w zakresie projektów, których głównym celem jest udostępnienie usług elektronicznych – powinny one zostać udostępnione co najmniej jako e-usługi publiczne na poziomie dojrzałości 3 – dwustronna interakcja (udostępnianie w ramach wspieranych projektów e-usług na poziomie dojrzałości 1 i 2 jest dopuszczalne: jako element uzupełniający, szczególnie w zakresie projektów dotyczących elektronicznej administracji oraz cyfryzacji zasobów),
- preferencje dla projektów przewidujących udostępnienie e-usług publicznych na poziomie dojrzałości 4 i więcej – transakcja.

W odniesieniu do wszystkich interwencji w ramach działania zastosowanie będą mieć następujące zasady:

- wsparcie zostanie skoncentrowane na przedsięwzięciach o zasięgu regionalnym lub ponadlokalnym, przy uwzględnieniu dążenia do optymalizacji wykorzystania infrastruktury informatycznej: ponoszenie wydatków na tego typu infrastrukturę jest dopuszczalne w ograniczonym zakresie: co do zasady w pierwszym rzędzie muszą być wykorzystywane już istniejące zasoby infrastrukturalne (na poziomie lokalnym, regionalnym lub centralnym),
- wspierane będą działania związane z rozbudową / integracją istniejących zasobów do tworzenia infrastruktury wspólnej obejmującej szerszą grupę jednostek (np. wspólne pracownie digitalizacji),
- budowa nowej, niezintegrowanej infrastruktury teleinformatycznej możliwa jest tylko w jednoznacznie uzasadnionych przypadkach (projekty o znaczeniu regionalnym i/lub wspierane w trybie pozakonkursowym),
- doposażenie w sprzęt informatyczny będzie dopuszczalne wyłącznie jako element uzupełniający, niezbędny do świadczenia e-usług,
- weryfikowane będzie czy, a jeżeli tak to w jakim stopniu projekt zakłada wykorzystanie / rozbudowę już istniejącej infrastruktury, w celu preferowania projektów bazujących na wykorzystaniu i/lub rozwijaniu istniejących systemów i zasobów,
- inwestycje w infrastrukturę inną niż informatyczna (tzw. twarda infrastruktura w zakresie adaptacji lub wyposażenia, jednak z wyłączeniem budowy nowych obiektów kubaturowych) będą dopuszczalne w ograniczonym zakresie, wyłącznie w przypadku, gdy warunkują realizację celów projektu, zaś przeprowadzona analiza wykaże niedostępność wystarczających zasobów w ramach administracji publicznej,

- wsparcie infrastruktury innej niż informatyczna, w ograniczonym i uzupełniającym zakresie, będzie możliwe tylko w przypadku, gdy jest to element towarzyszący w ramach projektów, których głównym celem jest rozwój i udostępnianie e-usług publicznych.

Poddziałanie 2.1.1

ELEKTRONICZNA ADMINISTRACJA

Wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia służące rozwojowi elektronicznej administracji, przyczyniające się do upowszechnienia standardów funkcjonowania cyfrowych urzędów.

Zakres wsparcia obejmuje w szczególności:

- informatyzację procedur administracyjnych,
- zapewnienie bezpieczeństwa teleinformatycznego,
- upowszechnienie elektronicznego obiegu dokumentów,
- elektroniczne zarządzanie rejestrami publicznymi,
- zapewnienie interoperacyjności istniejących systemów teleinformatycznych oraz ich integracji,
- zapewnienie integracji platform lokalnych i regionalnych z platformą
- ePUAP,
- przygotowanie wzorów dokumentów elektronicznych, dla których organem właściwym do określenia wzoru jest jedynie organ JST,
- zapewnienie otwartości dostępu do informacji sektora publicznego,
- zapewnienie elektronicznej dostępności urzędów i ich usług dla osób niepełnosprawnych zgodnie ze standardami WCAG.

Wyłączone ze wsparcia będą w szczególności: wydatki na budowę i rozwój platform regionalnych w zakresie dostępu do e-usług oraz wydatki związane z przygotowaniem wzorów dokumentów elektronicznych oraz formularzy elektronicznych, do opracowania których właściwe są organy centralne.

Wyłączone ze wsparcia będą projekty, które ze względu na zakres przedmiotowy i typ beneficjenta, potencjalnie kwalifikują się do wsparcia w pozostałych poddziałaniach w działaniu 2.1.

Poddziałanie 2.1.2

CYFROWE ZASOBY REGIONALNE

Wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia polegające na przetwarzaniu na treści cyfrowe danych i informacji sektora publicznego, a także zasobów kultury i dziedzictwa regionalnego oraz zasobów wspierających rozwój turystyki – wraz z udostępnieniem w celu ponownego wykorzystania.

Zakres wsparcia obejmuje w szczególności:

- prowadzenie prac digitalizacyjnych, z uwzględnieniem istniejących zaleceń i wytycznych dotyczących digitalizacji,
- tworzenie i rozwijanie repozytoriów cyfrowych wraz z zapewnieniem warunków bezpiecznego przechowywania danych cyfrowych, udostępnianiem i scalaniem

informacji o zdigitalizowanych zasobach w ramach regionalnych repozytoriów cyfrowych,

- tworzenie i rozwijanie platform dystrybucji treści cyfrowych, służących udostępnianiu zasobów cyfrowych w sposób otwarty i zapewniający możliwość ich ponownego wykorzystania oraz wytworzenia na ich podstawie nowych usług cyfrowych, także przez podmioty spoza sektora publicznego.

Preferowane będą projekty o zasięgu regionalnym, przez które rozumie się projekty: (a) realizowane na obszarze co najmniej 3 subregionów lub (b) integrujące podmioty działające na obszarze co najmniej 3 subregionów lub (c) realizowane przez podmiot / instytucję, której właściwość lub zasięg działania ma charakter regionalny.

Elementem projektu może być budowa, zakup lub rozbudowa systemów i sprzętu do digitalizacji. Wymagane będzie efektywne wykorzystanie zakupionych urządzeń i oprogramowania poprzez konsolidację obszarów i podmiotów, w ramach realizowanego projektu. W przypadku projektów, w których konsolidacja obszarów lub podmiotów nie jest możliwa lub celowa – w pierwszym rzędzie wykorzystywany będzie zakup usług w zakresie digitalizacji, świadczonych przez podmioty zewnętrzne.

Wyłączone ze wsparcia będą projekty obciążone ryzykiem powielania digitalizacji zasobów, które zostały już udostępnione w postaci cyfrowej oraz projekty dotyczące digitalizacji zasobów, w odniesieniu do których nie zostały uregulowane prawa autorskie.

Poddziałanie 2.1.3

E-USŁUGI W EDUKACJI

Wsparciem objęte zostanie przedsięwzięcie dotyczące małopolskiej chmury edukacyjnej, ukierunkowane na przekazywanie wiedzy oraz przybliżanie osiągnięć naukowych uczelni wyższych, przy wykorzystaniu technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych, uczniom w Małopolsce.

Przedsięwzięcie będzie realizowane w oparciu o następujące zasady:

formuła i zakres przedsięwzięcia uwzględniać będzie wnioski wynikające z realizacji projektu pilotażowego w ramach działania 1.2 Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013,

przedsięwzięcie będzie koordynowane przez beneficjenta projektu pilotażowego, którego zadaniem będzie w szczególności:

- przeprowadzenie opartego na zasadzie przejrzystości i transparentności naboru uczelni i/lub jednostek naukowych i/lub organizacji pozarządowych oraz szkół ponadgimnazjalnych kwalifikujących się do udziału w projekcie,
- zawarcie porozumienia określającego zasady współpracy w przygotowaniu i realizacji projektu w ramach partnerstwa pomiędzy wybranymi uczelniami i/lub jednostkami naukowymi i/lub organizacjami pozarządowymi oraz jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami, będącymi organami prowadzącymi szkół ponadgimnazjalnych zakwalifikowanych do udziału w projekcie,
- z uwagi na wynikającą z zapisów RPO WM zasadę, zgodnie z którą doposażenie w sprzęt informatyczny będzie dopuszczalne wyłącznie jako element uzupełniający,

niezbędny do realizacji projektu polegającego na świadczeniu e-usług, na etapie kwalifikowania do udziału w projekcie poszczególnych jednostek weryfikowane będzie czy, a jeżeli tak to w jakim stopniu projekt zakłada wykorzystanie istniejącej infrastruktury, w celu preferowania projektów bazujących na wykorzystaniu istniejących systemów i zasobów oraz ograniczenia nakładów ponoszonych na doposażenie w sprzęt informatyczny,

- wydatki ponoszone przez uczelnie i/lub inne podmioty uczestniczące w projekcie będą kwalifikowane wyłącznie w zakresie, w jakim są niezbędne i bezpośrednio wykorzystywane dla celów projektu, związanych ze świadczeniem wysokiej jakości, innowacyjnych e-usług publicznych w obszarze edukacji,
- zakres przedsięwzięcia będzie komplementarny i integralnie powiązany z zakresem interwencji planowanej do uruchomienia w ramach osi priorytetowej 10.

Poddziałanie 2.1.4

E-USŁUGI W INFORMACJI PRZESTRZENNEJ

Przedmiotem wsparcia w ramach poddziałania jest rozwój cyfrowych rejestrów publicznych oraz narzędzi informatycznych do ich przeglądania i udostępniania, w tym na urządzeniach mobilnych, służących jednocześnie wzmocnieniu elektronicznej administracji i upowszechnianiu standardów funkcjonowania cyfrowych urzędów.

Zakres wsparcia obejmuje rozwój infrastruktury informacji przestrzennej, a także cyfryzację informacji przestrzennej oraz rejestrów publicznych gromadzonych w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym: ewidencji gruntów i budynków EGIB, bazie danych obiektów topograficznych (BDOT500, BDOT10k) oraz geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT).

Wsparcie przeznaczone będzie na:

(a) w zakresie komponentu regionalnego:

- rozbudowę aplikacyjno-sprzętową regionalnej infrastruktury informacji przestrzennej szczebla wojewódzkiego w oparciu o regionalną infrastrukturę informacji przestrzennej, w celu zapewnienia powszechnego dostępu do informacji przestrzennych, w tym wybranych elementów z rejestrów publicznych, a także udostępnienie danych na urządzeniach mobilnych,
- tworzenie i wizualizacja rejestru – bazy danych obiektów topograficznych BDOT10k dla obszaru województwa małopolskiego,
- utworzenie i udostępnienie poprzez budowę infrastruktury aplikacyjno-sprzętowej państwowego zasobu geodezyjnego na poziomie województwa,
- rozbudowę aplikacji do analizy zmian w strukturze agrarnej, monitorowania zmian w sposobie użytkowania gruntów oraz ich bonitacji, a także do programowania i koordynacji prac urządzeniowo-rolnych w oparciu o dostępne bazy danych ewidencji gruntów i budynków (EGIB),
- zapewnienie interoperacyjności danych przestrzennych krajowej, regionalnej i lokalnej infrastruktury informacji przestrzennej oraz bezpieczeństwa danych i systemów teleinformatycznych,

- optymalizację wykorzystania infrastruktury dzięki zastosowaniu technologii chmury obliczeniowej;

(b) w zakresie komponentu lokalnego:

- działania w obszarze: informacji przestrzennej oraz rejestrów publicznych gromadzonych w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym: ewidencji gruntów i budynków EGIB, bazie danych obiektów topograficznych (BDOT500) oraz geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT),
- udostępnianie nowych usług oraz dostosowanie i poprawę funkcjonalności i poziomu dojrzałości usług już dostępnych,
- zapewnienie bezpieczeństwa danych i systemów teleinformatycznych,
- zapewnienie funkcjonalności do zasilania i aktualizacji wybranych elementów z rejestrów publicznych regionalnej infrastruktury informacji przestrzennej.

Zakres rzeczowo-finansowy oraz zasady realizacji przedsięwzięć w ramach poddziałania stanowią przedmiot uzgodnienia i porozumienia pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego prowadzącymi w ramach swoich zadań państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny, a Województwem Małopolskim w przedmiocie wspólnej realizacji geodezyjnych rejestrów publicznych.

W ramach realizowanych przedsięwzięć zapewnione zostaną:

- większa dostępność i jakość e-usług publicznych oraz otwarty dostęp do informacji sektora publicznego w obszarze informacji przestrzennej,
- poprawa jakości danych i zdolności rejestrów publicznych gromadzonych w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym do wzajemnej wymiany danych,
- interoperacyjność danych przestrzennych w ramach krajowej, regionalnej i lokalnej infrastruktury informacji przestrzennej, poprzez uruchomienie usług INSPIRE (udostępnienie także dla organów administracji publicznej innych niż służba geodezyjna i kartograficzna),
- preferencje dla obszarów, które mają istotne znaczenie ze względu na potencjał inwestycyjny regionu.

Poddziałanie 2.1.5

E-USŁUGI W OCHRONIE ZDROWIA

Wsparcie przeznaczone zostanie na rozwój regionalnego systemu informacji medycznej, służącego zapewnieniu elektronicznej wymiany danych medycznych oraz zwiększeniu w skali regionu dostępności i jakości e-usług świadczonych dla pacjentów, w sposób zintegrowany z centralnymi platformami informacji w ochronie zdrowia.

W ramach przedsięwzięcia, służącego rozwojowi systemu o zasięgu regionalnym, zapewnione zostaną:

w warstwie regionalnej:

- utworzenie i rozwój wspólnej platformy na poziomie regionalnym, umożliwiającej przetwarzanie i przesyłanie danych medycznych pomiędzy jednostkami medycznymi w regionie, zapewniającej funkcje systemu informacji medycznej przeznaczone dla

pacjentów (w zakresie dostępu do dokumentacji medycznej, w tym wyników badań, a także rejestracji online) oraz dla jednostek medycznych (w zakresie

- wyszukiwania i wymiany/udostępniania dokumentacji medycznej),
- zintegrowanie oraz zapewnienie komunikacji platformy regionalnej z platformami centralnymi realizowanymi w szczególności przez Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia;
- w warstwie lokalnej: większa dostępność i jakość e-usług publicznych w obszarze ochrony zdrowia, w szczególności dostęp do elektronicznej dokumentacji medycznej, poprzez:
- rozwój systemów teleinformatycznych wraz z doposażeniem w sprzęt informatyczny jednostek objętych projektem, jako komponent uzupełniający i niezbędny do udostępnienia e-usług publicznych w ramach projektu.

W ramach realizowanej interwencji zastosowane zostaną następujące zasady:

- formuła i zakres przedsięwzięcia uwzględniać będzie wnioski wynikające z realizacji projektu pilotażowego w ramach działania 1.2 Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013,
- z uwagi na wynikającą z zapisów RPO WM zasadę, zgodnie z którą doposażenie w sprzęt informatyczny będzie dopuszczalne wyłącznie jako element uzupełniający, niezbędny do realizacji projektu polegającego na świadczeniu e-usług, na etapie kwalifikowania do wsparcia poszczególnych jednostek weryfikowane będzie czy, a jeżeli tak to w jakim stopniu projekt zakłada wykorzystanie istniejącej infrastruktury, w celu preferowania projektów bazujących na wykorzystaniu istniejących systemów i zasobów oraz ograniczenia nakładów ponoszonych na doposażenie w sprzęt informatyczny.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 2.1.1

ELEKTRONICZNA ADMINISTRACJA

A. e-usługi publiczne w administracji: usługi administracji dla biznesu (A2B) i obywateli (A2C)

B. usługi wewnątrzadministracyjne (A2A) wspierające dla e-usług publicznych

C. nowe rozwiązania IT w administracji, służące cyfryzacji procesów i procedur administracyjnych

Typy projektów mogą być łączone.

Poddziałanie 2.1.2

CYFROWE ZASOBY REGIONALNE

A. cyfrowe udostępnianie informacji sektora publicznego ze źródeł administracyjnych

B. cyfrowe udostępnianie regionalnych zasobów kultury i dziedzictwa regionalnego oraz zasobów wspierających rozwój turystyki

Poddziałanie 2.1.3

E-USŁUGI W EDUKACJI

A. małopolska chmura edukacyjna: rozwój systemów teleinformatycznych wraz z wyposażeniem w sprzęt informatyczny (komponent uzupełniający i niezbędny dla e-usług publicznych)

Poddziałanie 2.1.4

E-USŁUGI W INFORMACJI PRZESTRZENNEJ

A. regionalny system cyfrowych rejestrów geodezyjnych

Poddziałanie 2.1.5

E-USŁUGI W OCHRONIE ZDROWIA

A. regionalny system informacji medycznej

Typ beneficjentów

Poddziałanie 2.1.1

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- jednostki administracji rządowej oraz jednostki im podległe lub przez nie nadzorowane: wyłącznie w zakresie projektów o zasięgu regionalnym

Poddziałanie 2.1.2

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- uczelnie
- jednostki naukowe
- instytucje kultury
- parki narodowe
- organizacje pozarządowe
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych

Poddziałanie 2.1.3

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- uczelnie
- jednostki naukowe
- organizacje pozarządowe
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych

Poddziałanie 2.1.4

- Województwo Małopolskie

- jednostki samorządu terytorialnego prowadzące w ramach swoich zadań państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny, które zawarły z Województwem Małopolskim porozumienie dotyczące wspólnej realizacji geodezyjnych rejestrów publicznych

Poddziałanie 2.1.5

- Województwo Małopolskie
- podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Działanie 2.1

W przypadku projektów generujących dochód po ukończeniu, dofinansowanie ustalane będzie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W przypadku projektów generujących dochód w trakcie wdrażania zastosowane zostanie pomniejszenie kosztów kwalifikowanych na podstawie art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Poddziałanie 2.1.1

zgodnie z zapisami w pkt 24

Poddziałanie 2.1.2

zgodnie z zapisami w pkt 24

Poddziałanie 2.1.3

90% – w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Poddziałanie 2.1.4

90% – w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Poddziałanie 2.1.5

90% – w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

Poddziałanie 2.1.1

w odniesieniu do trybu konkursowego – maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych: 2 000 000 PLN

Poddziałanie 2.1.2 - Poddziałanie 2.1.5 - nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 3.1 STREFY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ

Cel i uzasadnienie działania

Interwencja podejmowana w ramach działania ukierunkowana jest na wyposażenie regionu w podstawową infrastrukturę sprzyjającą rozwijaniu działalności gospodarczej oraz lokowaniu inwestycji na terenie Małopolski.

Realizacja działania przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz rozwijania działalności gospodarczej.

W ramach działania realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu tworzenia i rozbudowy infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego – tworzenie oraz rozbudowa stref aktywności gospodarczej (SAG).

W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach działania zastosowanie będą mieć następujące zasady:

- zgodność z zapisami Umowy Partnerstwa,
- SAG to wydzielony pod względem obszarowym i przygotowany do inwestycji teren o powierzchni co najmniej 2 ha, odpowiadający zapotrzebowaniu potencjalnych inwestorów, na którym zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego lub dokumentem równoważnym, jest lub będzie prowadzona działalność gospodarcza. Powierzchnię SAG odnosi się do obszaru objętego projektem, przy czym np. w sytuacji poszerzania istniejącej SAG, jeżeli tworzona infrastruktura będzie dostępna dla podmiotów działających w funkcjonującej części SAG (będą z niej korzystać) projekt dotyczy całego obszaru strefy,
- przez kompleksowe uzbrojenie / dozbrojenie rozumie się inwestycje zapewniające uzbrojenie obszaru SAG w infrastrukturę komunalną, z wyłączeniem infrastruktury energetycznej (inne ewentualne wyłączenia zostaną doprecyzowane w podręczniku wydatków kwalifikowalnych), adekwatne do zdiagnozowanego zapotrzebowania konkretnej strefy,
- usytuowanie tworzonej lub rozbudowywanej SAG musi wynikać z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub dokumentu równoważnego. W celu identyfikacji strategicznych zamierzeń beneficjenta w zakresie tworzenia SAG, przyjmuje się, że w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- powinien on wykazać zgodność zamierzeń projektowych ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, o którym mowa w art. 9-13 ustawy z dn. 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2003, Nr 80, poz. 717 z późn. zm.). Za dokument równoważny wskazujący na możliwość realizacji inwestycji uznaje się również decyzję / decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, dotyczące obszaru SAG,
- projekty dotyczące SAG ukierunkowane są na tworzenie lub rozbudowę infrastruktury na terenach przeznaczonych na prowadzenie działalności produkcyjnej lub usługowej bez możliwości lokowania obiektów mieszkaniowych, turystycznych oraz handlowych. Jako obiekt handlowy należy rozumieć obiekt stanowiący całość techniczno-użytkową, przeznaczony do sprzedaży detalicznej towarów. W okresie

realizacji projektu oraz trwałości projektu, na terenie uzbrojonym w ramach wsparcia ze środków RPO WM, dopuszcza się handel detaliczny, gdy spełniony zostanie co najmniej jeden z następujących warunków:

- sprzedaż detaliczna stanowi element innej działalności gospodarczej i nie jest działalnością wiodącą oraz jednocześnie powierzchnia sprzedaży nie jest usytuowana w obiekcie handlowym (np. sklepy przyfabryczne / przyzakładowe);
- placówka handlowa z przeznaczeniem na zaplecze socjalne dla pracowników przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie strefy, mająca charakter ogólnodostępny, która nie jest usytuowana w obiekcie handlowym, a zajmowana przez nią lub/i przez inne placówki handlowe powierzchnia stanowi łącznie nie więcej niż 15% powierzchni całego obiektu, w którym jest / są ulokowane.

Zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dopuszczające na obszarze objętym projektem prowadzenie działalności handlowej – nie dyskwalifikują projektu z możliwości wsparcia.

- wydatki poniesione na uzbrojenie/dozbrojenie terenu, który jest / zostanie przeznaczony na inwestycje turystyczne, obiekty handlowe oraz mieszkaniowe – stanowią wydatki niekwalifikowane projektu,
- SAG objęte wsparciem w ramach RPO WM mogą przyjmować przedsiębiorstwa w każdej fazie rozwoju. Z możliwości takiej nie wyłącza się przedsiębiorstw dużych. Jednak, z uwagi na fakt, iż środki finansowe w ramach CT 3 mają służyć podnoszeniu konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, wkład EFRR będzie proporcjonalnie pomniejszony w sytuacji wykorzystania uzbrojonej infrastruktury przez duże przedsiębiorstwa – zakłada się, że pomniejszenie będzie proporcjonalne do powierzchni SAG zajętej przez duże przedsiębiorstwa,
- w umowie o dofinansowanie uwzględniany zostanie wskaźnik dotyczący pełnego wykorzystania przez przedsiębiorców powierzchni uzbrojonych terenów oraz zasady pomniejszenia wkładu EFRR w przypadku jego nieosiągnięcia.

Za teren zagospodarowany SAG uznaje się teren, którego na moment zamknięcia programu operacyjnego nie można zaoferować jako terenu wolnego dla przedsiębiorstw (włączając w to tzw. rezerwy terenowe), pod warunkiem potwierdzenia tego stanu stosownymi umowami, projekty mające na celu przygotowanie nowej SAG lub rozszerzenia powierzchni strefy istniejącej są realizowane pod warunkiem nie powielania dostępnej infrastruktury, chyba że limit dostępnej powierzchni został wyczerpany,

Przyjmuje się, że w przypadku istniejących SAG, zagospodarowanie 65% obszaru strefy przeznaczonego dla inwestorów lub limit wolnego terenu nie odpowiadającego zapotrzebowaniu zgłaszanemu przez potencjalnych inwestorów (tj. z wyłączeniem powierzchni wykorzystywanej pod infrastrukturę), oznaczają wyczerpanie limitu dostępnej powierzchni. Za punkt odniesienia przyjmuje się SAG zlokalizowane na terenie danej gminy,

realizacja inwestycji musi służyć ogółowi podmiotów zlokalizowanych/ lokalizowanych na obszarze objętym projektem (zapewnić potencjalny dostęp/korzyść z wytworzonych produktów wszystkim podmiotom), produkty projektu nie mogą być dedykowane poszczególnym podmiotom w SAG.

IZ opracuje zasady ustalania wskaźnika dotyczącego pełnego wykorzystania terenów uzbrojonych wraz z zasadami pomniejszenia wkładu EFRR w przypadku jego nieosiągnięcia oraz zasady pomniejszania wkładu EFRR w przypadku korzystania z infrastruktury przez duże przedsiębiorstwa

Poddziałanie 3.1.1

STREFY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ – ZIT

W ramach poddziałania wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia z zakresu tworzenia nowych i rozbudowy istniejących stref aktywności gospodarczej o przeznaczeniu przemysłowym / usługowym (SAG), poprzez kompleksowe uzbrojenie lub dozbrojenie terenów inwestycyjnych – także działających w formule parków przemysłowych, w tym m.in. tworzenia na ich terenie wewnętrznych układów komunikacyjnych oraz wyposażenia w niezbędną do ich funkcjonowania infrastrukturę, budynki i budowle (budynki i budowle wyłącznie w ograniczonym zakresie).

Rozbudowa SAG rozumiana jest jako poszerzenie granic istniejącej już strefy lub dozbrojenie strefy w istniejących granicach.

Poddziałanie 3.1.2

STREFY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ – SPR

W ramach poddziałania wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia z zakresu tworzenia nowych i rozbudowy istniejących stref aktywności gospodarczej o przeznaczeniu przemysłowym / usługowym (SAG) poprzez kompleksowe uzbrojenie lub dozbrojenie terenów inwestycyjnych – także działających w formule parków przemysłowych, w tym m.in. tworzenia na ich terenie wewnętrznych układów komunikacyjnych oraz wyposażenia w niezbędną do ich funkcjonowania infrastrukturę, budynki i budowle (budynki i budowle wyłącznie w ograniczonym zakresie).

Rozbudowa SAG rozumiana jest jako poszerzenie granic istniejącej już strefy lub dozbrojenie strefy w istniejących granicach.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 3.1.1

STREFY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ – ZIT

A. tworzenie nowych lub rozbudowa istniejących SAG

Poddziałanie 3.1.2

STREFY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ – SPR

A. tworzenie nowych lub rozbudowa istniejących SAG

Typ beneficjentów

Poddziałanie 3.1.1

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- podmioty zarządzające terenami inwestycyjnymi (SAG)

z obszaru objętego strategią ZIT – miejski obszar funkcjonalny Krakowa – Metropolia Krakowska

Poddziałanie 3.1.2

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- podmioty zarządzające terenami inwestycyjnymi (SAG)

z obszaru objętego SPR

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85% – w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, obowiązujących na dzień udzielania wsparcia, w tym w szczególności z rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie: rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

W przypadku projektów generujących dochód po ukończeniu, dofinansowanie ustalone będzie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W przypadku projektów generujących dochód w trakcie wdrażania zastosowane zostanie pomniejszenie kosztów kwalifikowanych na podstawie art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 3.2 PROMOCJA POSTAW PRZEDSIĘBIORCZYCH ORAZ POTENCJAŁ IOB

Cel i uzasadnienie działania

Interwencja podejmowana w ramach działania ukierunkowana jest na tworzenie warunków sprzyjających kreowaniu i wdrażaniu innowacyjnych pomysłów biznesowych oraz budowanie potencjału IOB.

W ramach działania realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu promocji przedsiębiorczości oraz profesjonalizacji usług doradczych IOB.

W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach działania zastosowanie będą mieć następujące zasady:

1. W zakresie promocji postaw przedsiębiorczych, przedmiotem wsparcia będą przedsięwzięcia z zakresu promocji przedsiębiorczości i kreowania postaw przedsiębiorczych, m.in. poprzez wzmocnienie systemu wspierającego proces rozwoju nowych firm (MŚP funkcjonujące na rynku nie dłużej niż 24 m-ce), w tym działających w oparciu o nowe technologie. Przewiduje się m.in. realizację regionalnego programu wspierania przedsiębiorczości, który będzie służył wzmocnieniu systemu wspierającego proces inicjowania, tworzenia i rozwoju nowych firm, w szczególności działających w oparciu o nowe technologie.

W tym zakresie dopuszcza się przedsięwzięcia z zakresu wsparcia rozwoju nowych firm poprzez świadczenie specjalistycznych usług przez inkubatory przedsiębiorczości, ośrodki przedsiębiorczości akademickiej. W takim przypadku elementem projektu mogą być inwestycje w infrastrukturę tych podmiotów, jednak z uwzględnieniem warunków wskazanych w Umowie Partnerstwa. W obszarze tym nie wyklucza się również wsparcia dla m.in. infrastruktury living-labs (dosłownie „żywych laboratoriów”, stanowiących instrument wdrażania podejścia popytowego do innowacyjności, tworzących warunki do współpracy różnych podmiotów np. producentów z użytkownikami), centrów co-working (pracowni oferujących przedsiębiorcom dostęp do profesjonalnie wyposażonych miejsc pracy, tworzących warunki dla intensyfikacji kontaktów, nawiązywania współpracy, budowy profesjonalnego wizerunku), a więc infrastruktury tworzącej warunki dla intensyfikacji rozwoju przedsiębiorstw we wczesnej fazie rozwoju.

Zgodnie z wymogami Umowy Partnerstwa, wsparcie infrastruktury i budowy nowych obiektów IOB – ośrodków przedsiębiorczości (w tym np. inkubatorów przedsiębiorczości / technologicznych oraz istniejących przy uczelniach Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości oraz Centrów Transferu Technologii) będzie możliwe tylko pod warunkiem spełnienia następujących zasad:

- działalność IOB – ośrodków przedsiębiorczości wpisuje się w regionalną strategię inteligentnej specjalizacji,
- beneficjent dysponuje strategią/planem wykorzystania infrastruktury planowanej do realizacji w ramach przedsięwzięcia, w tym strategią świadczenia usług,

- działalność IOB – ośrodków przedsiębiorczości opiera się o zidentyfikowane potrzeby,
- przedsięwzięcie nie powiela dostępnej infrastruktury IOB – ośrodków przedsiębiorczości o podobnym profilu zlokalizowanej w danym subregionie, chyba że limit dostępnej oferty został wyczerpany,
- w realizacji przez IOB – ośrodki przedsiębiorczości usług na rzecz konkretnych grup przedsiębiorców wykorzystują dostępne standardy świadczenia usług wypracowane na poziomie krajowym (w tym zasad odnoszących się do poziomu współfinansowania usług IOB przez przedsiębiorców).

2. W zakresie profesjonalizacji usług doradczych IOB, celem interwencji jest zwiększenie dostępności do wysokiej jakości, specjalistycznych, dostosowanych do potrzeb ostatecznych odbiorców (MŚP) usług doradczych świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu. Przedmiotem projektu mogą być nowe lub znacząco ulepszone specjalistyczne usługi, stanowiące odpowiedź na potrzeby zgłaszane w tym zakresie przez sektor MŚP. Oznacza to, że w roku następującym po realizacji projektu, IOB będzie zobowiązana przedstawić dowody znacznego wykorzystania usług przez MŚP.

Przez usługi specjalistyczne rozumie się usługi, które nie są związane ze zwykłymi kosztami operacyjnymi przedsiębiorstwa, takimi jak np. rutynowe usługi doradztwa podatkowego, regularne usługi prawnicze lub reklama.

Wsparcie dla profesjonalizacji usług doradczych zostanie przyznane IOB, która spełnia następujące warunki:

- dysponuje strategią biznesową, która wskazuje zróżnicowane źródła przychodów IOB oraz potwierdza zdolność do pracy w warunkach rynkowych i prowadzenia działalności finansowo samowystarczalnej (lub przewiduje stopniowe osiągnięcie samofinansowania do końca okresu kwalifikowalności / okresu trwałości),
- posiada roczny plan pracy,
- wykorzystuje dostępne standardy świadczenia usług, wypracowane co najmniej na poziomie krajowym,
- zapewnia monitoring świadczonych usług oraz ich jakości.

Przykładowe rodzaje projektów

PROMOCJA POSTAW PRZEDSIĘBIORCZYCH ORAZ POTENCJAŁ IOB

A. promocja postaw przedsiębiorczych

B. profesjonalizacja usług doradczych IOB

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- instytucje otoczenia biznesu
- podmioty prowadzące ośrodki przedsiębiorczości akademickiej

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85% – w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, obowiązujących na dzień udzielania wsparcia, w tym w szczególności z rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie: rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

W przypadku projektów generujących dochód dofinansowanie UE ustalane będzie na podstawie art. 61 albo 65 rozporządzenia 1303/2013.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 4.1 ZWIĘKSZENIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Cel i uzasadnienie działania

Głównym celem interwencji jest wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii oraz zintegrowanie tych działań z rozwojem infrastruktury dystrybucyjnej.

Interwencja obejmować będzie projekty zmierzające do wzrostu produkcji energii elektrycznej i ciepła pochodzących z odnawialnych zasobów energii poprzez realizację inwestycji w zakresie budowy lub przebudowy jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła.

Promowane będzie przede wszystkim wykorzystanie małych źródeł energii, zlokalizowanych blisko odbiorcy, zmniejszających straty przesyłowe oraz zapewniających efekt ekologiczny poprzez wzrost udziału energii odnawialnej w konsumpcji (energetyka rozproszona).

Wspierane działania zapewnią dywersyfikację, jak również zwiększą bezpieczeństwo energetyczne regionu przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań i lokalnych potencjałów. Przyczynią się również do rozwoju nowych, ingerujących w mniejszym stopniu w

środowisko, prooszczędnościowych i proefektywnościowych technologii w tym segmencie rynku. Rezultatem realizacji tych działań będzie przyczynienie się do wypełnienia celów zapisanych w pakiecie klimatyczno-energetycznym.

Osiągnięcie zakładanych celów będzie możliwe dzięki inwestowaniu w rozwój nie tylko samych źródeł, ale również w sieci elektroenergetyczne służące przyłączeniu nowych jednostek wytwórczych energii z OZE. Wsparcie uzyskają inwestycje związane z budową i przebudową dystrybucyjnych sieci elektroenergetycznych poszerzające ich zdolności do przyłączania nowych instalacji oraz obniżające straty w procesie dystrybucji energii.

Poddziałanie 4.1.1

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY PRODUKCJI ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH

Wsparciem zostaną objęte projekty polegające na budowie, rozbudowie oraz przebudowie infrastruktury (w tym zakup niezbędnych urządzeń) mające na celu produkcję energii elektrycznej i/lub ciepłej.

W szczególności inwestycje w budowę/przebudowę:

- instalacji wykorzystujących energię słońca (np. kolektory słoneczne,
- fotowoltaika),
- jednostek wykorzystujących energię geotermalną,
- pomp ciepła,
- małych elektrowni wodnych,
- elektrowni wiatrowych,
- instalacji wykorzystujących biomasę,
- instalacji wykorzystujących biogaz.

W przypadku inwestowania przez beneficjentów (w tym prosumentów) w instalacje wykorzystywane do wytwarzania energii elektrycznej, może ona być wytwarzana na potrzeby własne, jak również z możliwością sprzedaży do sieci. Jeżeli projekt zakłada przyłączenie do sieci preferowane będzie posiadanie przez beneficjenta ważnych technicznych warunków przyłączenia wszystkich ujętych w projekcie źródeł wytwarzania energii do sieci elektroenergetycznej.

W przypadku tego rodzaju projektów dofinansowanie będzie mogło obejmować również przyłącza jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do najbliższej istniejącej sieci i stanowić integralną część projektu, niezbędną dla osiągnięcia celów tego projektu. W tym kontekście przyłącze, rozumiane jest jako odcinek sieci łączący jednostkę/jednostki wytwarzania energii z punktem, w którym następuje rozgraniczenie własności sieci między właścicielem jednostki wytwórczej i operatorem sieci.

W ramach poddziałania realizowane będą mogły być też inwestycje w zakresie wytwarzania ze źródeł odnawialnych energii w kogeneracji w układach spełniających kryterium wysokosprawnej kogeneracji. W przypadku tego rodzaju projektów wsparcie otrzyma budowa, uzasadnionych pod względem ekonomicznym, nowych instalacji o jak najmniejszej z możliwych emisji CO₂ oraz innych zanieczyszczeń powietrza.

Wsparcie będzie skierowane na jednostki o mniejszej mocy wytwarzania:

Podział wg mocy:

- energia wodna – do 5 MWe,
- energia wiatru – do 5 MWe,
- energia słoneczna – do 2 MWe/MWth,
- energia geotermalna – do 2 MWth,
- energia biogazu – do 1 MWe,
- energia biomasy – do 5 MWth/MWe,
- energia w kogeneracji – do 1 MW.

Inwestycje w OZE muszą uwzględniać wymogi wynikające z planów zagospodarowania przestrzennego.

Kluczowe w ramach oceny projektów dotyczących wytwarzania energii z OZE będzie kryterium efektywności kosztowej oraz osiągniętych rezultatów wpisujących się w cele priorytetu inwestycyjnego. Jednym z czynników branych pod uwagę przy wyborze inwestycji do wsparcia będzie koncepcja opłacalności, czyli najlepszego stosunku wielkości środków unijnych przeznaczonych na uzyskanie np. 1MWh energii lub 1MW mocy zainstalowanej wynikających z budowy danej instalacji.

Poza tym o wsparciu takich projektów decydować będą także inne osiągnięte rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych (np. wielkość redukcji CO₂). Dodatkowo występujące na danym obszarze zagrożenia środowiskowe, w szczególności dotyczące jakości powietrza będą również warunkowały wybór inwestycji. W szczególności będzie to związane z inwestycjami w zakresie spalania biomasy, które powinny być zgodne z zapisami wojewódzkiego planu ochrony powietrza oraz wprowadzanymi na danym obszarze dodatkowymi ograniczeniami.

W zakresie dotyczącym budowy instalacji do produkcji biokomponentów i biopaliw wsparcie będzie skierowane na składniki i paliwa drugiej/trzeciej generacji.

Projekty powinny, w stosownych przypadkach, przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu.

Ograniczenia:

Rozwój hydroelektrowni:

1. Wyłącznie w oparciu o istniejące już budowle piętrzące lub wyposażone w hydroelektrownie, przy zapewnieniu pełnej drożności budowli dla przemieszczeń fauny wodnej
2. Zastosowanie warunków dotyczących zgodności projektów z Ramową Dyrektywą Wodną i dokumentami na poziomie krajowym

Poddziałanie 4.1.2

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY DYSTRYBUCJI ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH

Celem poddziałania jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania sieci elektroenergetycznej umożliwiającego przyłączenie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w rozproszeniu. Wsparcie będzie kierowane na rozwój

sieci dystrybucyjnych średniego i niskiego napięcia poniżej 110 kV wraz z niezbędnymi elementami (np. transformatory).

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 4.1.1

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY PRODUKCJI ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH

- A. wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych¹
- B. wytwarzanie energii cieplnej ze źródeł odnawialnych
- C. wytwarzanie energii w ramach wysokosprawnej kogeneracji ze źródeł odnawialnych
- D. projekty kompleksowe wykorzystujące OZE do wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej

Poddziałanie 4.1.2

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY DYSTRYBUCJI ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH

- A. budowa, rozbudowa i przebudowa sieci dystrybucyjnych wraz z niezbędnymi jej elementami

Typ beneficjentów

Poddziałanie 4.1.1

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- administracja rządowa
- jednostki naukowe
- uczelnie
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe
- instytucje kultury
- podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia
- organizacje pozarządowe
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jst lub ich związki

Poddziałanie 4.1.2

- Operator Systemu Dystrybucyjnego

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Działanie 4.1

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, obowiązujących na dzień udzielania wsparcia, w tym w szczególności z rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju

regionalnego na podstawie: rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

W przypadku projektów generujących dochód po ukończeniu, dofinansowanie ustalone będzie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W przypadku projektów generujących dochód w trakcie wdrażania zastosowane zostanie pomniejszenie kosztów kwalifikowanych na podstawie art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Poddziałanie 4.1.1

60% – w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 4.3 POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W SEKTORZE PUBLICZNYM I MIESZKANIOWYM

Cel i uzasadnienie działania

Głównym celem interwencji realizowanej w ramach działania jest zwiększenie efektywności energetycznej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym.

Zgodnie z przyjętym pakietem energetyczno-klimatycznym jednym z celów wyznaczonych do osiągnięcia do 2020 r. jest zmniejszenie zużycia energii o 20%. Najbardziej skutecznym sposobem osiągnięcia celu jest zwiększenie efektywności energetycznej. Obszarami posiadającymi największy potencjał są m.in. budynki użyteczności publicznej i mieszkalne wielorodzinne. Dla osiągnięcia jak największego efektu konieczne jest wprowadzenie kompleksowego wymiaru modernizacji energetycznej opartego o liczne ulepszenia techniczne w różnych dziedzinach, znacznie szersze wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, a także wprowadzenie zasad energooszczędnego użytkowania budynku oraz systemu monitoringu i sterowania użytkowaniem energii.

Dodatkowo w ramach interwencji przewiduje się, iż wsparcie skierowane będzie na inwestowanie w rozwój budownictwa energooszczędnego oraz pasywnego. Wsparcie to będzie ukierunkowane wyłącznie na projekty o charakterze demonstracyjnym, pilotażowym. Projekty takie będą miały na celu szerzenie wiedzy na temat korzyści ekonomicznych wynikających z zastosowania tego rodzaju rozwiązań w budownictwie przy jednoczesnym promowaniu ich wykorzystania z punktu widzenia ochrony klimatu.

Poddziałanie 4.3.1

GŁĘBOKA MODERNIZACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ – ZIT

W ramach poddziałania wspierane będą inwestycje w zakresie głębokiej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą źródeł ciepła, w tym z możliwością zastosowania odnawialnych źródeł energii.

Warunkiem poprzedzającym realizację projektów będzie przeprowadzenie audytów energetycznych, które posłużą m.in. do zdobycia odpowiedniej wiedzy o profilu istniejącego zużycia energii danego budynku lub zespołu budynków oraz określa i skwantyfikują możliwości opłacalnych ekonomicznie oszczędności energetycznych i możliwych do wprowadzenia rozwiązań technologicznych i organizacyjnych.

W ramach modernizacji energetycznej wsparcie będzie skierowane na możliwie szeroki zakres prac, w tym:

- a) ocieplenie obiektu, wymiana okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne;
- b) przebudowa systemów grzewczych³ (wraz z wymianą źródła ciepła, podłączeniem do niego lub modernizacją przyłącza, podłączenie do sieci ciepłowniczej), systemów wentylacji i klimatyzacji, instalacją systemów chłodzących;
- c) zastosowanie automatyki pogodowej i systemów zarządzania budynkiem;
- d) budowa lub modernizacja wewnętrznych instalacji odbiorczych oraz likwidacja dotychczasowych źródeł ciepła;
- e) instalacja mikrokogeneracji / mikrotrigeneracji na potrzeby własne;
- f) wykorzystanie technologii OZE w budynkach, przy założeniu, iż do sieci dystrybucyjnej oddawana będzie wyłącznie niewykorzystana część energii elektrycznej. Projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii będą otrzymywały wyższą punktację podczas oceny (np. pompy ciepła).

W odniesieniu do zakresu dotyczącego wymiany/likwidacji starego źródła ciepła (jako element projektu) wsparcie może zostać udzielone wyłącznie na nowe urządzenia grzewcze spalające biomasę lub wykorzystujące paliwa gazowe. Warunkiem będzie także:

- brak ekonomicznego uzasadnienia podłączenia budynku do sieci ciepłowniczej;
- osiągnięcie znacznego zwiększenia efektywności energetycznej;
- zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza;
- przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu.

Dodatkowo warunkiem uzyskania wsparcia będzie konieczność zastosowania indywidualnych liczników ciepła, ciepłej wody oraz chłodu. Montaż liczników nie jest obligatoryjny w przypadku, gdy nie jest to technicznie i ekonomicznie uzasadnione lub gdy budynek będący przedmiotem termomodernizacji został uprzednio wyposażony w ww. urządzenia. Istnieje także obowiązek instalacji termostatów i zaworów podpionowych, jeżeli będzie to wynikać z przeprowadzonego audytu energetycznego. Powyższe wydatki będą stanowić koszt kwalifikowany.

Preferowane będą projekty z zakresu głębokiej, kompleksowej modernizacji energetycznej zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%, natomiast projekty zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do dofinansowania. Projekty oceniane będą głównie w oparciu o kryterium efektywności kosztowej oraz osiągniętych efektów wpisujących się w cele osi priorytetowej. Ponadto o wsparciu takich projektów decydować będą także inne osiągnięte rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych (np. wielkość redukcji CO₂).

W odniesieniu do obiektów infrastruktury ochrony zdrowia wsparcie może być skierowane wyłącznie na budynki, których funkcjonowanie będzie uzasadnione w kontekście map potrzeb zdrowotnych opracowanych przez Ministerstwo Zdrowia.

Uwarunkowanie to nie dotyczy inwestycji w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz środowiskowych form opieki, a także podmiotów leczniczych nie podlegających mapom zdrowotnym. Inwestycje te będą mogły być współfinansowane po przyjęciu przez Komitet Sterujący Planu działań, pod warunkiem, że diagnoza lub dane w dostępnych rejestrach umożliwiają weryfikację zasadności ich realizacji. Preferencjami objęte zostaną także budynki o istotnych funkcjach społecznych.

Poddziałanie 4.3.2

GŁĘBOKA MODERNIZACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ – SPR

W ramach poddziałania wspierane będą inwestycje w zakresie głębokiej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą źródeł ciepła, w tym z możliwością zastosowania odnawialnych źródeł energii.

Warunkiem poprzedzającym realizację projektów będzie przeprowadzenie audytów energetycznych, które posłużą m.in. do zdobycia odpowiedniej wiedzy o profilu istniejącego zużycia energii danego budynku lub zespołu budynków oraz określą i skwantyfikują możliwości opłacalnych ekonomicznie oszczędności energetycznych i możliwych do wprowadzenia rozwiązań technologicznych i organizacyjnych.

W ramach modernizacji energetycznej wsparcie będzie skierowane na możliwie szeroki zakres prac, w tym:

- a) ocieplenie obiektu, wymiana okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne;
- b) przebudowa systemów grzewczych⁴ (wraz z wymianą źródła ciepła, podłączeniem do niego lub modernizacją przyłącza, podłączenie do sieci ciepłowniczej), systemów wentylacji i klimatyzacji, instalacją systemów chłodzących;
- c) zastosowanie automatyki pogodowej i systemów zarządzania budynkiem;

- d) budowa lub modernizacja wewnętrznych instalacji odbiorczych oraz likwidacja dotychczasowych źródeł ciepła;
- e) instalacja mikrogeneracji / mikrotrigeneracji na potrzeby własne;
- f) wykorzystanie technologii OZE w budynkach, przy założeniu, iż do sieci dystrybucyjnej oddawana będzie wyłącznie niewykorzystana część energii elektrycznej. Projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii będą otrzymywały wyższą punktację podczas oceny (np. pompy ciepła).

W odniesieniu do zakresu dotyczącego wymiany/likwidacji starego źródła ciepła (jako element projektu) wsparcie może zostać udzielone wyłącznie na nowe urządzenia grzewcze spalające biomasę lub wykorzystujące paliwa gazowe. Warunkiem będzie także: brak ekonomicznego uzasadnienia podłączenia budynku do sieci ciepłowniczej; osiągnięcie znacznego zwiększenia efektywności energetycznej; zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza; przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu.

Dodatkowo warunkiem uzyskania wsparcia będzie konieczność zastosowania indywidualnych liczników ciepła, ciepłej wody oraz chłodu. Montaż liczników nie jest obligatoryjny w przypadku, gdy nie jest to technicznie i ekonomicznie uzasadnione lub gdy budynek będący przedmiotem termomodernizacji został uprzednio wyposażony w ww. urządzenia. Istnieje także obowiązek instalacji termostatów i zaworów podpionowych, jeżeli będzie to wynikać z przeprowadzonego audytu energetycznego. Powyższe wydatki będą stanowić koszt kwalifikowany.

Preferowane będą projekty z zakresu głębokiej, kompleksowej modernizacji energetycznej zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%, natomiast projekty zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do dofinansowania. Projekty oceniane będą głównie w oparciu o kryterium efektywności kosztowej oraz osiągniętych efektów wpisujących się w cele osi priorytetowej. Ponadto o wsparciu takich projektów decydować będą także inne osiągnięte rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych (np. wielkość redukcji CO₂).

W odniesieniu do obiektów infrastruktury ochrony zdrowia wsparcie może być skierowane wyłącznie na budynki, których funkcjonowanie będzie uzasadnione w kontekście map potrzeb zdrowotnych opracowanych przez Ministerstwo Zdrowia.

Uwarunkowanie to nie dotyczy inwestycji w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz środowiskowych form opieki, a także podmiotów leczniczych nie podlegających mapom zdrowotnym. Inwestycje te będą mogły być współfinansowane po przyjęciu przez Komitet Sterujący Planu działań, pod warunkiem, że diagnoza lub dane w dostępnych rejestrach umożliwiają weryfikację zasadności ich realizacji. Preferencjami objęte zostaną także budynki o istotnych funkcjach społecznych.

Poddziałanie 4.3.3

GŁĘBOKA MODERNIZACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ – INWESTYCJE REGIONALNE

Poddziałanie będzie skierowane na realizację inwestycji w budynkach należących do Województwa Małopolskiego oraz podległych jednostek.

W ramach poddziałania wspierane będą inwestycje w zakresie głębokiej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą źródeł ciepła, w tym z możliwością zastosowania odnawialnych źródeł energii.

Warunkiem poprzedzającym realizację projektów będzie przeprowadzenie audytów energetycznych, które posłużą m.in. do zdobycia odpowiedniej wiedzy o profilu istniejącego zużycia energii danego budynku lub zespołu budynków oraz określa i skwantyfikują możliwości opłacalnych ekonomicznie oszczędności energetycznych i możliwych do wprowadzenia rozwiązań technologicznych i organizacyjnych.

W ramach modernizacji energetycznej wsparcie będzie skierowane na możliwie szeroki zakres prac, w tym:

- a) ocieplenie obiektu, wymiana okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne;
- b) przebudowa systemów grzewczych⁵ (wraz z wymianą źródła ciepła, podłączeniem do niego lub modernizacją przyłącza, podłączenie do sieci ciepłowniczej), systemów wentylacji i klimatyzacji, instalacją systemów chłodzących;
- c) zastosowanie automatyki pogodowej i systemów zarządzania budynkiem;
- d) budowa lub modernizacja wewnętrznych instalacji odbiorczych oraz likwidacja dotychczasowych źródeł ciepła;
- e) instalacja mikrokogeneracji / mikrotrigeneracji na potrzeby własne;
- f) wykorzystanie technologii OZE w budynkach, przy założeniu, iż do sieci dystrybucyjnej oddawana będzie wyłącznie niewykorzystana część energii elektrycznej. Projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii będą otrzymywały wyższą punktację podczas oceny (np. pompy ciepła).

W odniesieniu do zakresu dotyczącego wymiany/likwidacji starego źródła ciepła (jako element projektu) wsparcie może zostać udzielone wyłącznie na nowe urządzenia grzewcze spalające biomasę lub wykorzystujące paliwa gazowe. Warunkiem będzie także:

- brak ekonomicznego uzasadnienia podłączenia budynku do sieci ciepłowniczej;
- osiągnięcie znacznego zwiększenia efektywności energetycznej;
- zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza;
- przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu.

Dodatkowo warunkiem uzyskania wsparcia będzie konieczność zastosowania indywidualnych liczników ciepła, ciepłej wody oraz chłodu. Montaż liczników nie jest obligatoryjny w przypadku, gdy nie jest to technicznie i ekonomicznie uzasadnione lub gdy budynek będący przedmiotem termomodernizacji został uprzednio wyposażony w ww. urządzenia. Istnieje także obowiązek instalacji termostatów i zaworów podpionowych, jeżeli będzie to wynikać z przeprowadzonego audytu energetycznego. Powyższe wydatki będą stanowić koszt kwalifikowany.

Preferowane będą projekty z zakresu głębokiej, kompleksowej modernizacji energetycznej zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%, natomiast projekty zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do dofinansowania. Projekty oceniane będą głównie w oparciu o kryterium efektywności kosztowej oraz osiągniętych efektów wpisujących się w cele osi priorytetowej. Ponadto o wsparciu takich projektów decydować będą także inne osiągnięte rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych (np. wielkość redukcji CO₂).

W odniesieniu do obiektów infrastruktury ochrony zdrowia wsparcie może być skierowane wyłącznie na budynki, których funkcjonowanie będzie uzasadnione w kontekście map potrzeb zdrowotnych opracowanych przez Ministerstwo Zdrowia.

Uwarunkowanie to nie dotyczy inwestycji w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz środowiskowych form opieki, a także podmiotów leczniczych nie podlegających mapom zdrowotnym. Inwestycje te będą mogły być współfinansowane po przyjęciu przez Komitet Sterujący Planu działań, pod warunkiem, że diagnoza lub dane w dostępnych rejestrach umożliwiają weryfikację zasadności ich realizacji. Preferencjami objęte zostaną także budynki o istotnych funkcjach społecznych.

W ramach poddziałania przewiduje się, iż wsparcie skierowane będzie także na inwestowanie w rozwój budownictwa energooszczędnego oraz pasywnego. Wsparcie to będzie ukierunkowane wyłącznie na projekty o charakterze demonstracyjnym, pilotażowym. Projekty takie będą miały na celu szerzenie wiedzy na temat korzyści ekonomicznych wynikających z zastosowania tego rodzaju rozwiązań w budownictwie przy jednoczesnym promowaniu ich z punktu widzenia ochrony klimatu.

Poddziałanie 4.3.4

GŁĘBOKA MODERNIZACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW WIELORODZINNYCH MIESZKANIOWYCH – INSTRUMENT FINANSOWY

Celem działania jest utworzenie instrumentu finansowego, który będzie ukierunkowany na wsparcie inwestycji w zakresie głębokiej modernizacji energetycznej budynków wielorodzinnych mieszkaniowych wraz z wymianą źródeł ciepła, w tym z możliwością zastosowania odnawialnych źródeł energii.

Warunkiem poprzedzającym realizację projektów będzie przeprowadzenie przez beneficjentów audytów energetycznych, które posłużą m.in. do zdobycia odpowiedniej wiedzy o profilu istniejącego zużycia energii danego budynku lub zespołu budynków oraz określa i skwantyfikują możliwości opłacalnych ekonomicznie oszczędności energetycznych i możliwych do wprowadzenia rozwiązań technologicznych i organizacyjnych.

W ramach modernizacji energetycznej wsparcie będzie skierowane na bardzo szeroki zakres prac, w tym:

- a) ocieplenie obiektu, wymiana okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne;
- b) przebudowa systemów grzewczych⁶ (wraz z wymianą źródła ciepła, podłączeniem do niego lub modernizacją przyłącza, podłączenie do sieci ciepłowniczej), systemów wentylacji i klimatyzacji, instalacją systemów chłodzących;
- c) zastosowanie automatyki pogodowej i systemów zarządzania budynkiem;

- d) budowa lub modernizacja wewnętrznych instalacji odbiorczych oraz likwidacja dotychczasowych źródeł ciepła;
- e) instalacja mikrokogeneracji/mikrotrigeneracji na potrzeby własne;
- f) wykorzystanie technologii OZE w budynkach, przy założeniu iż do sieci dystrybucyjnej oddawana będzie wyłącznie niewykorzystana część energii elektrycznej. Projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii będą otrzymywały wyższą punktację podczas oceny (np. pompy ciepła).

W odniesieniu do zakresu dotyczącego wymiany/likwidacji starego źródła ciepła (jako element projektu) wsparcie może zostać udzielone wyłącznie na nowe urządzenia grzewcze spalające biomasę lub wykorzystujące paliwa gazowe. Warunkiem będzie także:

- brak ekonomicznego uzasadnienia podłączenia budynku do sieci ciepłowniczej;
- osiągnięcie znacznego zwiększenia efektywności energetycznej;
- zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza;
- przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu.

Dodatkowo uzyskania warunkiem wsparcia będzie konieczność zastosowania indywidualnych liczników ciepła, ciepłej wody oraz chłodu.

Montaż liczników nie jest obligatoryjny w przypadku, gdy nie jest to technicznie i ekonomicznie uzasadnione lub gdy budynek będący przedmiotem termomodernizacji został uprzednio wyposażony w ww. urządzenia.

Istnieje także obowiązek instalacji termostatów i zaworów podpionowych, jeżeli będzie to wynikać z przeprowadzonego audytu energetycznego. Powyższe wydatki będą stanowić koszt kwalifikowany.

Preferowane będą projekty z zakresu głębokiej modernizacji energetycznej zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%, natomiast projekty zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do dofinansowania.

Projekty oceniane będą głównie w oparciu o kryterium efektywności kosztowej oraz osiągniętych efektów wpisujących się w cele osi priorytetowej. Poza tym o wsparciu takich projektów decydować będą także inne osiągnięte rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych (np. wielkość redukcji CO₂).

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 4.3.1

GŁĘBOKA MODERNIZACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ – ZIT

A. głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej

Poddziałanie 4.3.2

GŁĘBOKA MODERNIZACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ – SPR

A. głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej

Poddziałanie 4.3.3

GŁĘBOKA MODERNIZACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ – INWESTYCJE REGIONALNE

- A. głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej
- B. rozwój budownictwa energooszczędnego oraz pasywnego

Poddziałanie 4.3.4

GŁĘBOKA MODERNIZACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW WIELORODZINNYCH MIESZKANIOWYCH – INSTRUMENT FINANSOWY

- A. wsparcie instrumentów finansowych przeznaczonych dla spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych

Typ beneficjentów

Poddziałanie 4.3.1

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- jednostki naukowe
- uczelnie
- instytucje kultury
- podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia
- organizacje pozarządowe
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych

z obszaru objętego strategią ZIT – miejski obszar funkcjonalny Krakowa – Metropolia Krakowska

Poddziałanie 4.3.2

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- jednostki naukowe
- uczelnie
- instytucje kultury
- podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia
- organizacje pozarządowe
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych

z obszaru objętego SPR

Poddziałanie 4.3.3

- Województwo Małopolskie
- jednostki organizacyjne województwa
- instytucje kultury
- podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia

Poddziałanie 4.3.4

- podmioty wdrażające instrumenty finansowe

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Poddziałanie 4.3.1 - Poddziałanie 4.3.3

60% – w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, obowiązujących na dzień udzielania wsparcia, w tym w szczególności z rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie: rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

W przypadku projektów generujących dochód po ukończeniu, dofinansowanie ustalane będzie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W przypadku projektów generujących dochód w trakcie wdrażania zastosowane zostanie pomniejszenie kosztów kwalifikowanych na podstawie art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Poddziałanie 4.3.4

95%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 4.4 REDUKCJA EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA

Cel i uzasadnienie działania

Głównym celem interwencji realizowanej w ramach działania jest poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz gazów cieplarnianych pochodzących z

ogrzewania mieszkań. W wyniku wsparcia likwidacji źródeł niskiej emisji nastąpi obniżenie stężeń pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5. Wsparcie planowane do udzielenia w ramach działania będzie skierowane na zadania wynikające z Programu Ochrony Powietrza dla Województwa Małopolskiego.

Interwencja w działaniu będzie skierowana na wymianę systemu ogrzewania, w tym starych kotłów, pieców, urządzeń grzewczych na biomasę, paliwa gazowe i paliwa stałe.

Wsparcie będzie uwarunkowane zapewnieniem odpowiedniej efektywności energetycznej w budynkach, w których wykorzystywana będzie energia ze wspieranych urządzeń. W rezultacie spowoduje to zmniejszenia zapotrzebowania na energię budynku, a tym samym zastosowanie urządzeń grzewczych mniejszej mocy.

Projekty realizowane w działaniu będą musiały wynikać z przygotowanych przez gminy strategii niskoemisyjnych.

W ramach planowanych projektów zakresem wymaganym będą również propozycje działań informacyjno-promocyjnych zwiększających skuteczność realizacji strategii. W związku z powyższym elementem obligatoryjnym każdego projektu będzie propozycja działań o charakterze informacyjno-edukacyjnym do zrealizowania w ramach inwestycji.

Działania te poza standardowym zakresem dotyczącym likwidacji niskiej emisji będą mogły również obejmować szerszy katalog działań promocyjnych dotyczących np. promowania oszczędności wody (np. stosowanie perlatorów), energii elektrycznej (np. stosowanie oświetlenia LED) itp.

Poddziałanie 4.4.1

OBNIŻENIE POZIOMU NISKIEJ EMISJI – ZIT

Interwencja w działaniu będzie skierowana na wymianę starych kotłów, pieców, urządzeń grzewczych na paliwa stałe wraz z wykonaniem wewnętrznych instalacji w budynku niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania nowego systemu ogrzewania.

Wsparcie będzie udzielone na inwestycje w źródła ciepła spalające biomasę lub wykorzystujące paliwa gazowe.

Inwestycje te mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie. Oznacza to, iż dofinansowanie uzyskają również inwestycje polegające na podłączeniu do sieci ciepłowniczej.

Wybór inwestycji będą warunkowały występujące na danym obszarze zagrożenia środowiskowe oraz wprowadzone ograniczenia dotyczące głównie jakości powietrza: w szczególności w zakresie inwestycji związanych ze spalaniem biomasy.

Dofinansowanie do nowych urządzeń grzewczych będzie ograniczone wartością kwotową (do 8 000 PLN). W przypadku konieczności poniesienia kosztów dodatkowej instalacji niezbędnej do funkcjonowania urządzenia istnieje możliwość zwiększenia limitu środków dofinansowania.

Beneficjent (gmina) będzie zobowiązany do egzekwowania od odbiorców końcowych, wykonania obowiązku likwidacji starego kotła i użytkowania wyłącznie dofinansowanego systemu ogrzewania.

Wsparte projekty muszą skutkować redukcją CO₂ co najmniej o 30% w odniesieniu do istniejących instalacji.⁷ Projekty powinny być uzasadnione ekonomicznie i społecznie oraz, w stosownych przypadkach, przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu.

Projekty oceniane będą głównie w oparciu o kryterium osiągniętych efektów ekologicznych. Priorytetowo powinny być wspierane projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii (np. pompy ciepła).

Wsparcie będzie uwarunkowane wykonaniem w budynku inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię, czyli przeprowadzenie procesu modernizacji energetycznej.

Działania te mają służyć zmniejszeniu zapotrzebowania na energię budynków, a tym samym zastosowaniu urządzeń grzewczych mniejszej mocy.

Weryfikacja stopnia osiągniętej efektywności energetycznej będzie oceniana w oparciu o metodę uwzględniającą rodzaj i stan budynku, rok budowy oraz zakres przeprowadzonej wcześniej modernizacji energetycznej.

Spełnienie ww. wymogów będzie warunkowało wymianę nieekologicznego źródła ogrzewania budynku.

W celu zapewnienia porównywalności i odpowiedniego poziomu wykonywanych ocen energochłonności budynków planowane jest zaangażowanie wybranych ekspertów energetycznych, i w oparciu o ich wiedzę i doświadczenie przeprowadzanie ww. ocen.

Warunkiem poprzedzającym realizację projektów będzie opracowanie planów gospodarki niskoemisyjnej. Metodologia ich opracowania została przyjęta w ramach POIŚ 2007-2013.⁸ W celu zapewnienia najefektywniejszego wdrażania tego rodzaju projektów planowane jest przyjęcie odrębnej ścieżki dofinansowania. Beneficjentem przyznawanej pomocy byłyby jednostki samorządu terytorialnego, jednak mając na uwadze, iż głównymi źródłami zanieczyszczeń są systemy ogrzewania mieszkań, odbiorcami końcowymi projektu byłiby m.in. mieszkańcy, osoby prawne. Wprowadzenie odrębnej procedury polegałoby na uwzględnieniu możliwości rozliczania wszelkich prac zrealizowanych bezpośrednio przez odbiorców końcowych projektu w oparciu o wystawiane na nich, jako na osoby trzecie rachunki.

Poddziałanie 4.4.2

OBNIŻENIE POZIOMU NISKIEJ EMISJI – SPR

Interwencja w działaniu będzie skierowana na wymianę starych kotłów, pieców, urządzeń grzewczych na paliwa stałe wraz z wykonaniem wewnętrznych instalacji w budynku niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania nowego systemu ogrzewania.

Wsparcie będzie udzielone na inwestycje w źródła ciepła spalające biomasę lub wykorzystujące paliwa gazowe.

Inwestycje te mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie. Oznacza to, iż dofinansowanie uzyskają również inwestycje polegające na podłączeniu do sieci ciepłowniczej.

Wybór inwestycji będą warunkowały występujące na danym obszarze zagrożenia środowiskowe oraz wprowadzone ograniczenia dotyczące głównie jakości powietrza: w szczególności w zakresie inwestycji związanych ze spalaniem biomasy.

Dofinansowanie do nowych urządzeń grzewczych będzie ograniczone wartością kwotową (do 8 000 PLN). W przypadku konieczności poniesienia kosztów dodatkowej instalacji niezbędnej do funkcjonowania urządzenia istnieje możliwość zwiększenia limitu środków dofinansowania.

Beneficjent (gmina) będzie zobowiązany do egzekwowania od odbiorców końcowych, wykonania obowiązku likwidacji starego kotła i użytkowania wyłącznie dofinansowanego systemu ogrzewania.

Wsparte projekty muszą skutkować redukcją CO₂ co najmniej o 30% w odniesieniu do istniejących instalacji.⁹ Projekty powinny być uzasadnione ekonomicznie i społecznie oraz, w stosownych przypadkach, przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu.

Projekty oceniane będą głównie w oparciu o kryterium osiągniętych efektów ekologicznych.

Priorytetowo powinny być wspierane projekty

wykorzystujące odnawialne źródła energii (np. pompy ciepła).

Wsparcie będzie uwarunkowane wykonaniem w budynku inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię, czyli przeprowadzenie procesu modernizacji energetycznej.

Działania te mają służyć zmniejszeniu zapotrzebowania na energię budynków, a tym samym zastosowaniu urządzeń grzewczych mniejszej mocy.

Weryfikacja stopnia osiągniętej efektywności energetycznej będzie oceniana w oparciu o metodę uwzględniającą rodzaj i stan budynku, rok budowy oraz zakres przeprowadzonej wcześniej modernizacji energetycznej.

Spełnienie ww. wymogów będzie warunkowało wymianę nieekologicznego źródła ogrzewania budynku.

W celu zapewnienia porównywalności i odpowiedniego poziomu wykonywanych ocen energochłonności budynków planowane jest zaangażowanie wybranych ekspertów energetycznych, i w oparciu o ich wiedzę i doświadczenie przeprowadzanie ww. ocen.

Warunkiem poprzedzającym realizację projektów będzie opracowanie planów gospodarki niskoemisyjnej. Metodologia ich opracowania została przyjęta w ramach POiŚ 2007-2013.¹⁰

W celu zapewnienia najefektywniejszego wdrażania tego rodzaju projektów planowane jest przyjęcie odrębnej ścieżki dofinansowania. Beneficjentem przyznawanej pomocy byłyby jednostki samorządu terytorialnego, jednak mając na uwadze, iż głównymi źródłami zanieczyszczeń są systemy ogrzewania mieszkań, odbiorcami końcowymi projektu byłiby m.in. mieszkańcy, osoby prawne. Wprowadzenie odrębnej procedury polegałoby na uwzględnieniu możliwości rozliczania wszelkich prac zrealizowanych bezpośrednio przez odbiorców końcowych projektu w oparciu o wystawiane na nich, jako na osoby trzecie rachunki.

W zakresie sieci ciepłowniczych wsparcie będzie ukierunkowane na budowę, rozbudowę i przebudowę sieci w obszarach, gdzie tego rodzaju inwestycje będą uzasadnione i możliwe do realizacji. Inwestycje w zakresie sieci ciepłowniczych będą realizowane pod warunkiem dopuszczenia takiego wsparcia przez stosowne zapisy w Umowie Partnerstwa.

Poddziałanie 4.4.3

OBNIŻENIE POZIOMU NISKIEJ EMISJI (PALIWA STAŁE) – SPR

Interwencja w działaniu będzie skierowana na wymianę starych kotłów, pieców, urządzeń grzewczych na paliwa stałe wraz z wykonaniem wewnętrznych instalacji w budynku niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania nowego systemu ogrzewania.

Wsparcie będzie udzielone na inwestycje w źródła ciepła wykorzystujące paliwa stałe. Inwestycje te mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie. Oznacza to, iż dofinansowanie uzyskają również inwestycje polegające na podłączeniu do sieci ciepłowniczej.

Wybór inwestycji będą warunkowały występujące na danym obszarze zagrożenia środowiskowe oraz wprowadzone ograniczenia dotyczące głównie jakości powietrza: w szczególności w zakresie inwestycji związanych ze spalaniem biomasy.

Dofinansowanie do nowych urządzeń grzewczych będzie ograniczone wartością kwotową (do 8 000 PLN). W przypadku konieczności poniesienia kosztów dodatkowej instalacji niezbędnej do funkcjonowania urządzenia istnieje możliwość zwiększenia limitu środków dofinansowania.

Beneficjent (gmina) będzie zobowiązany do egzekwowania od odbiorców końcowych, wykonania obowiązku likwidacji starego kotła i użytkowania wyłącznie dofinansowanego systemu ogrzewania.

Wsparte projekty muszą skutkować redukcją CO₂ co najmniej o 30% w odniesieniu do istniejących instalacji.¹¹ Projekty powinny być uzasadnione ekonomicznie i społecznie oraz, w stosownych przypadkach, przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu.

Projekty oceniane będą głównie w oparciu o kryterium osiągniętych efektów ekologicznych. Priorytetowo powinny być wspierane projekty wykorzystujące odnawialne źródła energii (np. pompy ciepła).

Wsparcie będzie uwarunkowane wykonaniem w budynku inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię, czyli przeprowadzenie procesu modernizacji energetycznej.

Działania te mają służyć zmniejszeniu zapotrzebowania na energię budynków, a tym samym zastosowaniu urządzeń grzewczych mniejszej mocy.

Weryfikacja stopnia osiągniętej efektywności energetycznej będzie oceniana w oparciu o metodę uwzględniającą rodzaj i stan budynku, rok budowy oraz zakres przeprowadzonej wcześniej modernizacji energetycznej.

Spełnienie ww. wymogów będzie warunkowało wymianę nieekologicznego źródła ogrzewania budynku.

W celu zapewnienia porównywalności i odpowiedniego poziomu wykonywanych ocen energochłonności budynków planowane jest zaangażowanie wybranych ekspertów energetycznych, i w oparciu o ich wiedzę i doświadczenie przeprowadzanie ww. ocen.

Warunkiem poprzedzającym realizację projektów będzie opracowanie planów gospodarki niskoemisyjnej. Metodologia ich opracowania została przyjęta w ramach POIŚ 2007-2013.¹²

W celu zapewnienia najefektywniejszego wdrażania tego rodzaju projektów planowane jest przyjęcie odrębnej ścieżki dofinansowania. Beneficjentem przyznawanej pomocy byłyby jednostki samorządu terytorialnego, jednak mając na uwadze, iż głównymi źródłami

zanieczyszczeń są systemy ogrzewania mieszkań, odbiorcami końcowymi projektu byłiby m.in. mieszkańcy, osoby prawne. Wprowadzenie odrębnej procedury polegałoby na uwzględnieniu możliwości rozliczania wszelkich prac zrealizowanych bezpośrednio przez odbiorców końcowych projektu w oparciu o wystawiane na nich, jako na osoby trzecie rachunki.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 4.4.1

OBNIŻENIE POZIOMU NISKIEJ EMISJI – ZIT

A. wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (biomasa i paliwa gazowe)

Poddziałanie 4.4.2

OBNIŻENIE POZIOMU NISKIEJ EMISJI – SPR

A. wymiana źródeł ciepła grzewczych w indywidualnych gospodarstwach domowych (biomasa i paliwa gazowe)

B. rozwój sieci ciepłowniczych

Poddziałanie 4.4.3

OBNIŻENIE POZIOMU NISKIEJ EMISJI (PALIWA STAŁE) – SPR

A. wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (paliwa stałe)

Typ beneficjentów

Poddziałanie 4.4.1

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną

z obszaru objętego strategią ZIT – miejski obszar funkcjonalny Krakowa – Metropolia Krakowska

Poddziałanie 4.4.2

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- podmioty odpowiedzialne za rozwój sieci ciepłowniczych z obszaru objętego SPR

Poddziałanie 4.4.3

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną

z obszaru objętego SPR

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, obowiązujących na dzień udzielania wsparcia, w tym w szczególności z rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie: rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

W przypadku projektów generujących dochód po ukończeniu, dofinansowanie ustalane będzie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W przypadku projektów generujących dochód w trakcie wdrażania zastosowane zostanie pomniejszenie kosztów kwalifikowanych na podstawie art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Dofinansowanie na nowe urządzenie grzewcze: 350 zł/kW mocy urządzenia, ale nie więcej niż 8 000 PLN.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

dofinansowanie na nowe urządzenie grzewcze:
350 zł/kW mocy urządzenia, ale nie więcej niż 8 000 PLN

Instrumenty finansowe

Działanie 6.2 OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Cel i uzasadnienie działania

Małopolskę wyróżnia różnorodność krajobrazu wynikająca w dużej mierze z rzeźby terenu, warunków klimatycznych, hydrologicznych i glebowych. Dzięki temu występują tu niejednolite zespoły ekosystemów. Szeroki i urozmaicony wachlarz siedlisk stwarza dogodne warunki egzystencji licznym gatunkom roślin i zwierząt oraz decyduje w wysokim stopniu o różnorodności biologicznej. Ponad połowa powierzchni regionu objęta jest ochroną prawną. Realizacja zaplanowanych działań przyczyni się do poprawy ochrony różnorodności biologicznej oraz do zwiększenia efektywności wykorzystania zasobów naturalnych w regionie. Rezultatem interwencji będzie przede wszystkim zahamowanie spadku różnorodności biologicznej na obszarach cennych przyrodniczo oraz poprawa warunków umożliwiających zrównoważone korzystanie z zasobów dziedzictwa przyrodniczego. W ramach działania 6.2 planuje się realizację przedsięwzięć zmierzających do zachowania oraz ochrony różnorodności biologicznej w regionie, w szczególności na terenie objętym

formą ochrony przyrody, przede wszystkim na terenie parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody, obszarach chronionego krajobrazu, w tym:

1) czynna ochrona ekosystemów, siedlisk i gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w szczególności:

usuwanie obcych gatunków inwazyjnych z terenów cennych przyrodniczo, introdukcja i reintrodukcja gatunków chronionych i/lub zagrożonych, ochrona ex situ, ochrona in situ, rozwój zielonej infrastruktury, likwidacja barier ekologicznych itp., rozwój infrastruktury służącej ochronie przyrody i promocji obszarów cennych przyrodniczo, realizowanych na terenie parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody, obszarach chronionego krajobrazu, w tym realizacja projektów z zakresu edukacji ekologicznej (rozumiana jako część szerszego projektu infrastrukturalnego), tworzenie nowych form ochrony oraz ochrona, pielęgnacja i konserwacja istniejących pomników przyrody, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych (w tym prowadzenie monitoringu przyrodniczego na formach ochrony przyrody),

2) budowa i rozwój centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich (np. ogrody botaniczne, ośrodki rehabilitacji zwierząt chronionych i dzikich, banki genowe),

3) opracowywanie dokumentów planistycznych dla parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza gmin,

4) budowa, rozbudowa i modernizacja ośrodków edukacji ekologicznej w tym realizacja projektów z zakresu edukacji ekologicznej (rozumiana jako część szerszego projektu infrastrukturalnego) na terenie parków krajobrazowych.

Działania realizowane na obszarach parków narodowych i obszarach Natura 2000 oraz w ramach kompleksowych projektów ponadregionalnych na terenach leżących poza wyżej wymienionymi obszarami, możliwa będzie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Działania realizowane na obszarach Natura 2000, które pokrywają się z obszarami parków krajobrazowych lub rezerwatów przyrody są wyłączone ze wsparcia z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, co oznacza, że będą mogły ubiegać się o wsparcie w ramach działania 6.2 Ochrona różnorodności biologicznej RPO WM 2014-2020. Działania realizowane na obszarach Natura 2000 muszą być zgodne z Priorytetowymi Ramami Działań dla sieci NATURA 2000 dla Polski (Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020) – zgodnie z art. 8 Dyrektywy Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Przykładowe rodzaje projektów

OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

A. ochrona ekosystemów, siedlisk i gatunków roślin, zwierząt i grzybów

B. rozwój centrów ochrony różnorodności biologicznej

C. opracowywanie dokumentów planistycznych dla form ochrony przyrody, inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza gmin

D. rozwój ośrodków edukacji ekologicznej

Typy projektów A i B mogą być łączone.

Typ beneficjentów

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- partnerzy społeczni i gospodarczy (w tym organizacje pozarządowe)
- parki krajobrazowe
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne
- administracja rządowa
- parki narodowe
- jednostki naukowe

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85% – w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, obowiązujących na dzień udzielania wsparcia, w tym w szczególności rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie art. 27 ust. 4 ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

W przypadku projektów generujących dochód po ukończeniu, dofinansowanie ustalane będzie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W przypadku projektów generujących dochód w trakcie wdrażania zastosowane zostanie pomniejszenie kosztów kwalifikowanych na podstawie art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy) - nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN)
nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 7.1 INFRASTRUKTURA DROGOWA

Cel i uzasadnienie działania

W ramach działania realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu:

- budowy i przebudowy dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, wraz z towarzyszącą infrastrukturą,
- budowy i przebudowy obiektów inżynieryjnych zlokalizowanych w ciągach w/w dróg, wraz z towarzyszącą infrastrukturą,
- nowoczesnych systemów zarządzania ruchem i infrastrukturą, przyczyniających się do usprawnienia ruchu oraz zwiększania bezpieczeństwa na drogach o znaczeniu regionalnym.

Zastosowane zostaną preferencje dla projektów uwzględniających wykorzystanie rozwiązań infrastrukturalnych zwiększających bezpieczeństwo uczestników ruchu.

W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach działania zastosowanie będą mieć następujące zasady:

- oś 7 objęta jest warunkiem dostępowym dla CT 7 (tzw. warunkiem ex-ante), jakim jest przygotowanie regionalnego planu transportowego. Dokument na potrzeby wypełnienia warunkowości ex-ante przygotowany jest przez Województwo Małopolskie,
- zgodność z zapisami Umowy Partnerstwa,
- inwestycje infrastrukturalne nie będą obejmowały prac remontowych, jak również nie będą dotyczyły bieżącego utrzymania infrastruktury,
- budowa rozumiana jest zgodnie z prawem budowlanym, co oznacza, że w ramach 7 osi możliwa jest zarówno budowa nowych dróg, jak i rozbudowa istniejących dróg,
- w przypadku elementów infrastruktury, z których potencjalnie mogą korzystać osoby o ograniczonej mobilności, np. jako piesi, stosowane rozwiązania będą uwzględniały potrzeby takich osób,
- infrastruktura towarzysząca obejmuje elementy realizowane w połączeniu z projektami dotyczącymi budowy i przebudowy dróg oraz obiektów inżynieryjnych, w tym m.in.:
- wyposażenie w zjazdy, zatoki autobusowe i inne niezbędne urządzenia drogowe,
- urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego w tym: sygnalizacji świetlnej, barier ochronnych lub ogrodzeń,
- osłony przeciwoślnościowe lub ekrany akustyczne,
-
- chodniki, przejścia dla pieszych i rowerzystów, jak również wszelkie inne rozwiązania infrastrukturalne pozwalające zwiększyć bezpieczeństwo pieszych, rowerzystów czy zwierząt,
- ścieżki rowerowe,
- miejsca wypoczynku dla kierowców, w tym zakup wyposażenia dotyczącego wkomponowania ww. rodzajów elementów w krajobraz,
- budowa, rozbudowa lub przebudowa infrastruktury drogowej przyczyniającej się do ochrony środowiska (np. urządzenia odwadniające w tym kanalizacja deszczowa, przepusty, sączki, zbiorniki odparowujące, separatory dla wód opadowych),
- kanalizacja teletechniczna.

Poddziałanie 7.1.1

DROGI REGIONALNE

W ramach poddziałania realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu rozwoju infrastruktury dróg regionalnych, tj. dróg wojewódzkich, z wyłączeniem dróg wojewódzkich w miastach na prawach powiatu, chyba że inwestycje na tych drogach realizowane będą w porozumieniu z samorządem województwa.

Wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia z zakresu:

- budowy i przebudowy dróg, w tym również budowy obwodnic, wraz z towarzyszącą infrastrukturą,
- budowy i przebudowy obiektów inżynierskich, w tym m.in. mostów, wiaduktów, estakad, tuneli drogowych, zlokalizowanych w ciągach dróg o znaczeniu regionalnym, wraz z towarzyszącą infrastrukturą,
- budowy nowoczesnych systemów zarządzania infrastrukturą dróg o znaczeniu regionalnym i sterowania ruchem, przyczyniających się do usprawnienia ruchu oraz zwiększania bezpieczeństwa na drogach o znaczeniu regionalnym.

Wsparcie będzie realizowane z uwzględnieniem zasad określonych w Umowie Partnerstwa, dotyczących ww. inwestycji w drogi wojewódzkie, które będą możliwe jeżeli dotyczą one wybranych odcinków pozwalających na włączenie do systemu dróg krajowych lub sieci TEN-T, wypełniających luki w sieci dróg pomiędzy ośrodkami wojewódzkimi, miastami nie będącymi stolicami województw (regionalnymi i subregionalnymi), zgodnie z przeprowadzoną diagnozą, wskazującą na problem dostępności transportowej tych miast, pełniących ważne funkcje w lokalnych rynkach pracy.

Poddziałanie 7.1.2

DROGI SUBREGIONALNE – ZIT

W ramach poddziałania realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu rozwoju infrastruktury dróg o znaczeniu subregionalnym, tj. dróg zaliczanych do kategorii powiatowych lub gminnych, z uwzględnieniem warunków wskazanych w Umowie Partnerstwa, dotyczących ww. inwestycji.

Wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia z zakresu:

- budowy i przebudowy dróg, w tym również budowy obwodnic, wraz z towarzyszącą infrastrukturą,
- budowy i przebudowy obiektów inżynierskich, w tym m.in. mostów, wiaduktów, estakad, tuneli drogowych, zlokalizowanych w ciągach dróg o znaczeniu subregionalnym, wraz z towarzyszącą infrastrukturą,

zlokalizowane na obszarze objętym ZIT.

Wsparcie w zakresie budowy i przebudowy dróg lokalnych, jak i budowy i przebudowy obiektów inżynierskich zlokalizowanych w ciągach tych dróg, będzie realizowane z

uwzględnieniem zasad określonych w Umowie Partnerstwa, tj. inwestycje w drogi lokalne (gminne i powiatowe) ze środków EFRR, w ramach CT 7 są możliwe jedynie wówczas, gdy zapewnią konieczne bezpośrednie połączenia z siecią TEN-T, przejściami granicznymi, portami lotniczymi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi. Przyjmuje się, że warunek zapewniania bezpośredniego połączenia z siecią TEN-T spełnia droga gminna/powiatowa łącząca się bezpośrednio z tą siecią, w tym również węzłem sieci TEN-T.

Sieć TEN-T odnosi się do sieci bazowej i kompleksowej wyznaczonej w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE.

Warunek zapewniania bezpośredniego połączenia z przejściami granicznymi, portami lotniczymi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi spełnia droga gminna/powiatowa łącząca się bezpośrednio z w/w.

Poddziałanie 7.1.3

DROGI SUBREGIONALNE – SPR

W ramach poddziałania realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu rozwoju infrastruktury dróg o znaczeniu subregionalnym, tj. dróg zaliczanych do kategorii powiatowych lub gminnych z uwzględnieniem warunków wskazanych w Umowie Partnerstwa dotyczących ww. inwestycji.

Wsparcie objęte zostaną przedsięwzięcia z zakresu:

- budowy i przebudowy dróg, w tym również budowy obwodnic, wraz z towarzyszącą infrastrukturą,
- budowy i przebudowy obiektów inżynieryjnych, w tym m.in. mostów, wiaduktów, estakad, tuneli drogowych, zlokalizowanych w ciągach dróg o znaczeniu subregionalnym, wraz z towarzyszącą infrastrukturą,

zlokalizowane na obszarze objętym SPR.

Wsparcie w zakresie budowy i przebudowy dróg lokalnych, jak i budowy i przebudowy obiektów inżynieryjnych zlokalizowanych w ciągach tych dróg będzie realizowane z uwzględnieniem zasad określonych w Umowie Partnerstwa, tj. inwestycje w drogi lokalne (gminne i powiatowe) ze środków EFRR, w ramach CT 7 są możliwe jedynie wówczas, gdy zapewnią konieczne bezpośrednie połączenia z siecią TEN-T, przejściami granicznymi, portami lotniczymi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi. Przyjmuje się, że warunek zapewniania bezpośredniego połączenia z siecią TEN-T spełnia droga gminna/powiatowa łącząca się bezpośrednio z tą siecią, w tym również węzłem sieci TEN-T.

Sieć TEN-T odnosi się do sieci bazowej i kompleksowej wyznaczonej w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE.

Warunek zapewniania bezpośredniego połączenia z przejściami granicznymi, portami lotniczymi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi spełnia droga gminna/powiatowa łącząca się bezpośrednio z w/w.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 7.1.1

DROGI REGIONALNE

- A. budowa, przebudowa dróg, w tym budowa obwodnic
- B. nowoczesne systemy zarządzania infrastrukturą i sterowania ruchem

Poddziałanie 7.1.2

DROGI SUBREGIONALNE - ZIT

- A. budowa, przebudowa dróg, w tym budowa obwodnic

Poddziałanie 7.1.3

DROGI SUBREGIONALNE - SPR

- A. budowa, przebudowa dróg, w tym budowa obwodnic

Typ beneficjentów

Poddziałanie 7.1.1

- Województwo Małopolskie
- miasta na prawach powiatu – wyłącznie jako partner Województwa Małopolskiego

Poddziałanie 7.1.2

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną

z obszaru objętego strategią ZIT – miejski obszar funkcjonalny Krakowa – Metropolia Krakowska

Poddziałanie 7.1.3

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną

z obszaru objętego SPR

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Działanie 7.1

W przypadku projektów generujących dochód po ukończeniu, dofinansowanie ustalane będzie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W przypadku projektów generujących dochód w trakcie wdrażania zastosowane zostanie pomniejszenie kosztów kwalifikowanych na podstawie art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Poddziałanie 7.1.1

85%

Poziom dofinansowania może zostać podwyższony dla projektów z zakresu dróg regionalnych: 95%, w oparciu o zapisy Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Małopolskiego.

Poddziałanie 7.1.2 i Poddziałanie 7.1.3 - 75%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 7.2 TRANSPORT KOLEJOWY

Cel i uzasadnienie działania

Interwencja podejmowana w ramach działania ukierunkowana jest na wzmocnienie kolejowych regionalnych przewozów pasażerskich, w celu zwiększenia dostępności przestrzennej ośrodków pracy, edukacji oraz usług społecznych.

Realizacja działania przyczyni się do zwiększonego wykorzystania niskoemisyjnego transportu zbiorowego i innych przyjaznych środowisku form mobilności.

W ramach działania realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu:

zakupu taboru kolejowego,

inwestycji dotyczących infrastruktury linii kolejowych,

integracji transportu kolejowego z innymi środkami transportu,

infrastruktury służącej obsłudze podróżnych korzystających z kolei.

W odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w działaniu zastosowanie mają następujące zasady:

- oś 7 objęta jest warunkiem dostępowym dla CT 7 (tzw. warunkiem ex-ante), jakim jest przygotowanie regionalnego planu transportowego. Dokument na potrzeby wypełnienia warunkowości ex-ante przygotowany jest przez Województwo Małopolskie,
- zgodność z zapisami Umowy Partnerstwa,
- inwestycje infrastrukturalne nie będą obejmowały prac remontowych, jak również nie będą dotyczyły bieżącego utrzymania infrastruktury,

- w przypadku taboru, elementów infrastruktury, czy rozwiązań integrujących różne środki transportu z koleją, z których potencjalnie mogą korzystać osoby o ograniczonej mobilności, stosowane rozwiązania będą uwzględniały potrzeby takich osób.

Poddziałanie 7.2.1

TABOR KOLEJOWY

W ramach poddziałania wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia z zakresu: zakupu nowego taboru kolejowego, służącego przede wszystkim do przewozów na terenie województwa małopolskiego (co nie wyklucza współpracy z innymi Województwami, w szczególności z Województwami sąsiednimi), w tym na potrzeby szybkiej kolei aglomeracyjnej. Nabywany tabor będzie dostosowany do potrzeb osób o ograniczonej mobilności, inwestycje w budowę / przebudowę i wyposażenie zaplecza technicznego służącego do obsługi taboru kolejowego wraz z połączeniem z układem torowym.

Poddziałanie 7.2.2

LINIE KOLEJOWE

W ramach poddziałania realizowane będą inwestycje dotyczące infrastruktury linii kolejowych, szczególnie inwestycji istotnych dla regionalnego transportu kolejowego. Wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia z zakresu modernizacji, a także w uzasadnionych przypadkach – rewitalizacji infrastruktury o znaczeniu regionalnym. Działania przewidywane w ramach w/w rewitalizacji będą kompleksowe, skutkujące długoterminową poprawą stanu technicznego oraz dostosowujące infrastrukturę do potrzeb rynku przewoźników (np. wzrost dopuszczalnych nacisków na oś, modernizacja peronów) oraz pasażerów (dostosowanie do potrzeb osób o ograniczonej mobilności). Inwestycje infrastrukturalne nie będą obejmowały prac remontowych, jak również nie będą dotyczyły utrzymania infrastruktury.

Poddziałanie 7.2.3

REGIONALNY TRANSPORT KOLEJOWY

W ramach poddziałania realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu integracji transportu kolejowego z innymi środkami transportu zbiorowego. Celem realizowanych działań będzie stworzenie rozwiązań integrujących przewoźników autobusowych i kolejowych, wprowadzenie nośnika danych umożliwiającego korzystanie z komunikacji zbiorowej na terenie województwa małopolskiego (w pełni zintegrowanego z istniejącymi kartami miejskimi) oraz organizacja systemu informacji pasażerskiej, wyposażenie przystanków w elektroniczne tablice informacyjne dla podróżnych, budowa systemu informatycznego, ukierunkowanego także na świadczenie w tym zakresie usług mobilnych. Wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia z zakresu: organizacji i koordynacji rozkładów jazdy, systemów opłat za przewozy, realizowane w ramach tworzonej tzw. Małopolskiej Karty Aglomeracyjnej.

Poddziałanie 7.2.4

INFRASTRUKTURA DLA OBSŁUGI PODRÓŻNYCH – SPR

W ramach poddziałania realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu budowy i rozbudowy, przebudowy infrastruktury służącej obsłudze podróżnych korzystających z kolei, w szczególności na potrzeby tworzonej w Małopolsce szybkiej kolei aglomeracyjnej, tym m.in. parkingi Park&Ride na potrzeby SKA, przystanki kolejowe, dworce kolejowe.

Inwestycje realizowane w tym zakresie muszą być zlokalizowane w pobliżu czynnych odcinków liniach kolejowych, na których odbywa się ruch pociągów pasażerskich oraz nie mieć charakteru komercyjnego.

Inwestycje infrastrukturalne nie będą obejmowały prac remontowych, jak również nie będą dotyczyły utrzymania infrastruktury.

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 7.2.1

TABOR KOLEJOWY

A. zakup nowego taboru kolejowego

B. budowa / przebudowa i wyposażenie zaplecza technicznego do obsługi taboru kolejowego

Typy projektów mogą być łączone.

Poddziałanie 7.2.2

LINIE KOLEJOWE

A. modernizacja, rehabilitacja, przebudowa linii kolejowych

Poddziałanie 7.2.3

REGIONALNY TRANSPORT KOLEJOWY

A. integracja transportu kolejowego z innymi środkami transportu zbiorowego

Poddziałanie 7.2.4

INFRASTRUKTURA DLA OBSŁUGI PODRÓŻNYCH – SPR

A. budowa, przebudowa infrastruktury służącej obsłudze podróżnych

Typ beneficjentów

Poddziałanie 7.2.1

- Koleje Małopolskie Sp. z o.o.

Poddziałanie 7.2.2

- PKP PLK S.A.

Poddziałanie 7.2.3

- Województwo Małopolskie

Poddziałanie 7.2.4

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną
- PKP S.A. – wyłącznie pod warunkiem realizacji projektu w porozumieniu / partnerstwie z jednostką / jednostkami samorządu terytorialnego z obszaru objętego SPR

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
85%

Poziom dofinansowania może zostać podwyższony dla projektów z zakresu modernizacji, rehabilitacji i przebudowy linii kolejowych, w oparciu o zapisy Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Małopolskiego.

W przypadku projektów generujących dochód po ukończeniu, dofinansowanie ustalane będzie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W przypadku projektów generujących dochód w trakcie wdrażania zastosowane zostanie pomniejszenie kosztów kwalifikowanych na podstawie art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)
nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 8.1 AKTYWIZACJA ZAWODOWA – PROJEKTY POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY

Cel i uzasadnienie działania

W ramach działania realizowane będzie kompleksowe wsparcie na rzecz osób bezrobotnych w wieku 30 lat i więcej zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy i zakwalifikowanych do I lub II profilu pomocy w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, należących do co najmniej jednej z poniższych grup: osoby powyżej 50 roku życia, długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskich kwalifikacjach, kobiety. Realizowane projekty powinny ujmować element indywidualnej diagnozy potrzeb osób bezrobotnych oraz charakteryzować się kompleksowością, i jak największą skutecznością wsparcia.

Przykładowe rodzaje projektów

Działanie 8.1

AKTYWIZACJA ZAWODOWA – PROJEKTY POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY

A. instrumenty i usługi wymienione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, finansowane ze środków Funduszu Pracy z wyłączeniem robót publicznych²¹

Typ beneficjentów

Powiatowe Urzędy Pracy Województwa Małopolskiego

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
100%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

minimalna wartość projektu: 50 000 PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 9.3 WSPARCIE EKONOMII SPOŁECZNEJ

Cel i uzasadnienie działania

Głównym celem działania jest wyższy poziom zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej. Jednym z elementów systemu wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym jest rozwijający się sektor ekonomii społecznej, który zarówno stwarza szanse na aktywizację, usamodzielnienie oraz integrację osób znajdujących się w trudnej sytuacji społeczno – zawodowej, jak również może dostarczać usługi użyteczności publicznej lub usługi deficytowe w społecznościach lokalnych (np. w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi). Mając na uwadze duży potencjał podmiotów ekonomii społecznej, a jednocześnie zdiagnozowane w regionie bariery utrudniające jego pełne wykorzystanie, konieczne jest zapewnienie kompleksowej oferty wsparcia dla tego sektora.

W ramach działania przewidziano przede wszystkim realizację przez ośrodki wsparcia ekonomii społecznej (OWES) przedsięwzięć wspierających rozwój ekonomii społecznej, obejmujących wszystkie poniższe typy usług:

1. usługi animacji lokalnej, obejmujące m.in. działania o charakterze animacyjnym, umożliwiające tworzenie podmiotów obywatelskich i wsparcie dla ich rozwoju, budowę i wsparcie partnerstw na rzecz rozwoju ekonomii społecznej oraz partycypacji społecznej, działania mające na celu wyszukiwanie, przygotowanie oraz wspieranie liderów i animatorów lokalnych;

2. usługi rozwoju ekonomii społecznej, obejmujące:

- a) usługi polegające na podnoszeniu wiedzy i rozwijaniu umiejętności potrzebnych do założenia, prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstwa społecznego, w szczególności związanych ze strefą ekonomiczną funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego (np. szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne, wsparcie motywacyjne (psychologiczne), doradztwo zawodowe),
- b) usługi polegające na dostarczaniu i rozwijaniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym;
- c) przyznanie środków finansowych na utworzenie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym³³,
- d) wsparcie pomostowe dla przedsiębiorstw społecznych utworzonych w ramach projektu, świadczone w formie finansowej³⁴ lub w zindywidualizowanej formie usług wskazanych w punktach a) i b);
- e) inne działania mające na celu inicjowanie tworzenia nowych podmiotów ekonomii społecznej;

3. usługi wsparcia istniejących podmiotów ekonomii społecznej, obejmujące m.in. doradztwo prawne, biznesowe, finansowe, szkolenia i warsztaty, mentoring, coaching, tutoring, wizyty studyjne, wsparcie dla usług oferowanych przez podmioty ekonomii społecznej³⁵.

Zakłada się, iż w każdym subregionie funkcjonował będzie OWES, świadczący kompleksowo wszystkie ww. typy usług wsparcia ekonomii społecznej. Warunkiem pełnienia przez daną instytucję funkcji OWES jest uzyskanie akredytacji dla prowadzenia usług wsparcia ekonomii społecznej.

Ponadto, w ramach działania przewiduje się realizację projektu regionalnego w zakresie koordynacji rozwoju ekonomii społecznej w regionie, w ramach którego mogą być wspierane wyłącznie następujące działania:

tworzenie regionalnych sieci współpracy OWES działających w regionie, w tym w szczególności poprzez organizowanie regionalnych spotkań sieciujących dla OWES, umożliwiających wymianę informacji pomiędzy ośrodkami na temat podejmowanych działań, postępów i problemów w realizacji wsparcia, stosowanych rozwiązań i metodach pracy itp., a także agregowanie informacji na temat działalności OWES i wyników ich pracy na poziomie całego regionu oraz uspołnianie i synchronizowanie tych działań w regionie. Wspieranie działań OWES nakierowanych na jednostki samorządu terytorialnego,

- tworzenie regionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej (klastry, franczyzy) oraz włączanie podmiotów ekonomii społecznej w istniejące na poziomie regionalnym organizacje branżowe (sieci, klastry),

- tworzenie regionalnych sieci kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, ZAZ, WTZ), mających umożliwić wzajemne uczenie się i wymianę informacji oraz wsparcie tych podmiotów w osiągnięciu standardów usług,
- inicjowanie współpracy jednostek systemu pomocy społecznej, podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym, OWES dla zwiększenia synergii działań podejmowanych przez te podmioty w procesie aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i wzrostu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej m.in. w celu zapewnienia ciągłości procesu reintegracyjnego, a także współpracy ww. podmiotów z innymi podmiotami takimi jak szkoły, uczelnie wyższe, instytucje rynku pracy, przedsiębiorstwa) m.in. w celu upowszechniania idei ekonomii społecznej wśród uczniów i studentów oraz w celu zwiększenia liczby staży i praktyk w podmiotach ekonomii społecznej czy też w typowych przedsiębiorstwach,
- budowanie powiązań pomiędzy nauką, biznesem i ekonomią społeczną na poziomie regionalnym (spotkania, warsztaty, doradztwo, wymiana informacji) w celu nawiązania stałej współpracy,
- organizacja przedsięwzięć służących zwiększaniu widoczności podmiotów ekonomii społecznej jako dostawców produktów i usług oraz wspieranie sprzedaży produktów i usług świadczonych przez podmioty ekonomii społecznej na poziomie regionalnym (np. targi ekonomii społecznej, sprzedaż produktów i usług podmiotów ekonomii społecznej za pomocą jednego regionalnego portalu),
- współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami lokalnymi, w szczególności podmiotami ekonomii społecznej, w zakresie tworzenia lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej (spotkania, wymiana informacji, dobre praktyki, doradztwo), stosowania klauzul społecznych/społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, zlecenia zadań podmiotom ekonomii społecznej,
- wspieranie realizacji przez podmioty ekonomii społecznej usług użyteczności publicznej i współpraca z OWES w tym zakresie,
- zapewnienie funkcjonowania regionalnego komitetu do spraw ekonomii społecznej, o którym mowa w KPRES, i organizowanie jego prac oraz tworzenie możliwości współpracy kluczowych interesariuszy w zakresie kreowania rozwoju ekonomii społecznej w regionie,
- wyznaczanie kierunków rozwoju ekonomii społecznej, aktualizacja regionalnego wieloletniego planu rozwoju ekonomii społecznej oraz analiza i koordynacja jego wdrażania,
- reprezentowanie interesów sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym oraz włączenie ekonomii społecznej do strategii rozwoju województwa w obszarach związanych z rynkiem pracy, integracją społeczną, rozwojem przedsiębiorczości oraz innowacji, rozwojem usług użyteczności publicznej oraz innymi priorytetami, w ramach których jest możliwy regionalny rozwój ekonomii społecznej.

Szczegółowy zakres zadań beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych, regulaminie konkursu lub dokumentacji dotyczącej

wyboru projektu w trybie pozakonkursowym, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Przykładowe rodzaje projektów

WSPARCIE EKONOMII SPOŁECZNEJ

A. działania wspierające rozwój ekonomii społecznej, obejmujące usługi: animacji lokalnej, rozwoju ekonomii społecznej oraz wsparcia istniejących podmiotów ekonomii społecznej

B. działania koordynacyjne w obszarze ekonomii społecznej prowadzone na poziomie regionalnym

Typ beneficjentów

Działanie 9.3

typ projektu A:

instytucje wspierające ekonomię społeczną (OWES), które uzyskały akredytację dla prowadzenia usług wsparcia ekonomii społecznej

typ projektu B:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

85% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

W przypadku projektów objętych pomocą państwa poziom dofinansowania wynikać będzie z odrębnych przepisów prawnych, obowiązujących na dzień udzielania wsparcia, w tym w szczególności rozporządzeń wydanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie art. 27 ust. 4 ustawy z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

typ projektu A: minimalna wartość projektu: 6 000 000 PLN

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 10.3 ROZWÓJ KOMPETENCJI I UMIEJĘTNOŚCI OSÓB DOROSŁYCH

Cel i uzasadnienie działania

Celem interwencji w ramach poddziałania jest niwelowanie dysonansu pomiędzy oczekiwaniami pracodawców, a umiejętnościami i kompetencjami osób na rynku pracy, przy uwzględnieniu niekorzystnego czynnika, jakim jest niski udział osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie. Wsparcie realizowane w tym zakresie służyć powinno powiązaniu potrzeb związanych z oferowanymi miejscami pracy po stronie pracodawców z adekwatnymi kwalifikacjami po stronie pracowników oraz z gotowością do podnoszenia czy zmiany kompetencji. Podejmowane w związku z tym działania służyć będą wsparciu osób w zakresie podnoszenia kwalifikacji przekrojowych tj. umiejętności językowych, matematycznych czy zdolności i motywacji do uczenia się, poprzedzone jednak zindywidualizowaną diagnozą i bilansem potrzeb i zasobów w zakresie kształcenia oraz sytuacji zawodowej.

W kontekście trudniejszej sytuacji na rynku pracy szczególnie powinny być wspierane osoby o niskich kwalifikacjach oraz osoby po 50 r.ż.

Rozwijanie kompetencji i umiejętności osób dorosłych w kontekście przede wszystkim funkcjonowania na rynku pracy odbywać się będzie poprzez:

szkolenia / kursy / studia podyplomowe / kształcenie w formach szkolnych w szczególności w zakresie kompetencji kluczowych tj. ICT oraz języki obce, a także innych kompetencji w zakresie których możliwe jest uzyskanie potwierdzenia kwalifikacji ogólnie uznanym certyfikatem,

usługi z zakresu poradnictwa zawodowego i planowania własnej kariery,
działania z zakresu potwierdzania kwalifikacji.

Jednocześnie w ramach poddziałania 10.2.4 realizowane będzie komplementarne wsparcie w zakresie kompetencji zawodowych rozwijanych w formach pozaszkolnych.

Beneficjent powinien zapewnić osobom zainteresowanym dostęp do jak najszerszego katalogu podmiotów świadczących usługi w zakresie podnoszenia kompetencji oraz potwierdzania kwalifikacji. Jednocześnie obowiązkowa będzie partycypacja osób biorących udział w projekcie w kosztach związanych z finansowaniem kursów i szkoleń i innych form wsparcia związanych z podnoszeniem/zmianą kompetencji oraz w kosztach egzaminów potwierdzających nabycie kwalifikacji.

Szczegółowy zakres zadań beneficjenta oraz zasady realizacji przez niego wsparcia ujęte zostaną w wytycznych programowych lub dokumentacji dotyczącej wyboru projektu w trybie pozakonkursowym, które zostaną opracowane na podstawie wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju.

Przykładowe rodzaje projektów

Działanie 10.3

ROZWÓJ KOMPETENCJI I UMIEJĘTNOŚCI OSÓB DOROSŁYCH

A. rozwijanie kompetencji i umiejętności osób dorosłych

Typ beneficjentów

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
90% - w przypadku projektów nie objętych pomocą publiczną

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)
nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
nie dotyczy

Instrumenty finansowe

Działanie 12.1 INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA

Cel i uzasadnienie działania

W ramach działania realizowane będą przedsięwzięcia odpowiadające na realne potrzeby pacjentów, albowiem planowana interwencja wynikać będzie z Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 oraz Programu Strategicznego Ochrona Zdrowia, stanowiącego ramy dla polityki zdrowotnej w Małopolsce. Z tego też względu wsparcie zostanie skierowane w dziedziny ochrony zdrowia, które mają istotny wpływ na zdolność do zatrudnienia, poprawiają jakość lub dostępność do usług zdrowotnych i na tych terytoriach, w szczególności na obszarach, dla których wynika potrzeba poprawy sytuacji w celu zmniejszenia lub zapobiegania wykluczeniu społecznemu.

Wspierane będą projekty polegające na przeprowadzeniu niezbędnych, z punktu widzenia udzielania świadczeń zdrowotnych, działań inwestycyjnych, w tym w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, a także wyposażeniu w sprzęt medyczny oraz – jako element projektu – rozwiązaniach w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt).

Podjęmowane będą wyłącznie inwestycje zweryfikowane zidentyfikowanymi deficytami i potrzebami uwzględniającymi sytuację demograficzną i epidemiologiczną (odpowiednio zidentyfikowaną na poziomie województwa – w zależności od specyfiki podmiotu leczniczego i oferowanych przez niego usług) oraz faktycznym zapotrzebowaniem i dostępnością infrastruktury ochrony zdrowia na danym obszarze z wykorzystaniem map zdrowotnych opracowanych przez Ministerstwo Zdrowia.

Inwestycje będą realizowane wyłącznie przez podmioty wykonujące działalność leczniczą, udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (rozumiane jako podmioty, których przychody w ponad 50% pochodzą z kontraktu z Narodowym

Funduszem Zdrowia – zarówno w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o dofinansowanie, jak i w okresie realizacji oraz trwałości projektu), a w przypadku poddziałania 12.1.1 – przez uczelnię medyczną, która utworzyła podmiot leczniczy spełniający przywołane powyżej warunki. W przypadku poszerzenia działalności podmiotu wykonującego działalność leczniczą o zakres wynikający z udzielonego wsparcia w ramach niniejszego działania, wymagane będzie zobowiązanie Beneficjenta do posiadania umowy na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych najpóźniej w kolejnym okresie kontraktowania świadczeń po zakończeniu realizacji projektu.

Realizowane projekty powinny wykazywać zgodność z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz z kierunkami wskazanymi w Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.

W związku z tym, że inwestycje EFRR nie powinny być ukierunkowane na duże instytucje o charakterze opiekuńczo-pobytowym, świadczące usługi długoterminowej pomocy dla osób niepełnosprawnych, dzieci, osób starszych oraz psychicznie chorych, nie będą wspierane instytucje świadczące przywołane usługi, które dysponują więcej niż 1000 łóżkami we wskazanych powyżej dziedzinach

Poddziałanie 12.1.1

STRATEGICZNA INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA W REGIONIE

Poddziałanie ukierunkowane jest na realizację projektu dużego, tj. na przedsięwzięcie dotyczące wyposażenia w nowoczesny sprzęt medyczny nowej siedziby Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim.

Poddziałanie 12.1.2

REGIONALNA INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA

W ramach poddziałania wsparciem objęte zostaną podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – szpitale, dla których organem założycielskim jest samorząd województwa, lub spółki prowadzące szpitale, w których samorząd województwa posiada ponad 50% akcji/ udziałów w kapitale zakładowym oraz ponad 50% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy / zgromadzeniu wspólników.

Poddziałanie 12.1.3

INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA O ZNACZENIU SUBREGIONALNYM – SPR

W ramach poddziałania wsparciem objęte zostaną podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, prowadzące działalność leczniczą na terenie pięciu subregionów województwa, tj. Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego, subregionu tarnowskiego, sądeckiego, podhalańskiego oraz Małopolski Zachodniej, z wyłączeniem obszaru objętego zintegrowanymi inwestycjami terytorialnymi – Metropolii Krakowskiej.

Wsparciu nie podlegają podmioty lecznicze wskazane w poddziałaniu 12.1.2 oraz uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (wyłączenie dotyczy zakresu interwencji PO IiŚ 2014-2020), tj. podmioty lecznicze (a także przedsiębiorcy powstałe z ich przekształcenia) utworzone przez

ministra lub centralny organ administracji rządowej, publiczną uczelnię medyczną lub publiczną uczelnię prowadzącą działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych, instytuty badawcze prowadzące badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych. Wsparciu nie podlegają również przedsięwzięcia w zakresie ratownictwa medycznego.

Poddziałanie 12.1.4

INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA O ZNACZENIU SUBREGIONALNYM – ZIT

W ramach poddziałania wsparciem objęte zostaną podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, prowadzące działalność leczniczą na terenie Metropolii Krakowskiej.

Wsparciu nie podlegają podmioty lecznicze wskazane w poddziałaniu 12.1.2 oraz uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (wyłączenie dotyczy zakresu interwencji PO IiŚ 2014-2020), tj. podmioty lecznicze (a także przedsiębiorcy powstałe z ich przekształcenia) utworzone przez ministra lub centralny organ administracji rządowej, publiczną uczelnię medyczną lub publiczną uczelnię prowadzącą działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych, instytuty badawcze prowadzące badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych. Wsparciu nie podlegają również przedsięwzięcia w zakresie ratownictwa medycznego

Przykładowe rodzaje projektów

Poddziałanie 12.1.1

STRATEGICZNA INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA W REGIONIE

A. wyposażenie obiektów infrastruktury ochrony zdrowia w sprzęt medyczny

Poddziałanie 12.1.2

REGIONALNA INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA

A. budowa, przebudowa i modernizacja obiektów infrastruktury ochrony zdrowia i/lub ich wyposażenie w sprzęt medyczny

Poddziałanie 12.1.3

INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA O ZNACZENIU SUBREGIONALNYM – SPR

A. budowa, przebudowa i modernizacja obiektów infrastruktury ochrony zdrowia i/lub ich wyposażenie w sprzęt medyczny

Poddziałanie 12.1.4

INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA O ZNACZENIU SUBREGIONALNYM – ZIT

A. budowa, przebudowa i modernizacja obiektów infrastruktury ochrony zdrowia i/lub ich wyposażenie w sprzęt medyczny

Typ beneficjentów

Poddziałanie 12.1.1

Uniwersytet Jagielloński – Collegium Medicum

Poddziałanie 12.1.2

podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Poddziałanie 12.1.3

podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

z obszaru objętego SPR

Poddziałanie 12.1.4

podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

z obszaru objętego strategią ZIT – miejski obszar funkcjonalny Krakowa – Metropolia Krakowska

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)

Działanie 12.1

W przypadku projektów generujących dochód po ukończeniu, dofinansowanie ustalone będzie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W przypadku projektów generujących dochód w trakcie wdrażania zastosowane zostanie pomniejszenie kosztów kwalifikowanych na podstawie art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Poddziałanie 12.1.1 - 85%

Poddziałanie 12.1.2 - 80%

Poddziałanie 12.1.3 - 80%

Poddziałanie 12.1.4 - 80%

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)

minimalna wartość wydatków kwalifikowanych:

500 000 PLN

Instrumenty finansowe

Działanie 12.2 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

Cel i uzasadnienie działania

W ramach działania wsparte zostanie przedsięwzięcie dotyczące utworzenia regionalnego centrum popularyzowania nauki i innowacji wynikające z koncepcji opracowanej przez Województwo Małopolskie. Mając na uwadze wysoki potencjał sektora nauki w Małopolsce planowane jest wykreowanie instytucji edukacyjnej, prowadzącej w sposób systemowy działalność o charakterze poznawczo-rozwojowym i proinnowacyjnym, powiązaną z popularyzowaniem wśród społeczeństwa szczególnie tych dziedzin nauki, które wpisują się w obszary inteligentnej specjalizacji regionalnej. Podejmowana interwencja przyczyni się także do realizacji celu szczegółowego działania poprzez popularyzowanie kompetencji w zakresie nauki i innowacji, czego rezultatem będzie wzmocnienie promocji skoncentrowanych w Małopolsce inicjatyw oraz instytucji związanych z sektorem naukowo-badawczym.

Powstanie regionalnego centrum popularyzowania nauki i innowacji służyć będzie tworzeniu dogodnych warunków dla rozwoju uzdolnień i kreatywności mieszkańców Małopolski na każdym etapie kształcenia dzieci i młodzieży oraz w kontekście kształcenia ustawicznego osób dorosłych. Przedsięwzięcie stanowić będzie odpowiedź na deficyt instytucji, których innowacyjność opiera się na wykorzystaniu ekspozycji interaktywnej w procesach edukacyjnych. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy spójności społecznej i terytorialnej w zakresie wyrównywania dostępu do usług edukacyjnych oraz wyrównywania szans rozwojowych osób z różnych środowisk i obszarów.

Dofinansowaniem będzie mogła zostać objęta wyłącznie infrastruktura bezpośrednio związana z prowadzeniem usług edukacyjnych. Działania inwestycyjne muszą wynikać z analizy popytu na planowaną ofertę edukacyjną instytucji, w szczególności w odniesieniu do planowanej liczby odwiedzających, z uwzględnieniem uczniów w zorganizowanych grupach szkolnych. Oceną objęte będą również długoterminowa trwałość finansowa inwestycji oraz kompleksowy plan użytkowania wspartej infrastruktury, który zawierać będzie program współpracy z placówkami edukacyjnymi zapewniający aktywny udział uczniów (promowanie postaw kreatywnych, praca zespołowa, praca z uczniami utalentowanymi). Wsparta inwestycja będzie komplementarna z działaniami finansowanymi z EFS, w szczególności w zakresie osi 10. RPO WM.

Budowa nowej infrastruktury będzie możliwa do realizacji jedynie w przypadku udokumentowanego braku możliwości zaadaptowania istniejących obiektów, a także z uwzględnieniem trendu demograficznego.

Przykładowe rodzaje projektów

INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

A. utworzenie regionalnego centrum popularyzowania nauki i innowacji

Typ beneficjentów

- jednostki naukowe
- uczelnie

- jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)
90%

W przypadku projektów generujących dochód po ukończeniu, dofinansowanie ustalane będzie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W przypadku projektów generujących dochód w trakcie wdrażania zastosowane zostanie pomniejszenie kosztów kwalifikowanych na podstawie art. 65 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Minimalna/Maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)
nie dotyczy

Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)
nie dotyczy

Instrumenty finansowe